

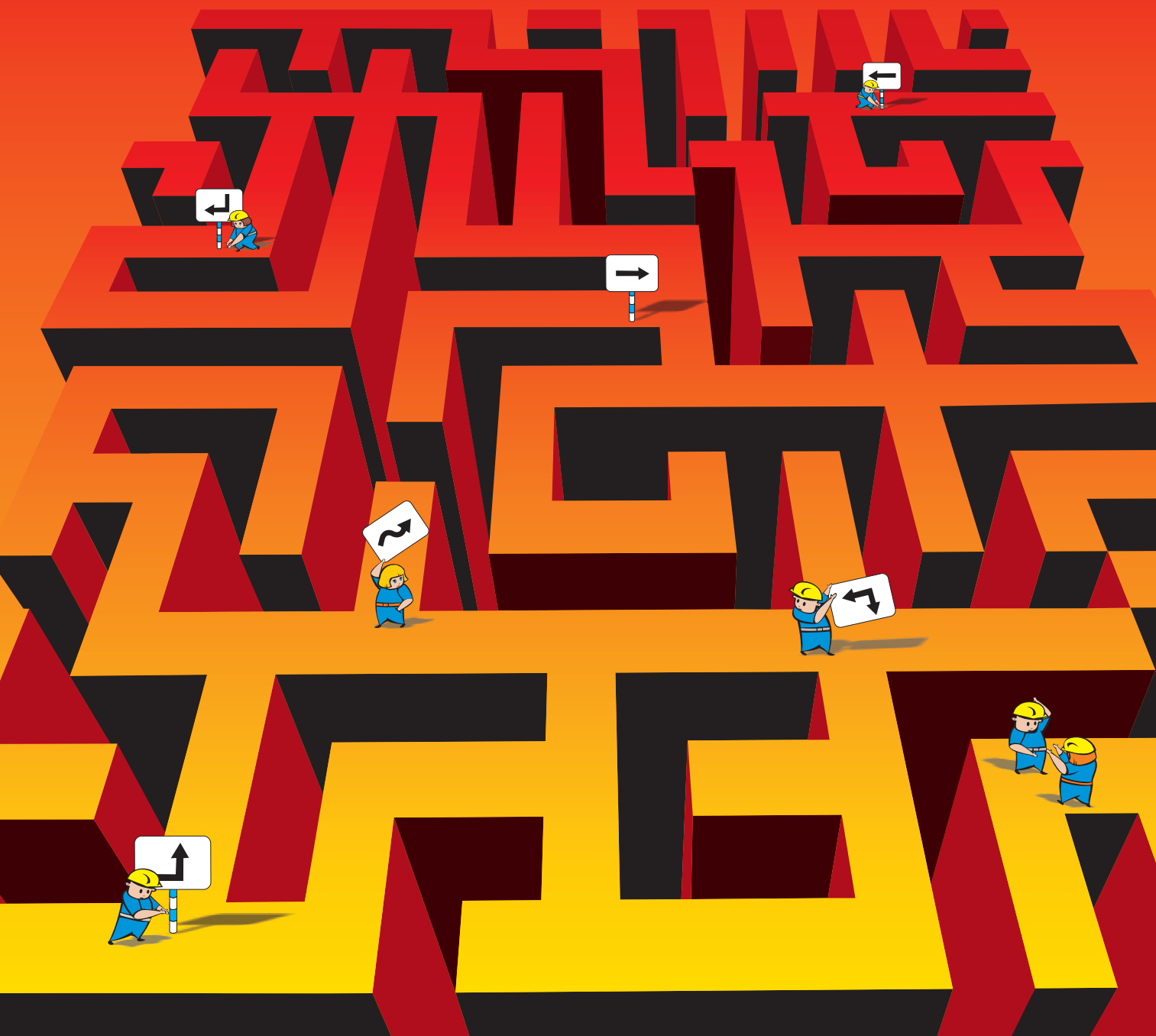

МИНИСТАРСТВО ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ
И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ

Грађанске
иницијативе

Удружење грађана
за демократију и
civilno obrazovanje

VODIČ ZA PRIMENU ZAKONA O UDRUŽENJIMA

Britanska ambasada
Beograd

Misija u Srbiji

oebs

ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU
BEZBEDNOST I SARADNJU

VODIČ ZA PRIMENU ZAKONA O UDRUŽENJIMA

МИНИСТАРСТВО ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ
И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ

Грађанске
inicijative

Udruženje građana
za demokratiju i
civilno obrazovanje

Britanska ambasada
Beograd

Misija u Srbiji

ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU
BEZBEDNOST I SARADNJU

Beograd,
oktobar 2009. godine

Izdavač:
Građanske inicijative, Beograd

Za izdavača:
Miljenko Dereta

Priredili:
Jasmina Benmansur, Dragana Rajić,
Dragan Golubović, Živka Vasilevska,
Dejan Milenković, Dubravka Velat, Nives Čulić

Korice:
Valenčak

Priprema i štampa:
Yu TOP agencija, Novi Sad

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.2:339.924(4)(082)

Vodič za primenu Zakona o udruženjima; 3). Beograd :
Građanske inicijative, 2009 (Novi Sad : Yu top agencija). - 72
str. : ilustr.; 20 cm

Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-7408-034-4

a) Nevladine organizacije - Evropske integracije - Zbornici

COBISS.SR-ID 240493575

Uvodna reč	5
Reč izdavača	7
U V O D	9
ZAŠTO NAM JE BIO POTREBAN NOVI ZAKON O UDRUŽENJIMA?	9
I. VRSTE UDRUŽENJA	11
II. OSNIVANJE UDRUŽENJA	11
III. UPIS U REGISTAR UDRUŽENJA	13
IV BRISANJE IZ REGISTRA	15
V. NAZIV I SEDIŠTE UDRUŽENJA	17
VI. ČLANOVI UDRUŽENJA	18
VII. ORGANI UDRUŽENJA	18
VIII. IMOVINA UDRUŽENJA	19
IX. UPIS U REGISTAR I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAD PREDSTAVNIŠTVA STRANOG UDRUŽENJA	22
X. USAGLAŠAVANJE STATUTA REGISTROVANIH ORGANIZACIJA SA NOVIM ZAKONOM („PREREGISTRACIJA“)	24
Annex 1. Modeli akata potrebnih za registraciju	30
Model osnivačkog akta	30
Model Zapisnika sa osnivačke skupštine – Verzija A	31
Model Zapisnika sa osnivačke skupštine – Verzija B	33
Model Akta o izboru zastupnika	34
Model izjave zakonskog zastupnika da maloletno lice može biti osnivač udruženja	34
Model Statuta	35
Annex 2. PRAVILNIK O SADRŽINI, NAČINU UPISA I VOĐENJA REGISTRA UDRUŽENJA	38
Annex 3. PRAVILNIK O SADRŽINI, NAČINU UPISA I VOĐENJA REGISTRA STRANIH UDRUŽENJA	51
Annex 4. Zakon o udruženjima	59

Не може се замислити развој демократског друштва без јасне и доследне афирмације остваривања слободе грађана на удруживање.

Закон о удружењима који је Народна скупштина Републике Србије донела 8. јула ове године нови је правни оквир за оснивање, рад и деловање удружења у Републици Србији. Овај закон на савременим основама, у складу са Уставом и међународним актима усвојеним стандардима, уређује сва питања значајна за оснивање, рад и деловање како домаћих, тако и страних удружења.

Рад на доношењу Закона о удружењима трајао је више година, а допринос његовом усвајању једнако су дали и надлежни државни органи и удружења грађана која су учествовала у његовој припреми, као чланови радне групе или учесници у јавној расправи.

Нови Закон о удружењима, поред тога што на целовит начин уређује Уставом гарантовану слободу удруживања, представља добру полазну основу за даљи развој овог сегмента нашег друштва и доношење прописа из неких других повезаних области, такође важних за несметан рад и деловање удружења.

Међутим, доношење Закона о удружењима је само први корак у нашем заједничком раду на остваривању слободе удруживања, а већ следећи не мање значајан корак биће поступак тзв. „пререгистрације удружења”.

Водич за примену Закона о удружењима који је пред вама управо има за циљ да на једноставан начин и кроз конкретне примере приближи одредбе Закона о удружењима свим субјектима на које се односи и који ће своја права и обавезе надамо се, лакше и брже остваривати по основу овог закона.

Посебно изражавам задовољство што је Водич за примену Закона о удружењима први приручник ове врсте који ће удружењима пружити потпуне информације у вези са уписом у регистре, а такође и захвалност свима који су учествовали у његовој припреми.

У Београду,

12. октобар 2009. године

Милан Марковић
министар за државну управу
и локалну самоуправу

Pred vama je Vodič za primenu novog Zakona o udruženjima, koji ima za cilj da udruženja upozna sa novinama u Zakonu, da olakša uskladjivanje akata postojećih udruženja sa odredbama novog zakona, kao i da pomogne osnivanju i registraciji novih udruženja.

Vodič se sastoji od deset poglavlja. Pored uvodne reči Ministra za državnu upravu i lokalnu samoupravu, Milana Markovića, na samom početku Vodiča se daje obrazloženje razloga i potrebe za donošenjem novog zakona. U **prvom poglavlju** se opisuju osnovni pojmovi: šta je udruženje, na koje se vrste udruženja primenjuju odredbe novog Zakona, osnivanje saveza kao i delovanje delova udruženja; **drugo poglavlje** se bavi osnivanjem udruženja, ko mogu biti osnivači i šta je sve neophodno od dokumenata da bi se udruženje osnovalo. U **trećem poglavlju** se predstavlja proces upisa udruženja u registar - prednosti upisa u Registar, zahtevi u odnosu na lice i potrebna dokumenta, rokovi, uloga Agencije za privredne registre, ovlašćenja Registratora, podaci koji se upisuju u Registar; **četvrto poglavlje** se bavi brisanjem udruženja iz Registra – razlozima, pravnim posledicama brisanja, zabranom rada udruženja, likvidacijom i stečajem udruženja, te statusnim promenama kao osnovom brisanja udruženja iz Registra; u **petom poglavlju** se daju detalji o nazivu i sedištu udruženja – pitanje jezika i pisma, upotreba skraćenih naziva i simbola vizuelnog identiteta, kao i pitanje sedišta udruženja; **šesto poglavlje** objašnjava ko sve može biti član udruženja, razliku između osnivača i članova udruženja, kao i pitanje evidencije o članovima; u **sedmom poglavlju** su predstavljeni organi upravljanja udruženjem – koji su organi obavezni, šta je skupština udruženja, njen delokrug rada, održavanje skupštine i način odlučivanja, kao i uloga zastupnika udruženja; **osmo poglavlje** opisuje kako udruženje stiče imovinu, detaljno opisuje obavljanje privredne delatnosti i njeno upisivanje u registar, korišćenje prihoda ostvarenih od privredne delatnosti, položaj udruženja kao osnivača privrednog društva, programe od javnog interesa, korišćenje imovine udruženja; **deveto poglavlje** je posvećeno stranim udruženjima - šta se smatra stranim udruženjem, šta je potrebno za registraciju predstavništva stranog udruženja, kome se podnosi prijava za upis stranih udruženja, koji podaci se upisuju u Registar stranih udruženja, kao i druge važne informacije za delovanje stranih udruženja; **deseto poglavlje** se bavi usaglašavanjem statuta registrovanih organizacija sa novim zakonom („pre-registracija“), posledicama neusaglašavanja statuta u propisanom roku, koracima koje je potrebno učiniti da bi se pripremiло i izvršilo usaglašavanje statuta organizacije sa novim zakonom, pitanjima koja treba da budu regulisana novim statutom udruženja, sprovođenjem postupka usaglašavanja statuta, kako treba regulisati pitanje neaktivnih članova u postupku preregistracije, kao i podnošenjem prijave za upis usklađivanja u registar.

Potom su dati modeli akata potrebnih u procesu registracije (osnivački akt, zapisnik sa osnivačke skupštine, statut...), kao i tabela sa uporednim prikazom sadržaja statuta prema starim zakonima i prema novom zakonu, na koje treba obratiti pažnju u postupku usaglašavanja.

Na kraju Vodiča se nalazi Pravilnik o sadržini, načinu upisa i vođenja Registra udruženja (“Službeni glasnik RS“, broj 80/09) koji je doneo ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i prateći obrasci, te tekst Zakona o udruženjima (“Službeni glasnik RS“, broj 51/09).

U izradi vodiča je učestvovala radna grupa u sastavu: Jasmina Benmansur, pomoćnica Ministra i Dragana Rajić, viša savetnica, Načelnica Odeljenja za ostvarivanje slobode udruživanja građana i vođenje evidencija, Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu; stručnjaci za neprofitno pravo: Dr Dragan Golubović iz Evropskog centra za neprofitno pravo, Budimpešta, Živka Vasilevska iz CRNPSa (Centar za razvoj neprofitnog sektora), Dr Dejan Milenković, iz YUCOMa (Komitet pravnika za ljudska prava) i Dubravka Velat, Građanske inicijative. Zahvaljujemo se članovima i članicama radne grupe na posvećenom radu i spremnosti da ovu tešku materiju približe članovima i članicama udruženja. Zahvaljujemo se i Nives Čulić, pomoćnici registratora, koja je u ime Agencije za privredne registre, učestvovala u finalnoj izradi Vodiča.

Iskazujemo posebnu zahvalnost donatorima koji su finansijski podržali pripremu i štampanje Vodiča: misiji OEBSa u Srbiji kao i Ambasadi Velike Britanije u Beogradu.

Miljenko Dereta
Izvršni direktor Građanske inicijative

ZAŠTO NAM JE BIO POTREBAN NOVI ZAKON O UDRUŽENJIMA?

Osnovni razlozi za donošenje novog Zakona o udruženjima leže u potrebi da se pravni okvir za ostvarenje zagaranтовane slobode udruživanja uredi u skladu sa Ustavom Republike Srbije, najvišim evropskim standardima i principima sadržanim u obavezujućim međunarodnopravnim aktima, ali i savremenim tendencijama koje naglašavaju novu ulogu i značaj nevladinog sektora u ukupnim društvenim procesima.

Do donošenja ovog zakona, pravni okvir za osnivanje i delovanje udruženja bio je prilično šarolik i međusobno neusaglašen. To su, pre svega, odredbe Ustava kojima se saglasno najvišim evropskim standardima u ovoj oblasti garantuje sloboda udruživanja i odredbe Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koju je naša država ratifikovala u decembru 2003. godine.

Međutim, nasuprot savremenim ustavnim normama i odredbama ratifikovane Evropske konvencije, ovu oblast uređivali su u svemu prevaziđeni zakoni i to: Zakon o društvenim organizacijama i udruženjima građana iz 1982. godine, Zakon o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koje se osnivaju za teritoriju SFRJ iz 1990. godine i Zakon o kretanju i boravku stranaca iz 1980. godine doneti u vreme u kome je Srbiju karakterisalo različito političko i društveno ekonomsko uređenje. Navedeni zakoni delili su udruženja na društvene organizacije koje su društveno pravna lica i udruženja građana, koja su građansko pravna lica, za šta u važećem sistemu Republike Srbije apsolutno nije bilo osnova. Takođe, sadržali su rešenja koja su suprotna Ustavu, npr. odredbe prema kojima su o zabrani rada odlučivali organi uprave a ne Ustavni sud. Ni jedan od propisa nije sadržao odredbe o osnivanju i delovanju stranih udruženja u Republici Srbiji, tako da su ova udruženja u Srbiji delovala na osnovu „potvrde” koju je izdavalo Ministarstvo spoljnih poslova, gotovo bez pravnog osnova, te su njihovo finansiranje i rad bili pravno neuređeni.

Pored toga, donošenje Zakona o udruženjima, usklađenog sa principima i standardima sadržanim u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, bila je obaveza Republike Srbije preuzeta pristupanjem u članstvo Saveta Evrope (mišljenje 239 (2002) tačka e. Parlamentarne skupštine Saveta Evrope). Kao takvo, ono predstavlja deo ukupnih aktivnosti koje treba da se realizuju u procesu pridruživanja evropskim integracijama.

S druge strane, potrebno je naglasiti da je, u prethodnim decenijama u svetu, a i u Republici Srbiji, nevladin sektor izborio mesto nezaobilaznog učesnika u gotovo svim značajnim društvenim zbivanjima, što je podrazumevalo nužno uspostavljanje jasno određenog pravnog okvira za osnivanje i delovanje udruženja.

Zakon o udruženjima uređuje položaj i delovanje udruženja u Srbiji na bitno drugačijim konceptijskim osnovama, uvodeći evropske standarde u ovu oblast, tako da najveći deo odredaba Zakona predstavlja i značajne, suštinske novine.

Ovaj Vodič, kroz deset poglavlja, upravo pokušava da na jednostavan i lak način objasni i ukaže na osnovne novine i obaveze koje novi Zakon u udruženjima donosi.

I. VRSTE UDRUŽENJA

Zakonom o udruženjima se na celovit način uređuje osnivanje i položaj domaćih i stranih udruženja u Republici Srbiji. Novim Zakonom je predviđeno da upis udruženja u Registar udruženja, kao povereni posao iz nadležnosti Republike Srbije, obavlja Agencija za privredne registre (u daljem tekstu Agencija). Zakon pravi razliku između formalnih (ona koja su stekla status pravnog lica i koja se upisuju u Registar) i neformalnih udruženja.

Saglasno najvišim evropskim standardima u ovoj oblasti, predviđeno je da o zabrani rada udruženja odlučuje Ustavni sud i to samo u Ustavom i zakonom utvrđenim slučajevima. To znači da ograničavanje slobode udruživanja u Srbiji ubuduće neće biti podložno diskrecionoj oceni upravnih organa.

Bitno je, međutim, naglasiti da odredbe o zabranjenim ciljevima i delovanju, kao i pravne posledice ove zabrane, podjednako važe za sva udruženja, bez obzira da li su ona upisana u registar ili ne.

Šta je udruženje?

Prema odredbama Zakona o udruženjima (u daljem tekstu: Zakon), udruženje jeste **dobrovoljna i nevladina nedobitna** (neprofitna) **organizacija** zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovana radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opšteg cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom.

Na koje se vrste udruženja primenjuju odredbe novog Zakona?

Odredbe novog Zakona u načelu se primenjuju na sve vrste udruženja koja korespondiraju sa gore navedenom definicijom, odnosno ispunjavaju sledeće uslove: 1) osnovana su privatno-pravnim aktom (akt o osnivanju, ugovor); 2) cilj njihovog osnivanja jeste ostvarivanje ili unapređenje nekog zajedničkog ili opšteg cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom, a ne sticanje dobiti; 3) članstvo u udruženju je dobrovoljno; 4) nisu deo strukture državne vlasti.

Međutim, na pojedine vrste udruženja koja su uređena posebnim zakonom (*političke stranke, sindikati, udruženja organizovana radi obavljanja određenih delatnosti u cilju sticanja dobiti, sportske organizacije i udruženja, crkve i verske zajednice, spontana privremena povezivanja više lica i druga udruženja čiji je rad uređen posebnim zakonom*) odredbe Zakona primenjuju se supsidijarno – to jest, primenjuju se u pitanjima koja nisu uređena tim posebnim zakonom.

Kada je reč o **udruženjima koja nemaju svojstvo pravnog lica** (*neformalna udruženja*), s obzirom da zakon uvodi načelo dobrovoljnosti upisa u registar, udruženje može postojati i delovati i bez upisa u registar. Na takvo udruženje primenjuju se pravna pravila o građanskom ortakluku. Reč je o primeni odredaba

Građanskog zakonika za Kraljevinu Srbiju iz 1844. godine, kojim je pravno regulisan ugovor o građanskom ortakluku, a koja se i danas primenjuju na osnovu Zakona iz 1946. godine.

Ovo se prevashodno odnosi na pravila koja uređuju pitanje odgovornosti ortaka **za obaveze ortačkog društva**. U tom smislu, za **obaveze neformalnog udruženja** solidarno odgovaraju **osnivači i članovi** celokupnom svojom imovinom.

Koja su udruženja zabranjena?

Zabranjena su **tajna i paravojna udruženja**. **Odlukom Ustavnog suda, može biti zabranjen** i rad udruženja **čiji su ciljevi** usmereni na nasilno rušenje ustavnog poretka i narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje zajamčenih ljudskih ili manjinskih prava ili izazivanje i podsticanje neravnopravnosti, mržnje i netrpeljivosti zasnovane na rasnoj, nacionalnoj, verskoj ili drugoj pripadnosti ili opredeljenju, kao i polu, rodu, fizičkim, psihičkim ili drugim karakteristikama i sposobnostima.

Takođe, Ustavni sud može zabraniti rad udruženja i ako se udruženje učlani u međunarodnu organizaciju ili udruženje čiji su ciljevi shodno ovom Zakonu zabranjeni, odnosno ako se učlani u tajnu ili paravojnu međunarodnu organizaciju ili udruženje. Simboli vizuelnog identiteta i druge oznake zabranjenih udruženja ne smeju se javno upotrebljavati.

Ustavni sud može zabraniti iz ovih razloga i udruženja koja nemaju status pravnog lica.

Mogu li se udruženja udruživati u saveze?

Da. Udruženje se može udruživati u saveze i u druge asocijacije u zemlji i inostranstvu. Na saveze će se primenjivati odredbe Zakona, kada se sedište saveza nalazi na teritoriji Republike Srbije.

Ipak, kao što smo prethodno naveli, Zakon posredno zabranjuje da se udruženje učlanjuje u međunarodne organizacije ili udruženja čiji su ciljevi zabranjeni, odnosno u tajna i paravojna udruženja, jer bi u suprotom slučaju, Ustavni sud mogao zabraniti njihov rad.

Da li delovi udruženja mogu imati status pravnog lica?

Ne mogu. Deo udruženja (sekcija, grupa, klub, ogranak, podružnica i dr) nema status pravnog lica.

II. OSNIVANJE UDRUŽENJA

Novim Zakonom su značajno liberalizovani uslovi za osnivanje udruženja, posebno sa stanovišta minimalnog broja osnivača i obaveze upisa u Registar udruženja.

Koji je minimalni broj lica, u skladu sa Zakonom, neophodan za osnivanje udruženja?

Udruženje mogu osnovati najmanje **tri osnivača**, s tim što najmanje jedan od osnivača **mora imati** prebivali-

šte, odnosno sedište na teritoriji Republike Srbije. Pojam osnivač podrazumeva **fizička** ili **pravna lica, do- maća** i **strana**. Dakle, osnivači mogu biti samo fizička lica, samo pravna lica, ili i fizička i pravna lica.

Da li maloletno lice može biti osnivač udruženja?

Osnovno je pravilo da osnivači udruženja mogu biti **poslovno sposobna fizička lica** (lica koja mogu samostalno da zaključuju ugovore i preduzimaju druge radnje u pravnom prometu za svoj račun i u svoje ime). Međutim, i **maloletno lice** koje je navršilo 14 godina života **može biti osnivač udruženja**, na osnovu pismene saglasnosti njegovog zakonskog zastupnika. Izjava o davanju saglasnosti mora da sadrži potvrdu o veri potpisa u skladu sa Zakonom o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa (Službeni glasnik RS broj 39/93) i Uputstvom o obliku i načinu vođenja upisnika i o načinu overavanja potpisa, rukopisa i prepisa ("Službeni glasnik RS, broj 74/93). Prema navedenim propisima organi nadležni za overu potpisa su opštinski sudovi i opštinski organi uprave. Ista se pravila primenjuju i na maloletno lice koje je navršilo 14 godina života, a želi da postane član već osnovanog udruženja.

Da li Zakon propisuje neka ograničenja za pravna lica kao osnivače?

S obzirom da je udruženje institut privatnog prava, svako pravno lice u privatnom pravu (npr. privredno društvo, ustanova, fond, drugo udruženje, verska zajednica, politička stranka, itd) može biti osnivač ili član udruženja. Kada je reč o državnim organima koji imaju svojstvo pravnog lica (ministarstva, opštine, itd), osnovno je pravilo da oni **ne mogu** biti osnivači ili članovi udruženja kao **nosioци vlasti**, odnosno kao pravna lica u javnom pravu.

Šta je neophodno za osnivanje udruženja?

Za osnivanje udruženja neophodno je da osnivači održe osnivačku skupštinu, na kojoj će usvojiti osnivački akt i statut i izbrati lice ovlašćeno na zastupanje udruženja. Udruženje je u obavezi da o toku i sadržaju izvršenih radnji i donetih odluka sačini zapisnik sa osnivačke skupštine koji će, između ostalog, dostaviti kao prilog prijavi za upis udruženja u Registar

Šta je osnivački akt?

Kao što sam naziv sugeriše, osnivački akt je osnovni, konstitutivni akt udruženja. **Minimalna sadržina** osnivačkog akta propisana je Zakonom. Osnivački akt **mora** da sadrži: lična imena odnosno nazive osnivača i njihova prebivališta odnosno sedišta; naziv i sedište i adresu udruženja; oblast ostvarivanja ciljeva udruženja; ciljeve radi kojih se osniva; lično ime i prebivalište adresu lica ovlašćenog za zastupanje udruženja; potpise osnivača i njihove jedinstvene matične brojeve građana, odnosno broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave za osnivače koji su strani državljanima, i datum donošenja osnivačkog akta. Pravno lice kao

osnivač potpisuje se tako što njegov zastupnik uz naziv pravnog lica dodaje svoj potpis, pečat, matični broj i poresko identifikacioni broj (PIB) pravnog lica.

Pored ovih obaveznih elemenata, osnivačkim aktom se **mogu urediti i druga pitanja** od značaja za osnivanje udruženja.

Nema pravnih prepreka da se osnivački akt nazove **ugovor o osnivanju, memorandum o osnivanju, odluka o osnivanju**, ili slično – bitno je da njegova sadržina ispunjava Zakonom propisane uslove za osnivački akt.

Za koji se period može osnovati udruženje?

Udruženje se može osnovati na određeno ili neodređeno vreme. Ako u osnivačkom aktu nije drugačije uređeno, smatraće se da je udruženje osnovano na neodređeno vreme.

Da li je za osnivanje udruženja potrebna osnivačka imovina?

Za osnivanje udruženja **nije potrebna nikakva osnivačka imovina**. Prilikom predaje zahteva za upis u Registar potrebno je platiti odgovarajuću naknadu propisanu Uredbom o visini naknade za upis udruženja i druge usluge koje pruža Agencija za privredne registre u postupku vođenja Registra.

Šta je statut?

Statut je **osnovni opšti akt** udruženja. Statut mora biti u saglasnosti sa odredbama osnivačkog akta, a drugi opšti akti, ako ih udruženje donosi, moraju biti u saglasnosti sa statutom. Odredbe drugih opštih akata koje nisu u saglasnosti sa statutom smatraju se ništavim i ne proizvode nikakvo pravno dejstvo.

Minimalna sadržina statuta takođe je propisana Zakonom. Statutom se **obavezno uređuje**: naziv i sedište udruženja; oblast ostvarivanja ciljeva, ciljevi radi kojih se osniva; unutrašnja organizacija, organi, njihova ovlašćenja, sastav, način izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja; postupak za izmene i dopune statuta i postupak donošenja i izmena drugih opštih akata udruženja; zastupanje udruženja; ostvarivanje javnosti rada; uslovi i način učlanjivanja i prestanka članstva; prava, obaveze i odgovornost članova; način sticanja sredstava za ostvarivanje ciljeva i raspolaganje sredstvima, uključujući i odredbe o privrednoj ili drugoj delatnosti kojom se stiče dobit, ako je udruženje obavlja; način odlučivanja o statusnim promenama i prestanku rada; postupanje sa imovinom udruženja u slučaju prestanka udruženja; postupak usvajanja, finansijskih i drugih izveštaja; izgled i sadržina pečata; druga pitanja utvrđena zakonom.

Pored ovih obaveznih elemenata, **statutom se mogu urediti** i druga pitanja od značaja za rad i unutrašnju organizaciju udruženja.

III. UPIS U REGISTAR UDRUŽENJA

Novi zakon uređuje upis udruženja u Registar udruženja, obaveze Agencije za privredne registre u vezi sa vođenjem Registra udruženja, obaveze Registratora udruženja, razloge usled kojih Registrator može odbaciti prijavu za upis u registar, razloge prekida postupka upisa u Registar udruženja (u daljem tekstu: Registar) i dr.

Da li je udruženje obavezno da podnese prijavu za upis u Registar udruženja?

Nije. Zakon izričito uređuje da je **upis u Registar udruženja dobrovoljan**. Samo udruženje koja **želi da stekne status pravnog lica** podnosi zahtev za upis u registar. **Osnivači** samostalno odlučuju o tome da li će udruženje delovati kao neformalno udruženje (to jest bez upisa u registar i sticanja svojstva pravnog lica), na koje se shodno primenjuju pravila o građanskom ortakluku, ili će podneti zahtev za upis u Registar udruženja odnosno sticanje statusa pravnog lica. Ova odluka zavisi od niza faktora, uključujući i ciljeve zbog kojih je osnovano udruženje, vreme na koje se udruženje osniva, da li će udruženje zaključivati ugovore i preduzimati druge radnje u pravnom prometu, itd. Na primer, ukoliko se udruženje osniva sa ciljem rešavanja nekog konkretnog problema u lokalnoj zajednici, kao što je izgradnja vodovoda i kanalizacije, a ne želi da konkuriše za dobijanje javnih (budžetskih) sredstava, niti da traži privatne donacije, takvo udruženje verovatno neće imati potrebe za registracijom.

Koje pogodnosti stiče udruženje koje se upiše u Registar?

Upis u Registar, odnosno sticanje statusa pravnog lica, donosi niz pogodnosti za udruženje i njegove osnivače i članove. Za razliku od neformalnog udruženja, registrovano udruženje: 1) može da zaključuje ugovore i preduzima druge pravne radnje u svoje ime i za svoj račun; 2) može sticati sopstvenu imovinu po osnovu kupovine, poklona, itd; 3) za obaveze preuzete u pravnom prometu odgovara samo svojom imovinom (ako je ima), a ne imovinom osnivača i članova; 4) uživa carinske, budžetske i poreske povlastice; pored toga, iz razloga pravne sigurnosti, i strani donatori prevashodno finansiraju projekte registrovanih udruženja (to jest onih koja imaju status pravnog lica); 5) naziv, skraćeni naziv i logo registrovanog udruženja uživa viši nivo pravne zaštite nego što ga uživa naziv, skraćeni naziv i logo neformalnog udruženja.

Ko podnosi prijavu za upis u Registar i koje dokumente treba podneti prilikom registracije?

Prijavu za upis udruženja u Registar podnosi zastupnik udruženja. Sadržina, način upisa i vođenje Registra, kao i sadržina i izgled prijave za upis udruženja u Registar uređeni su Pravilnikom o sadržini, načinu upisa i vođenja Registra udruženja ("Službeni glasnik

RS, broj 80/09) koji je doneo ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu (videti Annex 2. Vodiča) .

Uz prijavu za upis udruženja u Registar podnose se: 1) osnivački akt; 2) ako je osnivač udruženja maloletno lice, izjavu zakonskog zastupnika o davanju saglasnosti da ono može biti osnivač udruženja, koja sadrži potvrdu o overi potpisa; 3) dva primerka statuta 4) zapisnik sa osnivačke skupštine u izvorniku, odnosno overenom prepisu; 5) akt o izboru zastupnika; 6) overena fotokopija lične karte zastupnika udruženja, a ako ona ne sadrži podatak o prebivalištu i adresi, i potvrda o prebivalištu, odnosno overena fotokopija putne isprave i potvrda o boravištu; 7) dokaz o uplati naknade za upis udruženja.

Pored toga, radi dobijanja poresko identifikacionog broja (PIB), udruženje podnosi i Jedinstvenu registracionu prijavu osnivanja pravnih lica i drugih subjekata i registracije u jedinstveni registar poreskih obveznika (obrazac JRPPS – 2), koja je propisana Pravilnikom o dodeli poreskog identifikacionog broja pravnim licima, preduzetnicima i drugim subjektima za čiju je registraciju nadležna Agencija za privredne registre (Službeni glasnik RS, broj 32/09 od 05.05.2009. godine), s tim da se **u ovoj prijavi popunjavaju samo naznačeni delovi, odnosno upisuje se: naziv; način na koji će biti izvršeno dostavljanje rešenja/zaključka; potpis zastupnika pravnog lica odnosno podnosioca prijave**. Elektronsku verziju obrasca JRPPS – 2 možete naći na: <http://www.apr.gov.rs/LinkClick.aspx?fileticket=PNsEZI%2bmBkw%3d&tabid=38&mid=640>

Napomena:

Podnosilac prijava je dužan da uredno popuni i potpiše i prijavu za upis udruženja/saveza udruženja/predstavništva stranog udruženja u Registar udruženja/Registar stranih udruženja, propisanu Pravilnikom o sadržini i načinu upisa i vođenja Registra udruženja./Registra stranih udruženja **i da uredno popuni u naznačenim delovima i potpiše jedinstvenu registracionu prijavu (JRPPS-2)** Na ovaj način, odnosno podnošenjem jedinstvene registracione prijave uz prijavu za upis u Registar, udruženje/savez udruženja/predstavništvo stranog udruženja, dobija poresko identifikacioni broj (PIB) od Poreske uprave koji je generisan u Rešenju APR o upisu u Registar udruženja/Registar stranih udruženja.

U kom se roku podnosi zahtev za upis u Registar?

Zakonom **nije propisan rok** u kojem je udruženje, nakon osnivanja, dužno da podnese **zahtev za upis u Registar**. Ovo je logična posledica činjenice da je **upis u Registar dobrovoljan**. Između ostalog, ovo znači da nema nikakvih pravnih prepreka da i udruženje koje je osnovano sa namerom da deluje kao neformalno udruženje (građanski ortakluk), u bilo kom trenutku svog delovanja odluči da podnese zahtev za upis u Registar.

Kome se podnosi prijava za upis u Registar?

Značajna novina utvrđena ovim zakonom je da **Registar vodi Agencija za privredne registre**, kao povereni posao. To znači da se prijava za upis udruženja u Registar podnosi **Agenciji za privredne registre**. Agencija vodi Registar preko **Registratora udruženja**, odnosno, shodno Zakonu o registraciji privrednih subjekata, **fizičkog lica koje vodi Registar**. Više o Agenciji, možete naći na <http://www.apr.gov.rs/>

Kojim zakonima je regulisan položaj i rad Agencije za privredne registre?

Osnovni zakon kojim je regulisan položaj i rad Agencije za privredne registre je **Zakon o Agenciji za privredne registre**. Ipak, za rad ove Agencije bitan je i **Zakon o registraciji privrednih subjekata**, jer je ovim zakonom definisan i pojam Registratora, koji se koristi i u Zakonu o udruženjima.

Ko je Registrator?

Registrator je fizičko lice koje vodi Registar, shodno pomenutom Zakonu, a koga imenuje Upravni odbor Agencije, uz prethodnu saglasnost Vlade Republike Srbije. Imenuje se na 4 godine, a isto lice može ponovo biti imenovano kao Registrator. Opšta ovlašćenja Registratora su, između ostalog, da se stara o zakonitom, sistematičnom i ažurnom vođenju Registra, sprovodi postupak registracije, izdaje potvrde o podnetoj registracionoj prijavi, donosi odluke po registracionoj prijavi, obezbeđuje uvid u Registar, izdaje overene izvode iz Registra i kopije dokumenata na osnovu kojih je izvršena registracija i dr.

Šta je Agencija za privredne registre?

Agencija za privredne registre je javna agencija koja ima svojstvo pravnog lica i čije je sedište u Beogradu,

u ulici Brankova 25. Agencija ima i organizacione jedinice van sedišta u 13 gradova u Srbiji: Novom Sadu, Subotici, Zrenjaninu, Pančevu, Požarevcu, Valjevu, Kraljevu, Užicu, Zaječaru, Kragujevcu, Nišu, Leskovcu i Kosovskoj Mitrovici.

Agencija za privredne registre osnovana je kao jedinstvena institucija, u čijoj je nadležnosti vođenje privrednih registara od značaja za sveukupni privredni život Srbije. Shodno novom Zakonu o udruženjima, u nadležnosti Agencije je i vođenje Registra udruženja. Organi Agencije su upravni odbor, direktor i nadzorni odbor. Sva tri organa Agencije bira i razrešava Vlada Republike Srbije.

Da li će se prijave za upis udruženja u Registar moći podneti i u organizacionim jedinicama Agencije van Beograda?

Da, zastupnik udruženja će moći da podnese prijavu za upis u Registar, sa pratećim dokumentima, u bilo kojoj organizacionoj jedinici Agencije: Tabela 1.

Koji podaci o udruženjima se upisuju u Registar?

U Registar se upisuju: naziv i skraćeni naziv udruženja, sedište i adresa udruženja; oblasti ostvarivanja ciljeva udruženja; datum osnivanja udruženja; privredne i druge delatnosti koje udruženje neposredno obavlja; lično ime, prebivalište, odnosno boravište i jedinstveni matični broj građana, odnosno broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave zastupnika udruženja; predviđeno vreme za koje se udruženje osniva; članstvo u savezu udruženja; datum donošenja, odnosno izmene i dopune statuta; podaci o statusnoj promeni; podaci vezani za likvidaciju i stečaj udruženja; zabeleška o pokretanju postupka za zabranu rada udruženja i zabrana rada udruženja; prestanak udruženja; broj i

Mesto	Adresa	Radno vreme radnim danom	Radno vreme sa strankama	Kontakt telefon
Beograd	Brankova 25	08:30-16:30	9-15	011 20 23 350
Novi Sad	Bulevar Mihajla Pupina 24	08:30-16:30	10-15	021 475 43 08
Subotica	Trg Lazara Nešića 1	07-15	08-15	024 671 930
Zrenjanin	Trg Republike bb	08-16	09-15	023 511 518
Pančevo	Trg Nikole Tesle 5	08:30-16:30	09-15	013 351 610
Požarevac	Stari korzo 38	08-16	09-14	012 531 652
Valjevo	Vuka Karadžića 5/IV	08:30-16:30	09-15	014 291 010
Kraljevo	Cara Dušana 41/I	08-16	09-15	036 326 999
Užice	Radišićev prolaz bb	07:30-15:30	08-14:30	031 513 969
Zaječar	Nikole Pašića 37/I	08-16	09-15	019 420 360
Kragujevac	Nikole Pašića 6	07:30-15:30	09-15	034 338 238
Niš	Obrenovićeva bb, TPC Kalča, lamela b, lokal 40	08:30-16:30	10-15	018 296 002
Leskovac	Stojana Ljubića 12/I kancelarija 18	08:30-16:30	10-15	016 214 175
Kosovska Mitrovica	Kralja Petra Prvog 106	08-16:30	08:30-15	

datum donošenja rešenja o upisu, promeni podataka i brisanju iz Registra. Sadržinu, način upisa i vođenja Registra, bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave.

Iz kojih razloga Registrator može da odbaci prijavu za upis u Registar?

Registrator će prijavu odbaciti rešenjem i to iz sledećih razloga: ako je naziv udruženja identičan nazivu drugog udruženja koje je upisano ili uredno prijavljeno za upis u Registar, zatim, ako je naziv udruženja zamisljiv sa nazivom drugog udruženja, izaziva zabunu o udruženju, njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Registrator odbacuje prijavu i ako je ona podneta od neovlašćenog lica ili kada uz prijavu nisu podnete sve propisane isprave, i ako prijava, osnivački akt ili statut ne sadrži sve podatke propisane zakonom. Zato, pre podnošenja prijave, naročito treba proveriti da li osnivački akt i statut sadrže sve propisane podatke.

Kojim pojedinačnim pravnim aktom Registrator odbacuje prijavu za upis udruženja u Registar?

Registrator odbacuje prijavu **rešenjem**. Protiv svakog rešenja Registratora donetog u prvom stepenu, uključujući i rešenja kojim se odbacuje prijava za upis, može se izjaviti **žalba**. Žalba se izjavljuje u opštem roku od 15 dana **ministru nadležnom za poslove uprave**. Rešenje **Ministra** je **konačno** i protiv njega se **tužbom** može pokrenuti **upravni spor** pred nadležnim sudom.

Iz kojih razloga Registrator može da prekine postupak upisa?

Ako Registrator u postupku upisa oceni da se radi o **tajnom** ili **paravojnom udruženju** koja su zabranjena Ustavom i Zakonom ili iz navedenih dokumenata proizilazi da su **ciljevi udruženja usmereni na**: nasilno rušenje ustavnog poretka i narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje zajemčenih ljudskih ili manjinskih prava ili izazivanje i podsticanje neravnopravnosti, mržnje i netrpeljivosti zasnovane na rasnoj, nacionalnoj, verskoj ili drugoj pripadnosti ili opredeljenju, kao i polu, rodu, fizičkim, psihičkim ili drugim karakteristikama i sposobnostima, doneće **zaključak kojim se prekida postupak upisa u Registar**, a zatim podnosi **predlog Ustavnom sudu za zabranu rada udruženja**. Protiv ovog zaključka nije dozvoljena posebna žalba. Po prijemu odluke Ustavnog suda, Registrator će, u zavisnosti od sadržine odluke, rešenjem odbaciti prijavu ili nastaviti postupak upisa.

U kojem roku nadležni organ mora doneti rešenje o upisu u Registar?

Ako prijava rešenjem nije odbačena ili nije donet zaključak o prekidi postupka, Registrator je dužan da izvrši upis udruženja u Registar **u roku od 30 dana od dana podnošenja uredne prijave**. Ako u ovom

roku **Registrator ne donese rešenje**, smatraće se da je **udruženje upisano u Registar narednog dana od dana isteka ovog roka** (takozvana pozitivna prezumpcija o upisu u registar). Prelaznim i završnim odredbama propisano je da će se ova odredba primenjivati danom isteka dve godine od dana stupanja Zakona na snagu.

Između ostalog, ovo bi trebalo da znači da, po isteku roka u kojem je nadležni organ bio dužan da donese rešenje, udruženje može da otvori bankarski račun, zaključuje druge ugovore (na primer, ugovor o zakupu kancelarije) i preduzima druge pravne radnje u svoje ime i za svoj račun, da izradi pečat, stiče imovinu, ili konkuriše za budžetska sredstva – dovoljno je da podnese dokaz da je rok propisan Zakonom za upis u Registar istekao i da se pozove na odgovarajuće odredbe Zakona. Međutim, realno je očekivati teškoće u praktičnoj primeni prezumpcije o upisu (posebno kada je reč o otvaranju bankarskog računa ili izradi pečata), stoga će možda nekad biti celishodnije uložiti dodatni napor da se ishoduje dobijanje rešenja o upisu u Registar u što kraćem dodatnom roku.

Da li je udruženje dužno da prijavi Registratoru promenu podataka koji se upisuju u Registar?

Da. Udruženje je dužno da Registratoru **prijavi svaku promenu podataka** koji se upisuju u Registar, u roku od 15 dana od dana nastale promene. Za povredu ove zakonske odredbe predviđene su prekršajne kazne.

Da li je udruženje dužno da plati naknadu za upis u Registar?

Da. Visinu naknade za upis u registar, kao i za druge usluge koje Agencija pruža u postupku vođenja Registra određuje Vlada na predlog Upravnog odbora Agencije. Iako u vreme pripreme ovog Vodiča, uredba još nije doneta niti objavljena u „Službenom glasniku RS“, udruženja i savezi udruženja u postupku upisa u Registar plaćaću naknadu. Plaćanje naknade za upis u Registar biće **oslobođene** društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi u postupku **preregistracije**.

IV BRISANJE IZ REGISTRA

Novi Zakon detaljno reguliše i razloge brisanja udruženja iz registra. Oni su ovim Zakonom i taksativno nabrojani.

Koji su Zakonom predviđeni razlozi za brisanje udruženja iz Registra?

Brisanje iz Registra vrši se u sedam slučajeva, koji su taksativno navedeni u Zakonu:

- ako se broj članova smanji ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od 30 dana;

- ako istekne vreme na koje je udruženje osnovano, kada je udruženje osnovano na određeno vreme;
- ako nadležni organ udruženja donese odluku o prestanku rada;
- ako se izvrši statusna promena koja u skladu sa Zakonom ima za posledicu prestanak udruženja.
- ako se utvrdi da udruženje ne obavlja aktivnosti na ostvarivanju statutarnih ciljeva, odnosno da nije organizovano u skladu sa statutom duže od dve godine neprekidno ili ako je proteklo dvostruko više vremena od vremena utvrđenog statutom za održavanje sednice Skupštine, a ona nije održana;
- ako mu je zabranjen rad i
- stečajem udruženja.

U zakonom propisanim slučajevima brisanje iz Registra se vrši nakon sprovedenog postupka likvidacije, a o sprovođenju postupka likvidacije u Registar se upisuje zabeleška.

Još jedan osnov brisanja iz Registra koji proizilazi iz novog Zakona odnosi se na postojeća udruženja. Iz Registra će se brisati već registrovana udruženja, u slučaju da u propisanom roku ne usaglase svoja unutrašnja akta sa odredbama novog Zakona (videti poglavlje IX o pre-registraciji), po sprovedenom postupku likvidacije.

Koje su pravne posledice brisanja udruženja iz Registra?

Brisanjem iz Registra udruženje gubi status pravnog lica.

U naredna tri poglavlja detaljno su obrađena tri posebna osnova za brisanje udruženja iz Registra (zabrana rada udruženja, likvidacija i stečaj, i statusne promene), s obzirom da se radi o pitanjima koja su novim Zakonom drugačije ili potpuniše uređena.

Zabrana rada udruženja kao osnov brisanja iz Registra

Kao što smo prethodno napomenuli, udruženje se briše iz Registra i ako mu je zabranjen rad. Značajna je novina da se odluka Ustavnog suda o zabrani rada udruženja može zasnivati i na radnjama članova udruženja ako postoji veza između tih radnji i delovanja udruženja ili njegovih ciljeva, ako se radnje zasnivaju na organizovanoj volji članova i ako se prema okolnostima slučaja može smatrati da je udruženje tolerisalo radnje svojih članova. Ova je novina u saglasnosti sa praksom Evropskog suda za ljudska prava. Zabranjena je javna upotreba simbola vizuelnog identiteta i drugih oznaka udruženja (zastave, parole, uniforme, grbovi, značke i dr) kome je zabranjen rad.

Udruženju će se zabraniti rad i brisaće se iz Registra i ako se učlani u međunarodnu organizaciju ili udruženje koje je tajno ili je po svojoj prirodi paravojno udruženje odnosno deluju radi ostvarivanja ciljeva koje su ovim Zakonom zabranjeni. Zabrana rada udruženja

odnosi se i na sve delove udruženja, a zabrana rada sa veza odnosi se na ona udruženja u njegovom članstvu koja su izričito obuhvaćena postupkom zabrane.

Postupak za zabranu rada udruženja pokreće se na predlog Vlade, Republičkog javnog tužioca, ministarstva nadležnog za poslove uprave, ministarstva nadležnog za oblast u kojoj se ostvaruju ciljevi udruženja i Registratora. Postupak za zabranu rada udruženja može se pokrenuti i voditi i u odnosu na udruženja koja nemaju status pravnog lica. O pokretanju postupka za zabranu rada udruženja u Registar se upisuje zabeleška. Kada se zabrani rad registrovanom udruženju, on se briše iz registra po sprovedenom postupku likvidacije ili stečaja.

Likvidacija i stečaj udruženja kao osnov brisanja iz Registra

Novina su i odredbe Zakona koje uređuju likvidaciju udruženja. Likvidacija udruženja se sprovodi kada udruženje ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza. Na pitanja koja se tiču postupka likvidacije, a koja nisu uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se reguliše likvidacija privrednog društva. Donošenjem odluke o prestanku udruženja likvidacijom, imenovanjem likvidacionog upravnika prestaju ovlašćenja organa udruženja i zastupnika i punomoćnika udruženja, osim ovlašćenja nadzornog odbora ako ga udruženje ima.

Do likvidacije udruženja doći će u svim slučajevima koji su taksativno nabrojani kao razlozi brisanja registra, o čemu je prethodno bilo reči, osim u slučaju kada je izvršena statusna promena koja za posledicu ima prestanak udruženja i u slučaju stečaja udruženja.

Ako se broj članova udruženja smanji ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od 30 dana, ako istekne vreme na koje je udruženje osnovano kada je udruženje osnovano na određeno vreme odnosno ako nadležni organ udruženja donese odluku o prestanku rada, Skupština udruženja dužna je da u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga za prestanak udruženja donese odluku o prestanku udruženja likvidacijom, imenovanjem likvidacionog upravnika i da ovu odluku u roku od 3 dana od dana donošenja dostavi Registratoru. Udruženje je dužno da ovu odluku objavi u „Službenom glasniku Republike Srbije” u roku od 3 dana od dana donošenja, s pozivom poveriocima da u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke prijave svoja potraživanja. Objavljivanjem odluke u Službenom glasniku nastupa dejstvo otvaranja postupka likvidacije. Zakon uređuje postupak likvidacije i za slučaj kada odluka o otvaranju postupka likvidacije ne bude doneta u skladu sa ovim zakonom, ili nije objavljena. U tom slučaju, zastupnik udruženja dužan je da o tome obavesti Registratora u roku od tri dana od isteka roka za njeno donošenje, odnosno objavljivanje.

Udruženje može prestati i po skraćenom postupku likvidacije, ako posle donošenja odluke o prestanku rada udruženja većina članova skupštine udruženja da izjavu Registratoru da su izmirene sve poreske obaveze, obaveze udruženja prema poveriocima i da su regulisani svi odnosi sa zaposlenima (na primer, uplaćeni doprinosi za socijalno, penzijsko i zdravstveno osiguranje, itd). I ova izjava mora da sadrži potvrdu o overi potpisa u skladu sa zakonom. Članovi udruženja koji su dali izjavu odgovaraju solidarno za obaveze udruženja tri godine od dana brisanja iz registra udruženja.

Nad udruženjem koje je trajnije nesposobno za plaćanje sprovodi se postupak stečaja primenom odredaba zakona kojim se reguliše stečaj i poreskih zakona kojima se uređuje tretman obveznika u stečaju. Nadležni organ briše udruženje iz Registra na osnovu pravosnažne odluke o zaključenju stečajnog postupka.

Statusne promene kao osnov brisanja udruženja iz Registra

Udruženje prestaje i u slučaju pripajanja, spajanja i podele udruženja. Pod pripajanjem se podrazumeva prenos cele imovine jednog udruženja (pripojenik) na drugo udruženje (pripojilac) na osnovu ugovora o pripajanju. Zakonom je detaljno propisana sadržina ovog ugovora. Pripajanje jednog ili više udruženja upisuje se u Registar, shodno odredbama ovog zakona o upisu osnivanja udruženja.

Pod spajanjem se podrazumeva osnivanje novog udruženja na koje prelazi celokupna imovina dva ili više udruženja koja se spajaju. Na postupak spajanja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju.

Udruženje se može i podeliti na dva ili više udruženja. Odluka o podeli udruženja ima pravno dejstvo osnivačkog akta, a na podelu udruženja shodno se primenjuju pravila ovog zakona o pripajanju.

V. NAZIV I SEDIŠTE UDRUŽENJA

Odredbe Zakona detaljno uređuju pitanje naziva i sedišta udruženja. Pravnoj sigurnosti u ovoj oblasti naročito će doprineti odredbe Zakona koje uređuju razlikovanje naziva udruženja. Naziv novoosnovanog udruženja ne može biti identičan nazivu drugih udruženja koja su upisana ili uredno prijavljena za upis u Registar. Takođe, naziv udruženja ne sme da bude zamisljiv sa nazivom drugog udruženja niti da izaziva zabunu o udruženju, njegovoj delatnosti ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Na kom jeziku i pismu mora biti naziv udruženja?

Odredbe Zakona o jeziku i pismu treba posmatrati u kontekstu odredbi novog Ustava o službenoj upotrebi jezika i pisma. Saglasno tome, naziv udruženja **mora biti na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu**. Naziv udruženja, ako je to predviđeno statutom, može biti i na **jeziku i pismu nacionalne manjine**. Naziv na je-

ziku i pismu nacionalne manjine upisuje se u Registar posle naziva na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu.

Da li naziv udruženja može biti i na stranom ili mrtvom jeziku?

Da. Naziv udruženja može sadržati pojedine strane reči ako one čine naziv međunarodne organizacije čije je udruženje član, ako su te reči uobičajene u srpskom jeziku, ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, ili ako se radi o rečima na mrtvom jeziku.

Naziv udruženja, ako je to predviđeno statutom, može se upisati u registar i u prevodu na jedan ili više stranih jezika, posle upisa naziva udruženja na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu, odnosno jeziku i pismu nacionalne manjine.

Iako Zakon ne propisuje da li registarski organ ceni tačnost prevoda naziva udruženja na srpski jezik, treba nastojati da prevod bude što je moguće tačniji. Problemi mogu da nastanu u slučajevima nemogućnosti adekvatnog prevoda (na primer, u srpskom jeziku naprosto nema adekvatnog prevoda za *Transparency International* – to nije Međunarodna transparentnost, a još manje Međunarodna prozirnost). Navedeni problemi sa nazivom udruženja koji se mogu javiti u registarskoj praksi nužno će zahtevati izvesnu fleksibilnost registarskog organa u tumačenju zakonskih odredbi o jeziku i pismu na kojem treba da bude naziv udruženja.

Takođe, Zakon propisuje da naziv udruženja ne sme da izazove zabunu u **pogledu njegovih ciljeva**, ili u pogledu toga o kakvoj se **vrsti pravnog lica radi**. S obzirom da ove odredbe daju velika diskreciona ovlašćenja Registratoru, saglasno međunarodno pravnim standardima u oblasti slobode udruživanja koji obavezuju i Republiku Srbiju, i ove odredbe treba liberalno tumačiti i primenjivati, posebno u slučaju kada je imenica: *udruženje* sastavni deo naziva udruženja. Potreba za liberalnim tumačenjem odredaba o nazivu udruženja odnosi se, pre svega, na predstavništva stranih udruženja, imajući u vidu da se odredbe o upisu u Registar udruženja primenjuju i na upis u Registar stranih udruženja. Naime, u pojedinim zemljama (na primer, Nemačka), nema pravnih prepreka da udruženja (*Verain*), u svom nazivu ima imenicu *Stiftung* (fondacija). Neka od ovih udruženja već godinama deluju u našoj zemlji, a činjenica da u svom nazivu imaju *Stiftung* ne bi trebalo da predstavlja smetnju za njihov upis u Registar stranih udruženja.

Da li udruženja mogu imati skraćeni naziv i simbole vizuelnog identiteta?

Da, ako je tako određeno odredbama statuta udruženja. Skraćeni naziv se upisuje u Registar i upotrebljava u pravnom saobraćaju.

Da li logo i drugi simboli vizuelnog identiteta udruženja moraju biti na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu?

U slučaju da logo ili drugi simbol vizuelnog identiteta udruženja koji sadrže određene reči nije sastavni deo naziva udruženja koji se upisuje u Registar, smatramo da u tom slučaju oni ne moraju biti na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Da li naziv udruženja, skraćeni naziv ili simbol vizuelnog identiteta udruženja koje se osniva može biti sličan ili isti udruženju koje je već upisano u Registar?

Ne može, jer je to jedan od osnova za odbacivanje prijave za upis udruženja u Registar. Međutim, naziv, skraćeni naziv i simbol vizuelnog identiteta udruženja koje je podnelo zahtev za upis u Registar **može biti isti ili sličan** onom **neformalnog udruženja** (osim ako se ne radi o nazivu, skraćenom nazivu ili simbolu vizuelnog identiteta koji su zaštićeni pravom industrijske svojine). U tom slučaju, nadležni organ će upisati udruženje koje je podnelo prijavu za upis u Registar, čak i u slučaju da je neformalno udruženje osnovano pre podnosioca zahteva. Štaviše, nakon što je udruženje upisano u Registar, ono može pokrenuti postupak da se neformalnom udruženju zabrani dalje korišćenje naziva, skraćenog naziva, ili simbola vizuelnog identiteta pod kojim je ono upisano u Registar.

Gde se nalazi sedište udruženja?

Sedište udruženja **mora biti** na **teritoriji Republike Srbije**, s tim da se kao sedište određuje ona jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi **mesto iz koga se upravlja udruženjem**.

VI. ČLANOVI UDRUŽENJA

U delu Zakona koji uređuje članstvo u udruženju, utvrđeno je da svako lice, pod jednakim uslovima može biti član udruženja, kao i da je udruženje dužno da vodi evidenciju o svojim članovima. Zakon, u skladu sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti, ne pravi razliku između osnivača udruženja i članova udruženja.

Ko može biti član udruženja?

Svako lice (fizičko ili pravno, strano ili domaće) može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član udruženja. Za razliku od pravila o fizičkim licima -osnivačima udruženja, svako fizičko lice može biti član udruženja **nezavisno od godina starosti**, u skladu sa Zakonom i statutom. Izjavu o pristupanju, odnosno učlanjenju u udruženje **za maloletno lice do 14 godina života** daje njegov **zakonski zastupnik**. Ako je u pitanju maloletnik **sa navršениh 14 godina života izjavu daje sam maloletnik**, uz overenu pismenu izjavu o davanju saglasnosti njegovog zakonskog zastupnika. Međutim, kada je reč o maloletnom licu, ovo lice ne može zastupati udruženje.

Udruženje samostalno propisuje uslove za sticanje i gubitak svojstva člana udruženja. U propisivanju ovih uslova udruženje mora voditi računa o ograničenjima u pogledu ove samostalnosti koje propisuje Evropska

konvencija (obaveza jednakosti svih članova), praksa Evropskog suda za ljudska prava i Ustav Republike Srbije (zabrana određenih oblika netrpeljivosti i diskriminacije)

Kakva je razlika između osnivača i članova udruženja?

Pod osnivačima se podrazumevaju lica koja su osnovala udruženje. Osnivači su istovremeno i prvi članovi udruženja. U odnosu na druga lica koja su naknadno pristupila udruženju kao članovi, oni nemaju nikakve posebne privilegije niti status. Ovo stoga što je jedini poredak unutar udruženja kojeg priznaje Evropska konvencija demokratski poredak – otuda i obaveza jednakog tretiranja svih članova.

Da li udruženje vodi evidenciju o svojim članovima?

Zakon propisuje **obavezu udruženja** da vodi evidenciju o svojim članovima. Iako za povredu ove obaveze nisu predviđene prekršajne sankcije, razlozi pravne sigurnosti nalažu da udruženje vodi ažurnu evidenciju o članstvu.

Pre svega, ažurna evidencija o članstvu omogućava da se u svakom trenutku može jasno utvrditi koja lica imaju prava i obaveze predviđene odgovarajućim odredbama statuta, uključujući i pravo na upravljanje udruženjem. Ta evidencija je posebno važna za ocenu punovažnosti odluka skupštine i drugih organa udruženja ukoliko su statutom predviđeni (da li postoji potrebna većina za donošenje određenih odluka, itd.). Uredna evidencija članstva je važna i zbog toga što smanjenje broja članova ispod broja potrebnog za osnivanje može da bude osnov za brisanje udruženja iz registra.

Pri prikupljanju, obradi, korišćenju i čuvanju podataka koji se odnose na članove udruženja, udruženje je dužno da poštuje odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

VII. ORGANI UDRUŽENJA

U skladu sa međunarodnim standardima, koji propisuju da je osnovna obaveza države, kada je reč o slobodi udruživanja negativna – da se ne meša u način ostvarenja ove slobode, Zakonom se na liberalan način uređuje pitanje obaveznih organa udruženja.

Kako članovi upravljaju udruženjem?

Članovi upravljaju udruženjem **neposredno** ili **preko svojih izabраниh predstavnika** u organima udruženja.

Koji su obavezni organi udruženja?

Saglasno odredbama Zakona, obavezni organi udruženja su **skupština** i **zastupnik udruženja**. Pored toga udruženje **može imati i druge organe** (inokosne i kolegijalne) ako su oni predviđeni statutom. To može biti upravni odbor, predsedništvo, izvršni odbor, odbor direktora, predsednik udruženja i dr.

Da li će se udruženje odlučiti da, osim skupštine i zastupnika, ima i druge organe zavisi od niza okolnosti, uključujući i veličinu udruženja, područje delovanja, izvore finansiranja, itd. Isto tako, nema pravnih prepreka da zastupnik udruženja i članovi drugih inokosnih ili kolegijalnih organa, **osim skupštine**, budu lica koja **nisu članovi udruženja (videti odredbe ogleđnog primerka statuta udruženja u Annexu 1)**.

Šta je skupština udruženja?

Skupština udruženja je **najviši organ udruženja, kojeg čine svi članovi** (statutom se može odrediti način predstavljanja članova udruženja u skupštini).

Šta je delokrug skupštine udruženja?

Skupština udruženja **usvaja statut** udruženja, njegove izmene i dopune, **bira i razrešava lice ovlašćeno za zastupanje** udruženja (ako statutom udruženja nije predviđeno drugačije), **odlučuje o udruživanju u saveze**, o **usvajanju godišnjeg finansijskog izveštaja** udruženja, o **statusnim promenama** udruženja i **prestanu** rada udruženja, kao i **drugim pitanjima** utvrđenim statutom udruženja. Ove taksativno utvrđene nadležnosti skupštine **ne mogu se derogirati** (preneti) na druge organe udruženje, osim kada se radi o licu ovlašćenom na zastupanje udruženja.

U načelu, u nadležnost skupštine spadaju i sva pitanja koja nisu izričito poverena drugim organima udruženja, osim ako statutom nije drugačije uređeno.

Statutom se može utvrditi drugačiji naziv organa koji ima funkciju skupštine.

Kada se održava skupština udruženja?

Skupštine udruženja mogu biti **redovne** i **vanredne**. **Redovna sednica** skupštine održava se najmanje jednom godišnje, pri čemu se statutom udruženja može predvideti i kraći rok. **Vanredna sednica** skupštine mora se sazvati ako zahtev za njeno sazivanje, u pisanom obliku, podnese jedna trećina članova udruženja, s tim što se statutom može utvrditi manji broj članova udruženja od ovog broja. Vanredna sednica skupštine mora se održati najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za njeno sazivanje.

Kako odlučuje skupština udruženja?

Način odlučivanja skupštine udruženja bliže se uređuje **statutom**. Odredbe o načinu odlučivanja su od bitnog značaja za funkcionisanje udruženja. Stoga statutom treba vrlo pažljivo, precizno i jasno regulisati kvorum potreban za punovažno odlučivanje skupštine i potrebnu većinu glasova za donošenje pojedinih odluka.

U praksi se sreću različita rešenja, u zavisnosti od vrste udruženja i broja članova i od vrste i značaja pitanja o kojima se odlučuje. Na primer, kvorum potreban za punovažan rad skupštine po pravilu čini prosta većina članova, ali se za odlučivanje o izmenama statuta,

statusnim promena (pripajanje, spajanje ili podela udruženja) i o prestanku rada može predvideti drugačiji kvorum (na primer, da je za punovažno odlučivanje potrebno prisustvo najmanje dve trećine članova skupštine). Na sličan način se može postupiti i u pogledu utvrđivanja potrebne većine glasova za donošenje pojedinih odluka (prosta većina glasova prisutnih članova, dvotrećinska ili neka druga natpolovična većina ili, eventualno, određena većina glasova od ukupnog broja članova).

U svakom slučaju, jasno i precizno regulisanje načina rada i načina odlučivanja skupštine udruženja značajno olakšava rad ovog organa i donošenje odluka i doprinosi izbegavanju nepotrebnih sporova u pogledu punovažnosti pojedinih odluka.

Šta je zastupnik udruženja?

Kao što smo prethodno napomenuli, osim skupštine, udruženje mora imati i zastupnika. Zastupnik udruženja jeste lice koje zaključuje ugovore i preduzima druge radnje u pravnom prometu u ime i za račun udruženja. Za zastupnika udruženja može biti određeno samo **poslovno sposobno fizičko lice** koje ima **prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Srbije**, što podrazumeva da za lice ovlašćeno za zastupanje može da bude određen i **stranac koji ima dozvolu za boravak u Republici Srbiji** u skladu sa Zakonom o strancima.

Nema pravnih prepreka da udruženje ima više zastupnika. Isto tako, za slučaj da udruženje ima predsednika ili upravni odbor, nema pravnih prepreka da predsednik udruženja odnosno predsednik (ili neki drugi član) upravnog odbora bude zastupnik udruženja.

Zastupnika imenuje skupština, ako statutom nije drugačije uređeno. U slučaju da udruženje ima i upravni odbor, uobičajena je praksa da skupština imenuje i razrešava upravni odbor, a da upravni odbor imenuje i razrešava dužnosti zastupnika udruženja. U ovom slučaju, zavisno od statutarnih odredbi, zastupnik može biti imenovan iz redova članova upravnog odbora (predsednik ili neki drugi član), ili može biti lice koje nije član upravnog odbora.

VIII. IMOVINA UDRUŽENJA

Zakon sadrži i detaljne odredbe o imovini udruženja, načinu sticanja imovine, aktivnostima udruženja odnosno obavljanju privredne i druge delatnosti udruženja, sredstvima za realizovanje programa od javnog interesa, obavezama udruženja u pogledu vođenja poslovnih knjiga i finansijskih izveštaja, odgovornosti za obaveze udruženja, korišćenju imovine udruženja i primaocu imovine udruženja.

Kako udruženje stiče imovinu?

Udruženje može sticati imovinu od članarine, dobrovoljnih priloga, donacija i poklona (u novcu ili natu-ri), finansijskih subvencija, ostavina, kamata na uloge,

zakupnine, dividendi i na drugi zakonom dozvoljeni način.

Da li udruženje može neposredno da obavlja privrednu delatnost?

Iako se udruženje ne može osnovati radi obavljanja privredne i druge delatnosti kojom stiže dobit kao svoje osnovne delatnosti, udruženje može, pod uslovima propisanim Zakonom, da obavlja i privrednu delatnost, kako bi obezbedilo dodatna sredstva neophodna za obavljanje svoje osnovne (neprofitne) delatnosti. Saglasno Zakonu, udruženje može neposredno da obavlja privrednu delatnost pod sledećim uslovima: 1) da se radi o delatnosti koja je u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima (tzv. srodna privredna delatnost); 2) da je takva delatnost predviđena statutom i 3) da je delatnost manjeg obima, odnosno da se delatnost obavlja u obimu koji je potreban za ostvarivanje ciljeva udruženja.

Kada je reč o prvom od navedenih uslova, treba napomenuti da u praksi nije uvek lako razdvojiti srodne od nesrodnih privrednih delatnosti. Stoga razlozi pravne sigurnosti nalažu da se ovo pitanje precizno uredi statutom. Osim toga, treći od navedenih uslova otvara određene nedoumice u pogledu obima privredne i druge delatnosti koje udruženje može da obavlja. Smatramo da ove odredbe treba posmatrati u kontekstu odredbi Zakona o porezu na dobit preduzeća, koji uređuje način oporezivanja prihoda koje je udruženje ostvarilo neposrednim obavljanjem privredne delatnosti, a iz kojih proizilazi da se pod delatnošću manjeg obima podrazumeva višak prihoda nad rashodima koji u godini za koji se traži oslobađanje od poreza na dobit ne prelazi 300,000 dinara. Ukoliko je višak prihoda nad rashodima u godini za koju se traži oslobađanje od poreza na dobit veći od 300,000 dinara, to ne znači da udruženje nije više moglo da obavlja privrednu delatnost u toj godini, već da će višak prihoda nad rashodima ostvaren u toj godini iznad propisanog cenzusa biti oporezovan po stopi poreza na dobit koja je propisana za privredna društva (preduzeća).

Da li se privredna i druga delatnost upisuje u Registar?

Da. Ove delatnosti se upisuju u Registar privrednih subjekata i obavljaju se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast u koju spadaju aktivnosti koje se obavljaju. Udruženje može započeti sa neposrednim obavljanjem ovih delatnosti tek nakon upisa delatnosti u Registar.

Zakonom o udruženjima je propisano da se Registru privrednih subjekata prijavljuje privredna delatnost (**samo jedna i to ona pretežna**), koja se registruje upisom šifre delatnosti i opisom delatnosti na način propisan Zakonom o klasifikaciji delatnosti. Kako je Zakonom takođe propisano da se u Registar udruženja upisuju i druge delatnosti i aktivnosti koje udruženje neposredno obavlja, to će se u Registar udruženja, na osnovu prijave i propisane dokumentacije, upisati u

vidu zabeleške, podaci o drugim delatnostima i aktivnostima koje udruženje neposredno obavlja.

Za šta se mogu koristiti prihodi ostvareni od privredne delatnosti?

Prihodi se mogu koristiti za finansiranje statutarnih ciljeva udruženja, te udruženje shodno Zakonu, ostvarenu dobit od privredne i druge delatnosti nema pravo da raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima.

Koje su posledice ako udruženje obavlja privrednu ili drugu delatnost koja nije u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima ili koja nije predviđena statutom, ili ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti?

Udruženje može biti kažnjeno za privredni prestup novčanom kaznom ako neposredno obavlja privrednu ili drugu delatnost u cilju sticanja dobiti koja nije u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima ili nije predviđena statutom, ili je obavlja iako je nadležni organ utvrdio da ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti. Za ovaj privredni prestup kazniće se i odgovorno lice u udruženju. Takođe, udruženje će se kazniti za prekršaj i ukoliko obavlja privrednu delatnost u većem obimu, odnosno u obimu koji nije potreban za ostvarivanje ciljeva udruženja. Po istom osnovu kazniće se i odgovorno lice u udruženju novčanom kaznom. Međutim, Zakon ne utvrđuje pouzdane kriterijume o tome kada se radi o obavljanju privredne delatnosti u većem obimu, odnosno obimu koji nije potreban za ostvarivanje ciljeva udruženja.

Da li udruženje može da bude osnivač privrednog društva?

Osim što može neposredno da obavlja srodnu privrednu delatnost, udruženje (koje je upisano u Registar, odnosno steklo status pravnog lica) može samostalno, ili sa drugim licima, da osnuje društvo sa ograničenom odgovornošću, odnosno da bude su-osnivač drugih oblika privrednih društava (akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno, ili ortačko društvo). U tom smislu, nema nikakve razlike između udruženja i drugih pravnih lica koji mogu biti osnivači privrednih društava. Da li će udruženje privrednu i drugu delatnost obavljati neposredno ili preko posebno osnovanog privrednog društva stvar je njegove poslovne procene. U načelu, ukoliko udruženje želi u većem obimu da obavlja privrednu i drugu delatnost, preporučuje se da osnuje posebno privredno društvo. Posebno imajući u vidu da su troškovi osnivanja privrednog društva razmerno niski, da se time izbegava rizik sankcija zbog nepreciznih zakonskih odredbi u pogledu dozvoljenog obima neposrednog obavljanja privredne delatnosti, kao i činjenice da tako osnovano privredno društvo može bez ograničenja da obavlja bilo koju privrednu delatnost, srodnu ili nesrodnu.

Šta su to sredstva za realizovanje programa od javnog interesa?

To su sredstava za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa koja realizuju udruženja, a koja su od javnog interesa i obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije ili budžeta autonomne pokrajine odnosno jedinica lokalne samouprave. Vlada, odnosno ministarstvo nadležno za oblast u kojoj se ostvaruju osnovni ciljevi udruženja (kao i organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave) dodeljuje sredstva na osnovu sprovedenog javnog konkursa i zaključuje ugovore o realizovanju odobrenih programa sa udruženjima (finansijske subvencije). U mnogim zemljama sveta, ova sredstva čine većinski izvor finansiranja udruženja i drugih organizacija civilnog društva, te je postojanje transparentnog mehanizma dodele i korišćenja ovih sredstava od posebnog značaja za rad udruženja.

Šta se smatra programima od javnog interesa?

Programi od javnog interesa naročito se smatraju programi u oblasti socijalne zaštite, boračko invalidske zaštite, zaštite lica sa invaliditetom, društvene brige o deci, zaštite interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije i izbeglica, podsticanje nataliteta, pomoći starima, zdravstvene zaštite, zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava, obrazovanja, nauke, kulture, informisanja, zaštite životne sredine, održivog razvoja, zaštite životinja, zaštite potrošača, borbe protiv korupcije, kao i humanitarni programi i drugi programi u kojima udruženje isključivo i neposredno sledi javne potrebe.

Koja je dužnost udruženja koja su dobila sredstva za podsticanje programa od javnog interesa?

Udruženja su dužna da najmanje jedanput godišnje učine dostupnim javnosti izveštaj o svom radu i o obimu i načinu sticanja i korišćenja sredstava, a taj izveštaj dostavljaju davaocu sredstava.

Kako se može koristiti imovina udruženja?

Polazeći od **principa neprofitnosti (nedobitnosti)**, imovina udruženja koristi se isključivo za ostvarivanje statutarnih ciljeva udruženja. Imovina udruženja se zato **ne može** deliti njegovim članovima, osnivačima, članovima organa udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima. Izuzetak od ovog pravila čine davanja u vidu prigodnih primerenih nagrada, naknada opravdanih troškova nastalih radi ostvarivanje statutarnih ciljeva udruženja, kao što su putni troškovi, dnevnice ili troškovi prenoćišta, ugovorene teretne obaveze i isplatu zarada zaposlenih. Za povredu odredbi o korišćenju imovine Zakon predviđa i prekršajne sankcije za udruženje i odgovorno lice u udruženju.

Čime odgovara udruženje za svoje obaveze?

Za svoje obaveze udruženje odgovara **celokupnom svojom imovinom**. Članovi **udruženja i organa** udruženja **ne odgovaraju** za obaveze udruženja u pravnom prometu svojom imovinom. Izuzetno, navedena lica mogu odgovarati lično za obaveze udruženja svojom imovinom, ako postupaju sa imovinom udruženja kao da je u pitanju njihova imovina ili zloupotrebe udruženje kao formu za nezakonite ili prevarne svrhe (pravila o probijanju pravnog subjektiviteta). Osim toga, **članovi organa** udruženja odgovaraju solidarno za štetu koju su svojom odlukom prouzrokovali udruženju, ako je ta odluka doneta grubom nepažnjom ili s namerom da se šteta prouzrokuje, osim ako su u postupku donošenja odluke izdvojili svoje mišljenje u zapisnik.

Koje su obaveze udruženja u oblasti finansijskog poslovanja?

Udruženje vodi **poslovne knjige**, sačinjava **finansijske izveštaje** i podleže **vršenju revizije finansijskih izveštaja**, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji. Godišnji obračuni i izveštaji o aktivnosti udruženja podnose se članovima udruženja na način utvrđen statutom.

Ko je primalac imovine udruženja u slučaju prestanka udruženja?

Primalac imovine udruženja u slučaju prestanka udruženja je **domaće nedobitno pravno lice** koje je osnovano radi ostvarivanje istih ili sličnih ciljeva, i koje je **navedeno u statutu** udruženja, osim u slučaju prestanka udruženja koje je u vreme stupanja na snagu ovog zakona koristilo imovinu u društvenoj, odnosno državnoj svojini.

Kada je Republika Srbija, odnosno jedinica lokalne samouprave primalac imovine?

Republika Srbija postaje vlasnik imovine udruženja, a korisnik imovine jedinica lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sedište udruženja, ako se u trenutku prestanka udruženja **ne može postupiti na način utvrđen zakonom ili statutom udruženja**, ili ako udruženje **prestaje na osnovu odluke o zabrani rada**, nakon sprovedenog postupka **likvidacije**, ili **statutom nije određen** način raspolaganja imovine posle prestanka udruženja.

Kakva je sudbina nepokretnosti u društvenoj svojini na kojima pravo korišćenja imaju društvene organizacije, udruženja i savezi registrovani po ranijim zakonima?

Osnovno pravilo je da nepokretnosti u društvenoj svojini na kojima **pravo korišćenja imaju društvene organizacije, udruženja ili oblici povezivanja udruženja (savezi)**, sa sedištem na teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: društvene organizacije), danom stupanja na snagu ovog zakona **postaju sredstva u državnoj svojini** na kojima **pravo korišćenja ima jedinica**

lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nepokretnosti nalaze. Društvene organizacije koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona imale pravo korišćenja na nepokretnostima u državnoj svojini, odnosno na nepokretnostima koje po sprovedenom sudskom postupku postanu državna svojina, **nastavljaju sa faktičkim korišćenjem ovih nepokretnosti pod uslovima koji ne mogu biti nepovoljniji od uslova kakvi su bili do dana stupanja na snagu novog zakona.** Jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalaze nepokretnosti na kojima pravo korišćenja imaju društvene organizacije **ima pravo da otkáže** dalje korišćenje nepokretnosti, ako društvena organizacija ne uskladi svoj rad sa odredbama ovog zakona u propisanom roku, kao i u slučaju kada nepokretnosti koristi suprotno nameni ili ciljevima utvrđenim statutom.

Da li i kada nepokretnosti u društvenoj svojini na kojima su društvene organizacije imale pravo korišćenja prelaze u svojinu odnosno susvojину ovih organizacija?

Društvene organizacije koje su koristile nepokretnosti u društvenoj svojini do dana stupanja na snagu Zakona, postaju vlasnici odnosno suvlasnici nepokretnosti, srazmerno udelu u kojem su same učestvovalе u finansiranju nepokretnosti sopstvenim sredstvima, pod kojima se podrazumevaju sredstva ostvarena od dobrovoljnih članarina, poklona, donacija, legata i na drugi zakonom dozvoljeni način. Međutim, pod sopstvenim sredstvima ne podrazumevaju se sredstva koja su takve organizacije ostvarile na osnovu vršenja poverenih ovlašćenja ili druga sredstava ostvarena iz budžeta nekadašnjih društvenopolitičkih zajednica. Svojinska prava na nepokretnostima utvrđuju se u postupku pred nadležnim sudom.

Kakva je sudbina nacionalizovane imovine društvenih organizacija koja su ranije bila u njihovoj svojini?

Takve društvene organizacije **ostvaruju svoja prava na nepokretnostima** u društvenoj odnosno državnoj svojini po osnovu zakona kojim se uređuje denacionalizacija.

Kakva je sudbina pokretne imovine u društvenoj svojini na kojoj pravo korišćenja imaju društvene organizacije?

Pokretna imovina **postaje imovina u svojini društvenih organizacija.**

IX. UPIS U REGISTAR I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAD PREDSTAVNIŠTVA STRANOG UDRUŽENJA

Kao što smo već napomenuli, Zakonom se uređuje položaj i delovanje stranih udruženja. Pre stupanja Zakona na snagu, položaj i delovanje stranih udruženja, odnosno njihovih predstavništava, nije bilo zakonski regulisano; ova su udruženja, osim ako nisu bila obuhvaćena državnim bilateralnim ili multilateralnim

sporazumom, delovala u Republici Srbiji na osnovu „potvrde“ koju je izdavalo Ministarstvo spoljnih poslova, što je stvaralo brojne teškoće u njihovom delovanju.

Šta se smatra stranim udruženjem?

Zakon po prvi put uređuje postupak upisa i brisanja iz registra predstavništva stranog udruženja, čime se stvaraju uslovi za njihov transparentan rad i delovanje. Pod stranim udruženjem podrazumeva se **udruženje sa sedištem u drugoj državi**, osnovano po propisima te države radi ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja, a čije delovanje nije usmereno na sticanje dobiti, **međunarodno udruženje** (udruženje koje je osnovano saglasno odredbama odgovarajućih konvencija i drugih međunarodnih instrumenata), ili **druga strana odnosno međunarodna nevladina organizacija** sa dobrovoljnim članstvom osnovana radi ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja, koje nije usmereno na sticanje dobiti.

Da li strano udruženje može osnovati predstavništvo u Srbiji?

Da. Strano udruženje može osnovati predstavništvo, kancelariju i drugi organizacioni oblik delovanja na teritoriji Republike Srbije (RS). Zapravo, **osnivanje** predstavništva, odnosno njegov **upis u registar** je **preduslov** delovanja **stranog udruženje** na teritoriji Srbije. Ove zakonske odredbe treba tumačiti tako da je otvaranje predstavništva uslov za **trajno ili trajnije delovanje** stranog ili međunarodnog nevladinog ne-dobitnog udruženja u Republici Srbiji. Međutim, **nema pravnih prepreka** da strano udruženje **ad hoc deluje** na području Republike Srbije, **bez otvaranja predstavništva** (na primer, učešće na seminarima, okruglim stolovima, prezentacijama, dostava humanitarne pomoći u vanrednim kriznim situacijama, organizovanje odgovarajućih škola i radionica, itd).

Šta je potrebno za registraciju predstavništva stranog udruženja?

Odredbe Zakona koje se odnose na upis u Registar i rad udruženja primenjuju se i na upis u registar i rad stranog udruženja, odnosno njegovog predstavništva, ako zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.

Za upis predstavništva stranog udruženja u Registar potrebna je **prijava**. Uz prijavu je **neophodno podneti i sledeće dokumente**: 1) overenu fotokopiju akta i overen prevod akta o registraciji udruženja u matičnoj državi ili overenu fotokopiju potvrde (izjave), overene od strane suda i javnog beležnika da udruženje ima prema pravu matične države status pravnog lica i bez upisa u registar i overen prevod potvrde (izjave); 2) overenu fotokopiju odluke i overen prevod odluke nadležnog organa stranog udruženja o otvaranju predstavništva u Republici Srbiji; 3) overen dokument i overen prevod dokumenta matične države iz koga se utvrđuje ko su

osnivači udruženja koje osniva predstavništvo u Republici Srbiji; 4) overenu odluku i overen prevod odluke o licu ovlašćenom za zastupanje i predstavljanje stranog udruženja; 5) overenu fotokopiju isprave o identitetu tog lica i prijavu prebivališta, odnosno boravišta u Republici Srbiji i 6) fotokopiju i overen prevod statuta ili odgovarajućeg akta koji sadrži podatke o sedištu i unutrašnjoj organizaciji predstavništva stranog udruženja na teritoriji Republike Srbije.

Kome se podnosi prijava za upis stranih udruženja?

Registar stranih udruženja vodi Agencija za privredne registre kao povereni posao preko Registratora stranih udruženja. Sadržinu i način upisa i vođenja Registra bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave. Prema tome, prijava za upis predstavništva stranog udruženja podnosi se Registratoru stranih udruženja, odnosno Agenciji za privredne registre.

Koji podaci se upisuju u Registar stranih udruženja?

U Registar stranih udruženja upisuju se sledeći podaci: 1) naziv i skraćeni naziv stranog udruženja; 2) država u kojoj je strano udruženje osnovano i sedište tog udruženja u toj državi; 3) naziv organizacionog oblika stranog udruženja; 4) adresu sedišta predstavništva stranog udruženja u Republici Srbiji i njegovih ogranaka; 5) vreme za koje je predstavništvo stranog udruženja osnovano; 6) ime i prezime lica ovlašćenog za zastupanje i predstavljanje stranog udruženja u Republici Srbiji; 7) prebivalište i jedinstveni matični broj građana ako se radi o državljaninu Republike Srbije, odnosno boravište u Republici Srbiji i broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave ako se radi o stranom državljaninu; 8) ciljeve stranog udruženja; 9) zabeležku o pokretanju postupka za zabranu rada predstavništva stranog udruženja i zabranu rada predstavništva stranog udruženja i 10) broj i datum donošenja rešenja o upisu, promeni podataka i brisanju iz Registra stranih udruženja.

U kojim slučajevima dolazi do prestanka rada stranog udruženja i brisanja iz registra stranih udruženja?

Predstavništvo stranog udruženja prestaje i briše se iz Registra stranih udruženja iz sledećih razloga: 1) ako je strano udruženje prestalo sa radom; 2) ako je strano udruženje odlučilo da predstavništvo prestane sa radom; ili 3) ako je predstavništvu stranog udruženja zabranjen rad odlukom Ustavnog suda.

Ko donosi rešenje o brisanju predstavništva stranog udruženja iz registra?

Rešenje o brisanju predstavništva iz Registra donosi **Registrator stranih udruženja**. Protiv ovog rešenja može se izjaviti žalba ministru nadležnom za poslove uprave, a protiv rešenja Ministra se može pokrenuti upravni spor.

Kada predstavništvu stranog udruženja može biti zabranjen rad i ko donosi odluku o zabrani rada?

Predstavništvo stranog udruženja ima pravo da deluje slobodno na teritoriji Republike Srbije, ako njegovi ciljevi i delovanje nisu u suprotnosti sa Ustavom Republike Srbije, ovim zakonom, međunarodnim ugovorima koje je zaključila Republika Srbija i drugim propisima. **Postupak za zabranu rada predstavništva stranog udruženja pokreće se** na predlog Vlade, Republičkog javnog tužioca, ministarstva nadležnog za poslove uprave, ministarstva nadležnog za oblast u kojoj se ostvaruju ciljevi udruženja ili Registratora stranih udruženja. Odluku o zabrani rada predstavništva stranog udruženja donosi **Ustavni sud**.

Da li su postojeća strana udruženja, koja su počela sa delovanjem u Republici Srbiji pre početka primene ovog zakona, dužna da se „preregistruju“ i u kom roku“?

Da. Ona su dužna da svoje delovanje **usaglase sa odredbama Zakona** i da podnesu **prijavu za upis u Registar stranih udruženja**, sa potrebnim dokumentima u **roku od tri meseca** od početka primene Zakona. U slučaju da strano udruženje ovako ne postupi, Registrator stranih udruženja donosi rešenje o prestanku njegovog rada. Protiv ovog rešenja može se izjaviti **žalba** Ministru. **Rešenje** Ministra je **konačno** i protiv njega se može pokrenuti **upravni spor**.

Da li se rešenje o upisu i brisanju predstavništva stranog udruženja mora objaviti i o čijem trošku?

Rešenje o upisu i rešenje o brisanju predstavništva stranog udruženja iz Registra stranih udruženja objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije“, **o trošku stranog udruženja**.

Ko odgovara za obaveze koje je predstavništvo stranog udruženja preuzelo u pravnom prometu?

S obzirom da predstavništvo, kancelarija i drugi organizacioni oblici nemaju status pravnog lica, predstavništvo stranog udruženja ne može zaključivati ugovore u svoje ime i za svoj račun, već samo u ime i za račun stranog udruženja – niti može da ima aktivnu ili pasivnu legitimaciju u sudskom postupku. Isto tako, ono ne raspolaže sopstvenom imovinom, sva sredstva sa kojima raspolaže predstavljaju imovinu stranog udruženja.

Na koji način predstavništva stranog udruženja obezbeđuju sredstva za svoj rad?

Predstavništvo stranog udruženja može iz inostranstva unositi finansijska sredstva za rad predstavništva i za ostvarivanje svog programa u skladu sa zakonom kojim se uređuje **oblast deviznog poslovanja**. Predstavništvo stranog udruženja može, posle izmirenja svih dospelih poreskih i drugih obaveza u Republici Srbiji, **izneti neutrošena finansijska sredstva** u skla-

du sa zakonom kojim se uređuje devizno poslovanje – kako u toku svog redovnog obavljanja delatnosti, tako i u slučaju prestanka sa radom. Osim toga, predstavništvo stranog udruženja **može privremeno da uveze predmete i opremu** koji su potrebni za njegov rad i da ih iznese iz Republike Srbije u skladu sa carinskim propisima i propisima o spoljnotrgovinskom poslovanju.

Koji se propisi primenjuju na zaposlene u predstavništvu stranog udruženja?

Na **strance zaposlene** u predstavništvima stranog udruženja primenjuju se **propisi kojima se uređuje kretanje i boravak stranaca** a na **državljanke Republike Srbije** koji su **zaposleni** u predstavništvima stranog udruženja primenjuju se **propisi Republike Srbije**.

X. USAGLAŠAVANJE STATUTA REGISTROVANIH ORGANIZACIJA SA NOVIM ZAKONOM („PREREGISTRACIJA“)

Da li je potrebna preregistracija već registrovanih društvenih organizacija, udruženja građana i njihovih saveza?

Stupanjem na snagu Zakona o udruženjima izvršene su značajne promene u pogledu regulative koja se odnosi na osnivanje i pravni položaj udruženja, upis i brisanje iz registra, članstvo i organe, statusne promene i prestanak rada, kao i druga pitanja značajna za rad udruženja. Te promene uslovljavaju i potrebu da se statuti i drugi opšti akti postojećih organizacija (društvenih organizacija, udruženja građana i njihovih saveza), koje su registrovane po do sada važećim zakonima, usklade sa novim Zakonom i da se, u propisanom roku, Agenciji za privredne registre podnese prijava za upis usklađivanja.

Posledice neusaglašavanja normativnih akata organizacije sa novim Zakonom su takve da u velikoj meri opravdavaju izraz „preregistracija“ koji se koristi u kollokvijalnom govoru, iako se taj termin ne pominje u Zakonu. Naime, usklađivanje statuta i drugih opštih akata se prijavljuje i upisuje u Registar, a organizacije koje to ne učine u propisanom roku se brišu iz Registra, gube status pravnog lica i sa njihovom imovinom se postupa na isti način kao i sa imovinom udruženja koje je prestalo da postoji.

Dakle, nesumnjivo je da „preregistraciju“ organizacije treba kvalitetno pripremiti i blagovremeno izvršiti. Zbog toga u ovom odeljku pokušavamo da odgovorimo na neka pitanja koja će se postaviti u toku rada na izvršavanju ovog posla:

- Šta treba da urade registrovane organizacije i u kom roku?
- Kakve su posledice neusaglašavanja statuta u propisanom roku?
- Kako pripremiti i izvršiti usaglašavanje statuta organizacije sa novim zakonom?

- Koja pitanja treba da budu regulisana novim statutom udruženja?
- Kako treba sprovesti postupak usaglašavanja statuta?
- Koja dokumenta se podnose uz prijavu za upis usklađivanja u registar?

Koje obaveze imaju već registrovane organizacije u postupku preregistracije i u kom roku?

Obaveze organizacija registrovanih po do sada važećim zakonima¹, kao i posledice neizvršavanja tih obaveza, predviđene su prelaznim i završnim odredbama novog Zakona o udruženjima. Te organizacije su dužne da:

- **usklade svoj statut i druge opšte akte** sa odredbama tog zakona i
- da Agenciji za privredne registre **podnesu prijavu za upis usklađivanja u registar**.

Rok za izvršavanje ovih obaveza je **18 meseci od početka primene novog Zakona**. S obzirom da je predviđeno da Zakon počinje da se primenjuje danom isteka tri meseca od njegovog stupanja na snagu², organizacije imaju rok od ukupno 21 meseca da izvrše potrebne pripreme i prijave usaglašavanje statuta nadležnom organu.

Kakve su posledice neusaglašavanja statuta u propisanom roku?

Organizacije registrovane po ranije važećim zakonima koje ne usaglase svoje statute sa novim Zakonom i ne prijave to usaglašavanje u propisanom roku **gube status pravnog lica**. Po sprovedenom postupku likvidacije one **se rešenjem Registratora brišu iz Registra, a njihova preostala imovina prelazi na lica određena statutom, odnosno Zakonom**.

I pored toga što gubitak statusa pravnog lica, za razliku od ranije važećih zakona (po kojima je registracija bila uslov da bi udruženje, odnosno društvena organizacija, uopšte moglo da deluje), ne povlači automatski i zabranu delovanja udruženja³, neizvršavanje ove obaveze

1 Društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi, osnovani i registrovani prema Zakonu o društvenim organizacijama i udruženjima građana (republickom zakonu iz 1982. godine, po kojem su za registraciju bili nadležni organi unutrašnjih poslova), kao i društvene organizacije i udruženja građana osnovana prema Zakonu o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koji se osnivaju za teritoriju SFRJ (savezni zakon iz 1990. godine) i upisana u Registar koji je vodilo Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

2 Zakon stupa na snagu osmog dana od dana njegovog objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a počinje da se primenjuje od 22. oktobra 2009. godine.

3 S obzirom na to da je po novom Zakonu registracija dobrovoljna, brisanje iz registra i prestanak svojstva pravnog lica ne povlači i obavezu da organizacija prestane sa radom. U tom slučaju se na nju shodno primenjuju pravila o građanskom ortakluku. Važno je napomenuti i to da su i takva udruženja vezana zabranom delovanja usmerenog na nasilno rušenje ustavnog poretka i narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje zajemčenih ljudskih

može imati ozbiljne posledice u odnosu na budući rad udruženja. Naime, kako je navedeno i u Obrazloženju uz Predlog Zakona, pravni život udruženja počinje sa sticanjem statusa pravnog lica. Status pravnog lica, koji udruženje stiče upisom u Registar, pruža udruženju niz prednosti. Stoga su uslovi za nesmetani rad i delovanje najvećeg broja aktivnih udruženja neraskidivo vezani upravo za potrebu da udruženje ima status pravnog lica, zbog čega je blagovremeno usaglašavanje statuta i podnošenje prijave nadležnom organu od bitnog značaja za nastavak rada udruženja.

Kako pripremiti i izvršiti usaglašavanje statuta organizacije sa novim zakonom?

Termin **usaglašavanje** statuta podrazumeva vršenje određenih izmena i dopuna osnovnog normativnog akta organizacije, odnosno *dopunu* statuta odredbama koje su po novom Zakonu obavezne a postojeći statut ih ne sadrži, kao i *izostavljanje ili izmenu* odredaba koje nisu u saglasnosti sa novim Zakonom. Međutim, na prvi pogled, izgleda da se zakonodavac opredelio za to da usaglašavanje treba izvršiti putem **usvajanja integralnog teksta novog statuta**, s obzirom da je u Zakonu navedeno da treba dostaviti „**novi statut**“. Suštinski, u najvećem broju će se raditi o delimično izmenjenom i prečišćenom tekstu starog statuta (tj. statutu u kom su izmenjene samo pojedine odredbe a onda je usvojen u integralnom tekstu).

U praksi bi se moglo postaviti i pitanje kako treba da postupi registrovano udruženje čiji je statut u potpunosti u skladu sa odredbama novog zakona. S obzirom da je Zakonom izričito propisano da, pored ostalih dokumenata, treba dostaviti i „dva primerka novog statuta“, smatramo da i u ovom slučaju udruženje treba da dostavi novi statut, u kom bi bila izmenjena samo preambula (pozivanje na novi zakon) i prelazne i završne odredbe (odredbe o prestanku važenja starog i stupanju na snagu „novog“ statuta).

Prilikom izrade novog (ili izmena postojećeg) statuta, naročito treba odgovoriti na sledeća pitanja:

- a) Da li su statutom regulisana sva pitanja koja se po novom zakonu moraju regulisati?
- b) Da li statut organizacije sadrži neka rešenja koja nisu u skladu sa novim zakonom, pa ih treba promeniti ili potpuno izostaviti?
- c) Da li treba izvršiti i neke druge izmene statuta?
- d) Koje druge opšte akte treba usaglasiti sa novim zakonom i izmenama statuta?

Naravno, za ispunjavanje obaveze usaglašavanja statuta sa novim zakonom bitna su pitanja navedena pod **a**

ili manjinskih prava ili izazivanje i podsticanje neravnopravnosti, mržnje i netrpeljivosti zasnovane na rasnoj, nacionalnoj, verskoj ili drugoj pripadnosti ili opredeljenju, kao i polu, rodu, fizičkim, psihičkim ili drugim karakteristikama i sposobnostima. Stoga je Zakonom izričito predviđena i mogućnost pokretanja i vođenja postupka za zabranu rada udruženja koje nema status pravnog lica.

i **b**, dok je stvar procene organizacije da li će tu priliku iskoristiti i za neke druge izmene statuta, za kojima se ukazala potreba u toku dosadašnjeg rada organizacije (na primer, u određenim situacijama je konstatovano da statut jasno ne reguliše ovlašćenje za donošenje nekih odluka, da su neka rešenja nejasna ili nepraktična, i sl.), ili za koje se smatra da bi bile od koristi za bolje regulisanje odnosa i uspešniji rad organizacije.

U svakom slučaju, jasan odgovor na pitanje koje i kakve izmene su potrebne može znatno da olakša pripremu novog statuta i odlučivanje o njegovom usvajanju.

Imajući u vidu da usaglašavanje statuta sa novim zakonom nije od značaja samo za ispunjavanje formalne obaveze od koje zavisi dalji status pravnog lica, nego i za dalji rad udruženja, važno je da ovaj osnovni normativni akt bude što kvalitetnije pripremljen, jer je to od bitnog značaja za njegovu primenu i u krajnjoj liniji za ostvarivanje ciljeva udruženja. Stoga smatramo da je potrebno da se ovde navedu neka osnovna uputstva koja mogu organizacijama da pomognu u izvršavanju ovog složenog zadatka.

Prilikom donošenja bilo kog normativnog akta, pa i statuta udruženja, treba obezbediti određene pretpostavke, od kojih su najvažnije sledeće:

- Da statut bude donet od strane onog organa organizacije koji je ovlašćen za donošenje takvog akta, prema odredbama važećeg statuta;
- Da prilikom donošenja statuta bude sprovedena odgovarajuća procedura za njegovo donošenje, predviđena odredbama važećeg statuta;
- Da statut ima odgovarajući sadržaj, tj. da se njegovim odredbama regulišu sva ona pitanja zbog čijeg se regulisanja on donosi (ali i da se istim ne regulišu ona pitanja za koja donosilac nije ovlašćen) i da sadržaj bude jasan svakome, da bi se izbegli mogući nesporazumi u njegovoj primeni;
- Da se jasno odredi vremensko važenje statuta, tako da bude jasno od kada počinje njegova primena i da se, ako donošenjem jednog normativnog akta prestaje da važi drugi akt, to jasno navede.⁴

Koja pitanja treba da budu regulisana novim statutom udruženja?

Zakonom su utvrđena pitanja koja se obavezno moraju urediti statutom udruženja, a ostavljena je i mogućnost da se statutom urede i druga pitanja od značaja za rad udruženja.

Ako uporedimo obavezan sadržaj statuta prema novom Zakonu sa odgovarajućim odredbama zakona po kojima su registrovana postojeća udruženja i društvene organizacije, može se zaključiti da je veći broj pita-

⁴ Potpunija uputstva u vezi sa pripremom normativnih akata mogu se naći u brošuri „Pravni vodič za NVO“, koja je dostupna na adresi: www.crnps.org.rs

nja koja se obavezno uređuju statutom predviđen u sva tri zakona, što znači da ne postoji obaveza da se menja-ju odredbe koje se odnose na ta pitanja. Iako se formulacije u novom Zakonu donekle razlikuju⁵, može se zaključiti da, sa aspekta usaglašavanja odredbi statuta sa novim Zakonom, **nije neophodna izmena odredaba o nazivu i sedištu udruženja, ciljevima i aktivnostima, unutrašnjoj organizaciji, postupku za izmene i dopune statuta, zastupanju udruženja, članstvu, organima udruženja i načinu odlučivanja, pečatu i drugim javnim oznakama udruženja.**

Neka pitanja koja su se morala regulisati prema ranije važećim zakonima sada ne treba ili nisu obavezna da budu regulisana statutom. Na primer, s obzirom da se ovaj Zakon odnosi isključivo na udruženja, **oblik udruživanja se ne mora** uopšte navoditi u statutu. Međutim, **registrovane društvene organizacije treba da izostave** (ili eventualno izmene) odredbu o obliku udruživanja, s obzirom da taj oblik udruživanja **ne postoji u novom Zakonu** (niti u novom Ustavu Republike Srbije). Iz statuta **društvenih organizacija i udruženja** trebalo bi (ako to već nije učinjeno) **izostaviti** i druge odredbe koje su bile vezane za **stari ustavni sistem i republički zakon**, kao što su, na primer, odredbe o ostvarivanju **opštenarodne odbrane i društvene samozaštite**.

Neka pitanja, koja su sada preciznije regulisana Zakonom, treba regulisati statutom **samo ako organizacija želi da ista budu regulisana drugačije od osnovnog rešenja predviđenog odgovarajućom zakonskom odredbom** (na primer, sastav skupštine i njena ovlašćenja, pa i sam naziv tog organa, rokovi održavanja redovne sednice skupštine, način sazivanja vanredne sednice skupštine).

Takođe, prilikom priprema usaglašavanja statuta treba razmotriti da li isti treba da reguliše i neka od pitanja koja po Zakonu nisu obavezna, ali koja treba regulisati statutom ako se organizacija tako opredeli. Tako, ako udruženje želi da koristi naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine i/ili stranom jeziku, da ima i koristi skraćeni naziv⁶, da ima i koristi znak, logotip ili druge simbole, ta pitanja moraju biti regulisana statutom. Statutom se moraju regulisati i ovlašćenja skupštine ako se ona razlikuju od opštih pravila utvrđenih Zakonom, kao i sastav, ovlašćenja i odgovornosti, način izbora, trajanje mandata i način odlučivanja drugih organa ako ih udruženje ima. Posebno treba naglasiti da, ako udruženje neposredno obavlja (ili planira da

obavlja) privrednu ili drugu delatnost kojom se stiče dobit, to pitanje mora da bude regulisano statutom, jer je obavljanje takve delatnosti koja nije predviđena statutom kažnjivo kao privredni prestup.

Na kraju, treba pomenuti i to da je ranijim zakonima bila predviđena obaveza da se statutom reguliše način raspolaganja imovinom u slučaju prestanka rada organizacije, ali nije izričito bilo propisano ograničenje u pogledu lica koje se može odrediti kao primalac imovine. Iako većina statuta registrovanih organizacija to pitanje reguliše na način koji nije suprotan odredbi novog zakona, postoje i drugačiji slučajevi (na primer, u nekim statutim se predviđa podela preostale imovine osnivačima ili članovima udruženja). U takvim slučajevima tu odredbu treba izmeniti i usaglasiti sa novim zakonom. Takođe, novim zakonom je predviđen i način postupanja sa imovinom udruženja u slučaju kada statutom to nije predviđeno, što znači da se ova odredba može i izostaviti iz statuta (u tom slučaju će imovina udruženja postati imovina Republike Srbije, s tim što će pravo korišćenja pripasti jedinici lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sedište udruženja).

Kako treba sprovesti postupak usaglašavanja statuta?

Kako je već pomenuto, postupak pripreme predloga novog statuta i njegovog usvajanja treba u potpunosti sprovesti u skladu sa odredbama važećeg statuta koje se odnose na njegovo menjanje. Naime, u tom postupku treba poštovati odredbe važećeg statuta o tome ko može da predloži izmene, odnosno donošenje novog statuta, koji je organ nadležan za odlučivanje o novom statutu, koji je kvorum potreban za punovažno odlučivanje i kojom većinom se može usvojiti novi statut. Podrazumeva se da sve faze sprovođenja tog postupka treba uredno dokumentovati i u zapisnicima sa sednica odgovarajućih organa tačno i jasno konstatovati sve činjenice koje su od značaja za punovažno odlučivanje (datum i mesto održavanja sednica, dnevni red, broj prisutnih članova organa, predložene odluke, tok glasanja i donete odluke).

U preambuli novog statuta treba se pozvati na odredbe Zakona koje se odnose na sadržaj statuta i na obavezu usaglašavanja sa novim Zakonom, kao i na odredbe ranijeg statuta koje se odnose na postupak izmena istog i navesti koji je organ i kada doneo (novi) statut, a u završnim odredbama utvrditi prestanak važenja starog i stupanje na snagu novog ili izmenjenog statuta udruženja.

Kako treba regulisati pitanje neaktivnih članova u postupku preregistracija?

Jedna od značajnih novina koji donosi novi Zakon o udruženjima jeste mogućnost da se udruženje osnuje i deluje sa samo tri osnivača (fizička ili pravna lica). Odredbe prethodnog republičkog i saveznog zakona koje su uređivale pravni status udruženja zahtevale su najmanje deset punoletnih građana koji imaju birač-

⁵ Videti tabelu u prilogu 1.

⁶ S obzirom na to da stari zakoni nisu sadržali odredbu o upisu u registar skraćenog naziva i naziva udruženja na stranom jeziku, znatan broj registrovanih udruženja ih koristi u zvaničnoj komunikaciji i kad nisu utvrđeni statutom. Kako je novim zakonom izričito predviđeno da se naziv i skraćeni naziv udruženja upotrebljavaju u pravnom saobraćaju u obliku u kome su upisani u registar, prilikom usaglašavanja statuta treba obratiti pažnju na utvrđivanje skraćenog naziva i naziva na stranom jeziku, ako udruženje želi da ih koristi u pravnom prometu.

ko pravo za osnivanje udruženja. U praksi, ponekad se dešavalo da se udruženje osniva uz pomoć prijatelja ili rođaka, kako bi se ispunio zakonom predviđeni cenzus, iako ova lica nisu aktivno učestvovala u radu udruženja i njegovih organa (već su se samo formalno vodili kao članovi). Novi Zakon stvara uslove da se prestane sa ovom praksom, odnosno da udruženje čine samo oni članovi koji zaista učestvuju u radu organa udruženja i njegovim aktivnostima. To će svakako doprineti transparentnijem radu udruženja. U tom cilju, *ukoliko se doista radi o udruženju u kojem postoje i samo formalni (neaktivni) članovi*, neophodno je preduzeti nekoliko radnji:

- Organa koji je prema odredbama važećeg statuta nadležan da odlučuje o pitanju prijema i isključenja iz članstva treba onim članovima koji nisu redovno učestvovali u radu organa udruženja (pre svega, skupštine) da pošalje pismeni zahtev da se izjasne da li žele da ostanu članovi udruženja, osim ako važećim statutom nije predviđena neka druga procedura kojom se uređuje ovo pitanje. Radi pravne sigurnosti (i eventualnog sudskog postupka), poželjno je da se ovaj zahtev pošalje preporučenom poštom i elektronski.
- (Neaktivnim) članovima udruženja treba ostaviti primeren rok (na primer, tri nedelje) da se izjasne o svom članstvu, ukoliko takav rok nije propisan važećim statutom. U obaveštenju treba navesti da se ćutanje smatra negativnim odgovorom. Dakako, u slučajevima više sile (na primer, ako se neki član nalazi u bolnici), taj se rok može produžiti.
- Nakon okončanja ovog postupka, nadležni organ donosi odluku o prestanku članstva onih lica koja su se izjasnila da više ne žele da budu članovi udruženja, ili koji nisu odgovorili na pismeni poziv. Na sazivanje sednice o kojoj se odlučuje o ovom pitanju i način glasanja takođe se primenjuju odredbe starog statuta.

Podnošenje prijave za upis usklađivanja u registar

Nakon usvajanja teksta statuta usaglašenog sa novim zakonom, udruženje treba da Agenciji za privredne registre podnese popunjenu prijavu za upis usklađivanja u Registar, uz koju se prilažu:

- rešenje o upisu u Registar društvenih organizacija i udruženja građana odnosno u Registar udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija;
- akt o izboru zastupnika udruženja;
- overenu fotokopiju lične karte zastupnika udruženja, odnosno saveza ako ona ne sadrži podatak o prebivalištu i adresi i potvrdu o prebivalištu/ overena fotokopija putne isprave i potvrda o boravištu;
- dva primerka teksta novog statuta;
- druge akte donete u postupku usklađivanja.

S obzrom da je u toku postojanja organizacije moguće da su, pored prvog **rešenja o upisu** u registar, donošena i rešenja o upisu promena podataka, preporučljivo je da se uz prijavu podnesu kopije svih rešenja (posebno ako je izvršena promena podataka zbog kojih je došlo do prenosa upisa na novi registarski list i novi redni broj).

Iako je organizacija dužna da uredno čuva svu dokumentaciju o registraciji (i o svom radu), korisno je znati da se kopija rešenja o upisu u registar, u slučaju da je ono izgubljeno ili oštećeno, može pribaviti od Agencije za privredne registre.

Što se tiče **odluke o izboru zastupnika udruženja**, treba priložiti važeću odluku donetu u skladu sa statutom. Ako je prilikom donošenja novog statuta izabran, odnosno imenovan novi zastupnik (ili je, u skladu sa novim statutom izabrano, odnosno imenovano isto ili drugo lice), tu novu odluku treba priložiti uz prijavu za upis usklađivanja u registar.

Ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu doneo je Pravilnik o sadržini i načinu upisa i vođenja Registra udruženja i Pravilnik o sadržini, načinu upisa i vođenja Registra stranih udruženja koji su objavljeni u „Službenom glasniku RS“, broj 80/09. Navedenim pravilnicima uređeni su i sadržina i izgled prijave za upis udruženja i predstavništva stranih udruženja u registar, ali i druge prijave kao npr. za upis saveza u Registar, promene podataka u registru, brisanje iz registra, upis usklađivanja. Obrasci ovih prijave su odštampani uz pravilnike i čine njihov sastavni deo.

Pomenuti Pravilnici sa pratećim obrascima se mogu naći u Annexima 2 i 3 Vodiča.

UPOREDNI PREGLED SADRŽAJA STATUTA

NOVI ZAKON	STARI SAVEZNI ZAKON	STARI REPUBLIČKI ZAKON
naziv i sedište udruženja;	naziv i sedište;	naziv, sedište i područje na kome ostvaruje aktivnost organizacija, odnosno udruženje
oblast ostvarivanja ciljeva;		
ciljevi radi kojih se osniva	ciljevi udruživanja i način njihovog ostvarivanja;	ciljevi i sadržaj aktivnosti i poslova
	oblik udruživanja (udruženje, društvena organizacija, politička organizacija)	oblici i način organizovanja
unutrašnja organizacija,	unutrašnja organizacija;	
organi, njihova ovlaštenja, sastav, način izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja;	organi organizacije i njihova prava, obaveze i odgovornosti;	organi u organizaciji, odnosno udruženju i njihova prava, dužnosti i odgovornosti; način izbora organa i trajanje mandata članova organa i nosilaca funkcija u organizaciji, odnosno udruženju
postupak za izmene i dopune statuta i postupak donošenja i izmena drugih opštih akata udruženja, ako ih donosi	način donošenja izmena i dopuna statuta;	način donošenja izmena i dopuna statuta i donošenje drugih opštih akata organizacije, odnosno udruženja
zastupanje udruženja;	zastupanje i predstavljanje;	zastupanje i predstavljanje društvene organizacije, odnosno udruženja,
ostvarivanje javnosti rada;	način obaveštavanja javnosti o radu i o sticanju i raspolaganju sredstvima;	obaveštavanje članova; način ostvarivanja javnosti rada;
uslovi i način učlanjivanja i prestanka članstva; prava, obaveze i odgovornost članova;	uslovi i način učlanjivanja i prestanak članstva i prava, obaveze i odgovornosti članova;	članstvo u organizaciji, odnosno udruženju i njihova prava, obaveze i odgovornosti
način sticanja sredstava za ostvarivanje ciljeva i raspolaganje sredstvima, uključujući i odredbe o privrednoj ili drugoj delatnosti kojom se stiče dobit, ako je udruženje obavlja;	sticanje, korišćenje i raspolaganje sredstvima;	sredstva organizacije, odnosno udruženja
način odlučivanja o statusnim promenama i prestanku rada;		
postupanje sa imovinom udruženja u slučaju prestanka rada;	način raspolaganja imovinom u slučaju prestanka rada;	način raspolaganja sredstvima organizacije, odnosno udruženja u slučaju njenog prestanka
postupak usvajanja finansijskih i drugih izveštaja;		
izgled i sadržina pečata;	javne oznake organizacije (naziv, pečat, amblem i dr.)	
	način odlučivanja o udruživanju u saveze organizacija i druge oblike udruživanja i učlanjivanje u međunarodne organizacije;	udruživanju u saveze organizacija, odnosno udruženja;
		pitanjima o kojima se članovi lično izjašnjavaju i način tog izjašnjavanja
		vršenju nadzora nad radom organa
		donošenju programa aktivnosti
		ostvarivanju opštenarodne odbrane i društvene samozaštite

NOVI ZAKON	STARI SAVEZNI ZAKON	STARI REPUBLIČKI ZAKON
<p><i>Druga pitanja utvrđena zakonom:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - način sazivanja skupštine i način rada i donošenja odluka (član 22. stav 9) - način izbora/imenovanja lica ovlašćenog za zastupanje (član 23. stav 1) - organ ovlašćen za pokretanje postupka za naknadu štete (član 25. stav 2) - način podnošenja godišnjih obračuna i izveštaja članovima udruženja (član 39. stav 2) 		
<p><i>Pitanja čije regulisanje zavisi od odluke udruženja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - da li će se naziv udruženja koristiti i na jeziku i pismu nacionalne manjine i/ili u prevodu na jedan ili više stranih jezika (član 13. st. 4. i 5) - da li udruženje ima skraćeni naziv (član 14) - da li udruženje ima znak, logotip ili druge simbole (član 18) - da li se sastav i ovlašćenja skupštine razlikuju od opštih pravila utvrđenih članom 22. - da li udruženje ima i druge organe i koje (sastav, ovlašćenja i odgovornosti, način izbora, trajanje mandata, način odlučivanja) (član 24) - da li će udruženje obavljati privrednu i drugu delatnost kojom neposredno stiče dobit 		

Model osnivačkog akta

U skladu sa odredbama čl. 10. i 11. Zakona o udruženjima (»Službeni list RS«, br.51/09), na osnivačkoj skupštini održanoj <datum> u <mesto>, usvojen je sledeći

OSNIVAČKI AKT

Osnivači: <navesti imena i prezimena i prebivalište osnivača – fizičkih lica, odnosno nazive i sedišta osnivača – pravnih lica> osnivaju udruženje <navesti naziv udruženja, mesto u kom se nalazi sedište i adresu udruženja>.

Udruženje se osniva radi ostvarivanja sledećih ciljeva <navesti oblast ostvarivanja ciljeva i ciljeve, u skladu sa odgovarajućim odredbama statuta udruženja>.

Za zastupanje udruženja ovlašćen/a je: <navesti ime i prezime i adresu lica ovlašćenog za zastupanje udruženja>.

Osnivači:

1. <ime i prezime>, <jedinstveni matični broj građana>, <potpis>
2. < ime i prezime>, <jedinstveni matični broj građana>, <potpis >
3. < ime i prezime>, <jedinstveni matični broj građana>, <potpis >

NAPOMENE:

Potrebno je najmanje tri osnivača. Udruženje može da ima i više od tri osnivača i u tom slučaju se svi oni navode u osnivačkom aktu.

Udruženje može imati jedno ili više lica ovlašćenih za zastupanje, što se reguliše statutom.

Ako je neko od osnivača strani državljanin, umesto JMBG navesti broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave.

Za osnivače – pravna lica treba navesti naziv, matični broj i poreski identifikacioni broj (PIB) pravnog lica, ime, prezime i JMBG zastupnika tog pravnog lica i potpis zastupnika, a pored tih podataka dodati i otisak pečata pravnog lica.

ZAPISNIK

SA OSNIVAČKE SKUPŠTINE UDRUŽENJA GRAĐANA “ZELENA TRAVA” („GREEN GRASS”)

U skladu sa članom 11. stav 2. Zakona o udruženjima (Službeni glasnik RS br. 51/09) i članom 9. stav 1. tačka 4 Pravilnika o sadržini, načinu upisa i vođenja Registra udruženja, na osnovu slobodne volje grupe građana okupljenih u Osnivačkom odboru, pristupilo se održavanju Osnivačke Skupštine Udruženja građana “Zelena trava” (“Green Grass”).

Osnivački odbor Udruženja u sastavu:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

sazvao je Osnivačku skupštinu udruženja na dan _____ godine sa početkom u 18 časova. Zasedanje Osnivačke skupštine održano je u Beogradu, u ulici _____

Inicijator, _____, nakon što je utvrđeno da Osnivačkoj skupštini prisustvuju svi osnivači, otvorio/la je zasedanje osnivačke Skupštine i predložio/la dnevni red na usvajanje.

Osnivačka skupština je jednoglasno usvojila sledeći dnevni red:

1. Izbor predsedavajućeg Osnivačke skupštine i zapisničara;
2. Zadaci i ciljevi udruženja građana “Zelena trava (“Green Grass”) i donošenje akta o osnivanju Udruženja;
3. Predstavljanje Predloga Statuta udruženja, diskusija o Predlogu statuta i usvajanje Statuta;
4. Izbor organa udruženja;
5. Izbor predsednika i podpredsednika upravnog odbora;
6. Razno.

Rad Osnivačke skupštine

Prisutni osnivači, jednoglasno su usvojili, da predsedavajući Osnivačke skupštine bude _____ a zapisničar _____.

Predsedavajući Osnivačke skupštine _____, održao/la je uvodnu reč o zadacima i ciljevima Udruženja i pročitala je prisutnim osnivačima Predlog osnivačkog akta Udruženja i stavila ga na glasanje. Svi prisutni glasali su za usvajanje osnivačkog akta Udruženja građana “Zelena Trava” (“Green Grass”).

Predsedavajući Osnivačke skupštine _____ pročitao/la je i obrazložila Predlog statuta, a zatim je

stavila Predlog statuta na glasanje. Statut Udruženja je usvojen jednoglasno.

Nakon usvajanja odluka, Osnivačka skupština je pristupila izboru organa Udruženja

Organi udruženja, pored skupštine udruženja koga čine svi članovi je upravni odbor koga čine tri člana i nadzorni odbor koga čine dva člana.

Za članove Upravnog odbora izabrani su:

1. _____
2. _____
3. _____

Za članove nadzornog odbora izabrani su:

1. _____
2. _____

Nakon izbora organa udruženja "Zelena trava", osnivačka skupština je prekinuta na 30 minuta, kako bi izabrani članovi Upravnog odbora, na prvoj sednici predložili predsednika upravnog odbora.

Na prvoj sednici upravnog odbora za predsednika je predložen _____ a za potpredsednika _____. Nakon završetka prve sednice upravnog odbora, nastavljena je Osnivačka skupština, na kome su učesnici Osnivačke skupštine jednoglasno izabrali predložene kandidate za predsednika i potpredsednika Upravnog odbora.

Za predsednika upravnog odobora, koji je istovremeno i zastupnik udruženja, izabran/a je _____ iz _____ ulica _____. Za potpredsednika upravnog odbora izabran je/a je _____ iz _____ ulica _____.

Učesnici Osnivačke skupštine su aplauzom pozdravili izbor _____ za predsedavajućeg upravnog odbora i zastupnika udruženja, i potpredsednika upravnog odbora.

Pošto se u okviru 5. tačke – razno, niko od prisutnih nije javio za reč, Osnivačka skupština završena u 20.30 minuta.

U Beogradu, _____ godine.

Zapisničar,

_____

Predsedavajući
Osnivačke skupštine

_____

Z A P I S N I K
SA OSNIVAČKE SKUPŠTINE UDRUŽENJA GRAĐANA “ZELENA TRAVA”
(„GREEN GRASS ”)

Osnivačka skupština udruženja <navesti naziv udruženja> održana je <datum> sa početkom u - - časova u <mesto>. Skupštini prisustvuju: <navesti imena i prezimena prisutnih lica>.

Inicijator, _____, otvorio/la je zasedanje osnivačke Skupštine i predložio/la sledeći dnevni red:

1. Izbor predsedavajućeg Osnivačke skupštine i zapisničara;
2. Zadaci i ciljevi udruženja građana “Zelena trava (“Green Grass”) i donošenje akta o osnivanju Udruženja;
3. Predstavljanje Predloga Statuta udruženja, diskusija o Predlogu statuta i usvajanje Statuta;
4. Izbor lica ovlašćenog za zastupanje udruženja.

Dnevni red je jednoglasno usvojen.

Rad Osnivačke skuštine

1. Prisutni osnivači, jednoglasno su usvojili predlog da predsedavajući Osnivačke skupštine bude _____ a zapisničar _____.
2. Predsedavajući Osnivačke skupštine _____, održao/la je uvodnu reč o zadacima i ciljevima Udruženja i pročitao/la predlog osnivačkog akta Udruženja i stavilo/a ga na glasanje. Osnivači su jednoglasno usvojili osnivački akt Udruženja.
3. Predsedavajući Osnivačke skupštine _____ pročitao/la je i obrazložila Predlog statuta, a zatim je stavila Predlog statuta na glasanje. Statut Udruženja je usvojen jednoglasno.
4. Nakon usvajanja odluka, Osnivačka skupština je pristupila izboru lica ovlašćenog za zastupanje udruženja, koji se, prema članu 11. stav 1. Zakona o udruženjima, mora izabrati na osnivačkoj skupštini. Predloženo je da se za ovlašćenog predstavnika izabere <ime i prezime>. Predlog je jednoglasno usvojen, a dogovoreno je da se drugi članovi organa udruženja izaberu na narednoj sednici skupštine udruženja, u skladu sa danas usvojenim statutom. Sednica je zakazana za <datum>.

U <mesto>, _____ godine.

Zapisničar,

_____

Predsedavajući Osnivačke skupštine

_____

MODEL STATUTA

Uvodne napomene

Priloženi model statuta ima za cilj da pomogne novoosnovanim udruženjima u pripremi ovog osnovnog normativnog akta, kao i udruženjima građana i društvenim organizacijama registrovanim po ranije važećim zakonima da usaglase svoje statute sa novim zakonom.

Stoga je ovaj model pripremljen kao *integralni tekst statuta* novog udruženja, ali se on može koristiti i prilikom usaglašavanja statuta registrovanog udruženja sa odredbama novog Zakona o udruženjima. Na odgovarajućim mestima (preambula i završna odredba) data su i uputstva kako treba da glase pojedine formulacije u slučaju da se radi o usaglašavanju statuta postojećeg udruženja.

Priloženi model statuta pripremljen je kao jednostavan model koji može da posluži kao osnova u pripremi statuta udruženja. To znači da su istim regulisana sva ona pitanja koja, saglasno odgovarajućim odredbama novog zakona, treba regulisati statutom, i to na način koji se najčešće primenjuje u praksi. Modelom nisu razrađene specifičnosti koje se odnose na neke posebne tipove organizacija (na primer, udruženja sa velikim brojem članova i predstavničkom skupštinom, onih koje imaju redovne sopstvene prihode od privredne ili drugih delatnosti kojima se stiče dobit ili prihode od imovine, kao ni onih koja vrše određena javna ovlašćenja). Takođe, ovim modelom nisu obrađena pitanja koja su specifična samo za ona udruženja koja imaju zaposlena lica i direktora/ izvršnog direktora (u kom slučaju treba regulisati način imenovanja i razrešavanja tog lica, trajanje mandata i druga potrebna pitanja; uobičajeno je da u takvom slučaju to lice – a ne predsednik upravnog odbora, zastupa udruženje u pravnom prometu).

Drugim rečima, priloženi model treba koristiti kao primer koji treba prilagoditi potrebama svakog konkretnog udruženja, njegovim ciljevima i planiranom načinu ostvarivanja tih ciljeva.

U skladu sa odredbama čl. 10, 11. i 12. Zakona o udruženjima (»Službeni list RS«, br.51/09), na osnivačkoj skupštini održanoj <datum>, usvojen je sledeći⁷

STATUT UDRUŽENJA »ZELENA TRAVA«

Član 1.

Udruženje »Zelena trava« (u daljem tekstu: Udruženje) je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje, osnovano na neodređeno vreme radi ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine.

Član 2.

Ciljevi Udruženja su: unapređivanje zaštite životne sredine, edukacija građana, a posebno dece i mladih o značaju čuvanja i zaštite životne sredine, organizovanje aktivnosti na rehabilitaciji ugroženih područja, kao i javno zalaganje za promenu navika u pogledu korišćenja i čuvanja prirodnih resursa i u pogledu postupanja sa otpadnim materijalima.

Član 3.

Radi ostvarivanja svojih ciljeva Udruženje naročito:

- 1) prikuplja i obrađuje naučnu i stručnu literaturu u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja;
- 2) organizuje, samo ili u zajednici sa drugim organizacijama, stručne skupove, savetovanja, seminare i druge oblike edukacije u oblasti zaštite životne sredine;
- 3) objavljuje knjige i druge publikacije o pitanjima koja se odnose na zaštitu životne sredine, u skladu sa zakonom;

4) organizuje prosvetne radnike i druge stručnjake za rad na edukaciji dece i omladine u oblasti zaštite životne sredine i za sprovođenje aktivnosti na zaštiti i uređenju prirode;

5) organizuje volonterske akcije za čišćenje i zaštitu prirode, pošumljavanje i ozeljenjavanje ugroženih delova naselja i njihove okoline;

6) saraduje sa univerzitetima, školama, stručnim udruženjima i drugim organizacijama u zemlji i inostranstvu koje se bave zaštitom životne sredine.

Član 4.

Naziv Udruženja je: **Udruženje »Zelena trava«**.

Naziv Udruženja na engleskom jeziku je: **Association »Green grass«**.

Udruženje ima sedište u <mesto>.

Udruženje svoju delatnost ostvaruje na teritoriji Republike Srbije.

Član 5.

Član Udruženja može biti svako lice koje prihvata ciljeve Udruženja i Statut i podnese prijavu za ućlanjenje Upravnom odboru Udruženja

⁷ Ako se radi o novom statutu već postojećeg udruženja, koji se donosi radi usaglašavanja sa novim zakonom, u preambuli statuta treba se pozvati na čl. 12. i 78. Zakona o udruženjima, kao i na odredbe važećeg statuta koje se odnose na postupak za izmene statuta ili za usvajanje novog statuta.

Maloletno lice sa navršениh 14 godina života može se učlaniti u udruženje uz prilaganje overene izjave njegovog zakonskog zastupnika o davanju saglasnosti.

Za lice mlađe od 14 godina iz stava 1. ovog člana prijavu podnosi njegov zakonski zastupnik.

Član 6.

Odluku o prijemu u članstvo donosi Skupština i o tome bez odlaganja obaveštava podnosioca prijave.

Član može istupiti iz članstva davanjem pisane izjave o istupanju. Za istupanje maloletnog člana nije potrebna saglasnost zakonskog zastupnika.

Članstvo u Udruženju može prestati zbog duže neaktivnosti člana, nepoštovanja odredaba ovog statuta ili narušavanja ugleda Udruženja.

Odluku o prestanku članstva donosi Skupština, na obrazloženi predlog Upravnog odbora.

Članu se mora omogućiti da se izjasni o razlozima zbog kojih je podnet predlog za donošenje odluke o prestanku njegovog članstva u Udruženju.

Član 7.

Punoletni član Udruženja ima pravo da:

- 1) ravnopravno sa drugim članovima učestvuje u ostvarivanju ciljeva Udruženja;
- 2) neposredno učestvuje u odlučivanju na Skupštini, kao i preko organa Udruženja;
- 3) bira i bude biran u organe Udruženja;
- 4) bude blagovremeno i potpuno informisan o radu i aktivnostima Udruženja.

Maloletni član udruženja ima prava iz tač. 1. i 4. stava 1. ovog člana. Maloletni član sa navršениh 14 godina može prisustvovati sednici Skupštine i učestvovati u raspravi, ali nema pravo glasa.

Član je dužan da:

- 1) aktivno doprinosi ostvarivanju ciljeva Udruženja;
- 2) učestvuje, u skladu sa interesovanjem, u aktivnostima Udruženja;
- 3) plaća članarinu;
- 4) obavlja druge poslove koje mu poveri Upravni odbor.

Član 8.

Organi Udruženja su Skupština, Upravni odbor i Nadzorni odbor.

Član 9.

Skupštinu Udruženja čine svi njegovi punoletni članovi.

Skupština se redovno sastaje jednom godišnje. Vanredna sednica Skupštine može se zakazati na obrazloženi predlog Upravnog odbora, kao i na inicijativu najmanje jedne trećine članova skupštine. Inicijativa se podnosi Upravnom odboru u pisanom obliku i u njoj se moraju navesti pitanja čije se razmatranje predlaže.

Sednicu skupštine saziva predsednik Upravnog odbora, pisanim obaveštenjem o mestu i vremenu održavanja skupštine i predlogu dnevnog reda. Sednicom predsedava lice koje bude, javnim glasanjem, izabrano na početku sednice.

Skupština:

- 1) donosi plan i program rada;
- 2) usvaja Statut, kao i izmene i dopune Statuta;
- 3) usvaja druge opšte akte Udruženja;
- 4) bira i razrešava članove Upravnog odbora;
- 5) razmatra i usvaja, najmanje jednom godišnje, izveštaj Upravnog odbora;
- 6) razmatra i usvaja finansijski plan i izveštaj;
- 7) odlučuje o visini članarine za sledeću godinu;
- 8) odlučuje o statusnim promenama i prestanku rada udruženja.

Skupština punopravno odlučuje ako je prisutna najmanje jedna polovina članova sa pravom glasa.

Skupština odlučuje većinom glasova prisutnih članova.

Za odluku o izmenama i dopunama Statuta, statusnim promenama i prestanku rada Udruženja neophodna je dvotrećinska većina glasova prisutnih članova.

Član 10.

Upravni odbor je izvršni organ Udruženja, koji se stara o sprovođenju ciljeva udruženja koji su utvrđeni ovim Statutom.

Upravni odbor ima pet članova (alternativno: tri člana), koje bira i opoziva Skupština.

Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine i mogu se ponovo birati na istu funkciju.

Upravni odbor iz reda svojih članova bira predsednika i zamenika predsednika.

Član 11.

Predsednik Upravnog odbora zastupa Udruženje u pravnom prometu i ima prava i dužnosti finansijskog nalagodavca.

Zamenik predsednika je ovlašćen da, u odsustvu predsednika upravnog odbora, zastupa Udruženje i potpisuje sva finansijska i novčana dokumenta u ime Udruženja.

Član 12.

Upravni odbor:

- 1) rukovodi radom Udruženja između dve sednice Skupštine i donosi odluke radi ostvarivanja ciljeva Udruženja;
- 2) organizuje redovno obavljanje delatnosti Udruženja;
- 3) poverava posebne poslove pojedinim članovima;
- 4) donosi finansijske odluke;

- 5) odlučuje o pokretanju postupka za izmene i dopune Statuta, sopstvenom inicijativom ili na predlog najmanje pet članova Udruženja i priprema predlog izmena i dopuna, koji podnosi Skupštini na usvajanje;
- 6) odlučuje o pokretanju postupka za naknadu štete u slučajevima iz člana 25. stav 2. Zakona o udruženjima i, po potrebi, određuje posebnog zastupnika udruženja za taj postupak;
- 7) odlučuje o drugim pitanjima za koja nisu, zakonom ili ovim statutom, ovlašćeni drugi organi Udruženja.

Upravni odbor punovažno odlučuje ako je prisutno najmanje jedna polovina članova, a odluke donosi većinom glasova svih članova.

Član 13.

Nadzorni odbor kontroliše finansijsko poslovanje Udruženja i o uočenim nepravilnostima, bez odlaganja, obaveštava Upravni odbor.

Nadzorni odbor ima tri člana koje bira Skupština. Mandat članova nadzornog odbora traje četiri godine i mogu biti ponovo birani.

Nadzorni odbor podnosi izveštaj na svakoj sednici Skupštine.

Član 14.

Rad Udruženja je javan.

Upravni odbor se stara o redovnom obaveštavanju članstva i javnosti o radu i aktivnostima Udruženja, neposredno ili putem internih publikacija, odnosno putem saopštenja za javnost, ili na drugi primereni način.

Godišnji obračuni i izveštaji o aktivnosti udruženja podnose se članovima na sednici skupštine udruženja.

Član 15.

Radi ostvarenja svojih ciljeva Udruženje uspostavlja kontakte i saraduje sa drugim udruženjima i organizacijama u zemlji i inostranstvu.

Udruženje može pristupiti međunarodnim udruženjima za zaštitu životne sredine, o čemu odluku donosi Skupština.

Član 16.

Udruženje pribavlja sredstva od članarine, dobrovoljnih priloga, donacija i poklona, finansijskih subvencija i na drugi zakonom dozvoljen način.

Član 17.

Udruženje pribavlja sredstva prodajom svojih publikacija odnosno obavlja privrednu delatnost: 22110 – izdavanje knjiga, brošura, muzičkih knjiga i drugih publikacija.

Udruženje može početi sa neposrednim obavljanjem ove delatnosti tek nakon izvršenog upisa u Registar privrednih subjekata.

Član 18.

Udruženje može pribavljati sredstava i od kotizacije za seminare i druge oblike obrazovanja iz oblasti zaštite životne sredine, kao i prodajom sekundarnih sirovina prikupljenih tokom realizacije akcija za čišćenje životne sredine ili proizvoda nastalih u okviru edukativnih radionica, kao i drugih oblika srodnih privrednih delatnosti koje udruženje obavlja.

Dobit ostvarena obavljanjem privredne i druge delatnosti može se koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva udruženja, uključujući i troškove redovnog rada Udruženja i sopstveno učešće u finansiranju određenih projekata.

Član 19.

Udruženje prestaje sa radom odlukom Skupštine, kada prestanu uslovi za ostvarivanje ciljeva Udruženja, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 20.

U slučaju prestanka rada, imovina Udruženja preneće se na <navesti kome će pripasti imovina u slučaju prestanka rada>.⁸

Član 21.

Udruženje ima pečat okruglog oblika na kojem je u gornjoj polovini ispisano: **Udruženje »Zelena trava«**, u donjoj polovini: **Association »Green grass«**, a u sredini <naziv mesta u kom se nalazi sedište Udruženja>.⁹

Član 22.

Na sva pitanja koja nisu regulisana ovim statutom neposredno će se primenjivati odredbe Zakona o udruženjima.

Predsedavajući
osnivačke skupštine Udruženja

(ime i potpis)

⁸ Pri formulisanju ove odredbe voditi računa o ograničenjima predviđenim u članu 42. Zakona o udruženjima.

⁹ Ako udruženje ima amblem ili druge javne oznake, u novom stavu dati opis tih oznaka.

На основу члана 26. став 3. и члана 29. став 2. Закона о удружењима („Службени гласник РС“, број 51/09),
Министар за државну управу и локалну самоуправу доноси

П Р А В И Л Н И К

О САДРЖИНИ, НАЧИНУ УПИСА И ВОЂЕЊА РЕГИСТРА УДРУЖЕЊА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим правилником уређује се садржина, начин уписа и вођења Регистра удружења (у даљем тексту: Регистар).

Овим правилником уређује се и садржина и изглед пријаве за упис у Регистар.

Члан 2

У Регистар се уписује:

- 1) редни број уписа;
- 2) облик организовања (удружење или савез);
- 3) назив удружења, односно савеза;
- 4) скраћени назив удружења, односно савеза;
- 5) седиште и адреса удружења, односно савеза;
- 6) област остваривања циљева удружења, односно савеза;
- 7) датум оснивања удружења, односно савеза;
- 8) привредна и друге делатности које удружење, односно савез непосредно обавља;
- 9) лично име, пребивалиште, односно боравиште и јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника удружења, односно савеза;
- 10) предвиђено време за које се удружење, односно савез оснива;
- 11) матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) удружења, односно савеза;
- 12) чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству;
- 13) датум доношења, односно измена и допуна статута;
- 14) подаци о статусној промени;
- 15) подаци везани за ликвидацију удружења, односно савеза;
- 16) подаци везани за стечај удружења, односно савеза;
- 17) забелешка о покретању поступка за забрану рада удружења, односно савеза;
- 18) забрана рада удружења, односно савеза и престанак удружења, односно савеза;
- 19) број и датум доношења решења о упису у Регистар;
- 20) број и датум доношења решења о промени података у Регистру;
- 21) број и датум доношења решења о брисању из Регистра;
- 22) напомена.

Члан 3

Регистар се води у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Регистар у писаном и електронском облику мора садржати идентичне податке.

Члан 4

Регистар се води у непрекидном низу бројева.

Удружења се уписују у Регистар под редним бројем уписа, почев од броја 1.

Члан 5

Регистар се састоји од регистарских листова, а сваки регистарски лист има две стране обележене редним бројевима 1 и 2.

Уписивање података у Регистар врши се у одговарајуће рубрике регистарског листа.

Регистар у писаном облику је регистарска књига која се састоји од регистарских листова одштампаних након уписа извршеног у Регистар који се води као јединствена централна електронска база података и повезаних одговарајућим механизмом са корицама регистарске књиге тако да чине целину из које се могу издвојити.

Свака регистарска књига из става 3. овог члана састоји се од 500 регистарских листова.

Образац регистарског листа из става 1. овог члана, као Прилог 1, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 6

На корици и првој нумерисаној страни регистарске књиге из члана 5. став 3. овог правилника одштампан је назив Регистра: „Регистар удружења“ и редни број регистарске књиге.

Прва нумерисана страна регистарске књиге оверава се потписом Регистратора удружења (у даљем тексту: Регистратор) и печатом Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција).

Члан 7

Грешке у Регистру исправљају се на основу одлуке Регистратора, тако што се у одговарајући регистарски лист у рубрику „Напомена“ упише број и датум доношења одлуке о исправци грешке и одговарајућа забелешка о исправци погрешно уписаног податка.

Истовремено, у одговарајућу рубрику регистарског листа, непосредно испод основног уписа податка који се исправља, погрешно уписан податак се обележава црвеном линијом и уписује тачан податак.

Након уписа исправке грешке у Регистар регистарски лист се штампа и улаже у регистарску књигу из члана 5. став 3. овог правилника, а претходни регистарски лист под истим редним бројем уписа одлаже се у списе предмета на основу којих је извршен основни упис у Регистар.

II. УПИС У РЕГИСТАР

1. Упис удружења у Регистар

Члан 8

Упис у Регистар врши се на основу пријаве за упис удружења у Регистар.

У одговарајуће рубрике регистарског листа уписују се подаци о удружењу, као и број и датум доношења решења о упису удружења у Регистар.

Подаци о матичном броју и пореско идентификационом броју (ПИБ) удружења уписују се у Регистар, по службеној дужности, на основу одлуке надлежног органа за доделу матичног броја, односно пореско идентификационог броја.

Члан 9

Уз пријаву за упис удружења у Регистар се подносе:

1. оснивачки акт удружења;
2. ако је оснивач удружења малолетно лице, изјава законског заступника малолетног лица да оно може бити оснивач удружења, која садржи потврду о овери потписа у складу са законом;
3. два примерка статута;
4. записник са оснивачке скупштине у изворнику, односно овереном препису;
5. акт о избору заступника удружења који обавезно садржи: лично име, пребивалиште и адресу, односно боравиште заступника удружења и његов јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе;
6. оверена фотокопија личне карте заступника удружења, а ако она не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту, односно оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
7. доказ о уплати накнаде за упис удружења у Регистар у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 10

Образац пријаве из члана 8. став 1. овог правилника, као Прилог 2, одштампан је уз овај правилник и чини

његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за упис удружења у Регистар морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 9. овог правилника.

2. Упис савеза у Регистар

Члан 11

Упис у Регистар савеза или друге асоцијације удружења који има седиште на територији Републике Србије (у даљем тексту: савез) врши се на основу пријаве за упис савеза у Регистар.

У одговарајуће рубрике регистарског листа уписују се подаци о савезу, као и број и датум доношења решења о упису савеза у Регистар.

Подаци о матичном броју и пореско идентификационом броју (ПИБ) савеза уписују се у Регистар, по службеној дужности, на основу одлуке надлежног органа за доделу матичног броја, односно пореско идентификационог броја.

Члан 12

Уз пријаву за упис савеза у Регистар се подносе:

1. одлуке надлежних органа удружења у складу са статутом о учлањењу у савез;
2. оснивачки акт савеза;
3. два примерка статута;
4. записник са оснивачке скупштине савеза у изворнику, односно овереном препису;
5. акт о избору заступника савеза који обавезно садржи: лично име, пребивалиште и адресу, односно боравиште заступника савеза и његов јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе;
6. оверена фотокопија личне карте заступника савеза, а ако она не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту, односно оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
7. доказ о уплати накнаде за упис савеза у Регистар у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 13

Образац пријаве из члана 11. став 1. овог правилника, као Прилог 3, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за упис савеза у Регистар морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 12. овог правилника.

3. Упис промене података у Регистру

Члан 14

Упис промене података у Регистру врши се на основу решења о упису промене података у Регистру, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује број и датум доношења решења о промени података у Регистру и податак који се мења.

Истовремено, у одговарајућу рубрику регистарског листа непосредно испод основног уписа податка који се мења, односно последњег уписа промене тог податка, који се обележава црвеном линијом, уписује се нов податак.

Након уписа промене податка у Регистру регистарски лист се штампа и улаже у регистарску књигу из члана 5. став 3. овог правилника, а претходни регистарски лист под истим редним бројем уписа одлаже се у списе предмета на основу којих је извршен основни упис у Регистар.

Члан 15

За упис промене података у Регистру подноси се пријава за промену података у Регистру.

Уз пријаву за промену података у Регистру се подноси:

1. одлука надлежног органа о промени података;
2. записник са седнице надлежног органа за доношење одлуке о промени података, у изворнику односно овереном препису;
3. доказ о уплати накнаде за упис промене података у Регистру у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 16

Образац пријаве из члана 15. став 1. овог правилника, као Прилог 4, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за промену података у Регистру морају бити идентичним подацима садржаним у актима и документима из члана 15. став 2. овог правилника.

4. Брисање из Регистра

Члан 17

Брисање удружења из Регистра врши се на основу решења о брисању удружења из Регистра, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује број и датум доношења решења о брисању удружења из Регистра.

Истовремено, регистарски лист који се односи на то удружење, осим рубрика „Број и датум доношења решења о брисању удружења из Регистра” и „Напомена”, обележава се двома црвеним паралелним линијама.

Члан 18

За брисање удружења из Регистра, осим у случају из члана 49. став 2. тач. 6) и 7) Закона о удружењима, подноси се пријава за брисање удружења из Регистра.

Члан 19

Уз пријаву за брисање удружења из Регистра се подноси:

- 1) докази на основу којих се утврђују чињенице из члана 49. став 2. тач. 1), 2), 3) и 4) Закона о удружењима;
- 2) доказ о уплати накнаде за брисање удружења из Регистра у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 20

Образац пријаве из члана 18. овог правилника, као Прилог 5, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за брисање из Регистра морају бити идентичним подацима садржаним у актима и документима из члана 19. овог правилника.

Члан 21

Одредбе овог правилника о брисању удружења из Регистра сходно се примењују и на брисање савеза из Регистра.

5. Упис података о покретању поступка за забрану рада удружења и забрани рада удружења

Члан 22

Покретање поступка за забрану рада удружења уписује се у Регистар, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује забелешка о покретању поступка за забрану рада удружења, датум покретања поступка за забрану рада удружења и подносилац предлога за забрану рада удружења.

Члан 23

Забрана рада удружења уписује се у Регистар, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује број и датум доношења одлуке Уставног суда о забрани рада удружења и датум достављања одлуке Уставног суда Агенцији.

Члан 24

Одредбе овог правилника о упису података о покретању поступка за забрану рада удружења и забрани рада удружења сходно се примењују и на упис података о покретању поступка за забрану рада савеза и забрани рада савеза.

6. Упис ликвидације у Регистар

Члан 25

О спровођењу поступка ликвидације у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује се забелешка.

У исту рубрику регистарског листа уписује се и одлука скупштине удружења о престанку удружења, подаци о ликвидационом управнику и податак да се у називу удружења уписује ознака „у ликвидацији”.

Ако удружење престаје по скраћеном поступку ликвидације уписују се и лична имена и пребивалишта, односно називи и седишта чланова скупштине удружења, са назначењем њихове солидарне одговорности за обавезе удружења.

Члан 26

Одредбе овог правилника о упису ликвидације удружења у Регистар сходно се примењују и на упис ликвидације савеза у Регистар.

7. Упис стечаја у Регистар

Члан 27

О покретању стечаја удружења у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује се забелешка.

На упис других података који се односе на стечај удружења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује стечајни поступак, односно упис у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

Члан 28

Одредбе овог правилника о упису стечаја удружења у Регистар сходно се примењују и на упис стечаја савеза у Регистар.

III. УПИС ДРУШТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И ЊИХОВИХ САВЕЗА У РЕГИСТАР

Члан 29

Упис у Регистар друштвених организација, удружења грађана и њихових савеза уписаних у Регистар друштвених организација и удружења грађана према Закону о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Службени гласник СРС”, бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93 и 48/94), као и оних који имају седиште на територији Републике Србије, а уписани су у Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација према Закону о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 42/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 73/00-др.закон) врши се на основу пријаве за упис усклађивања у Регистар.

У одговарајуће рубрике регистарског листа уписују се подаци о удружењу, односно савезу, као и број и датум доношења решења о упису удружења, односно савеза у Регистар.

Члан 30

Уз пријаву из члана 29. став 1. овог правилника се подносе:

1. решење о упису у Регистар друштвених организација и удружења грађана, односно Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација;
2. акт о избору заступника удружења, односно савеза који обавезно садржи: лично име, пребивалиште и адресу односно боравиште заступника и његов јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе;
3. оверена фотокопија личне карте заступника удружења, односно савеза, а ако она не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту, односно оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
4. два примерка новог статута;
5. друге акте донете у поступку усклађивања.

Члан 31

Образац пријаве за упис усклађивања из члана 29. став 1. овог правилника, као Прилог 6, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве усклађивања морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 30. овог правилника.

IV. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32

Даном почетка примене овог правилника одредбе Правилника о начину вођења Регистра удружења, друштвених организација и политичких организација које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и образац за вођење тог регистра („Службени лист СФРЈ”, број 45/90) престају да се примењују на удружења грађана, друштвене организације и њихове савезе, осим на спортске организације и удружења.

Члан 33

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се даном почетка примене Закона о удружењима.

Број: 110-00-85/2009-07
У Београду, 24. септембра 2009. године
Министар
Милан Марковић

13	Матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) удружења / савеза
14	Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству
15	Датум доношења, односно измена и допуна статута
16	Подаци о статусној промени
17	Подаци везани за ликвидацију удружења / савеза
18	Подаци везани за стечај удружења / савеза
19	Забелешка о покретању поступка за забрану рада удружења / савеза
20	Забрана рада удружења / савеза и престанак удружења / савеза
21	Број и датум доношења решења о упису у Регистар
22	Број и датум доношења решења о промени података у Регистру
23	Број и датум доношења решења о брисању из Регистра
24	Напомена

Страна 1

1	Редни број уписа
2	Облик организовања (удружење или савез)
3	Назив удружења / савеза
4	Назив удружења на језику и писму националне мањине
5	Назив удружења у преводу на један или више страних језика
6	Скраћени назив удружења / савеза
7	Седиште и адреса удружења / савеза
8	Област остваривања циљева удружења / савеза
9	Датум оснивања удружења / савеза
10	Привредна и друге делатности које удружење / савез непосредно обавља
11	Лично име, пребивалиште, односно боравиште и ЈМБГ, односно број путне исправе и држава издавања путне исправе заступника удружења / савеза
12	Предвиђено време за које се удружење / савез оснива

Прилог 1

Страна 2

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А
ЗА УПИС УДРУЖЕЊА У РЕГИСТАР УДРУЖЕЊА

1) Назив удружења

(навести пун назив удружења на српском језику и ћириличком писму)

2) Скраћени назив удружења

(навести скраћени назив удружења ако је одређен статутом)

3) Назив удружења на језику и писму националне мањине

(навести пун назив удружења на језику и писму националне мањине ако је предвиђен статутом)

4) Назив удружења у преводу на један или више страних језика

(навести пун назив удружења у преводу на један или више страних језика ако је предвиђен статутом)

5) Седиште и адреса удружења

6) Област остваривања циљева удружења

(навести област остваривања циљева удружења уређену статутом)

7) Датум оснивања удружења

8) Привредна и друге делатности које удружење непосредно обавља

(навести делатности које удружење непосредно обавља уређене статутом)

9) Заступник удружења

(навести лично име, пребивалиште и адресу и јединствени матични број грађана, односно боравиште и број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника удружења)

10) Предвиђено време за које се удружење оснива (неодређено – одређено)

(обележити време и уколико се удружење оснива на одређено време уписати датум до којег се удружење оснива)

11) Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству

(навести пун назив савеза или асоцијације у земљи и иностранству чији је удружење члан)

12) Датум доношења статута

У _____
(место)

_____
(датум)

Заступник удружења

_____
(потпис)

_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)

_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Оснивачки акт удружења;
- 2) Ако је оснивач малолетно лице, изјава законског заступника малолетног лица да оно може бити оснивач удружења, која садржи потврду о овери потписа у складу са законом;
- 4) Статут - два примерка;
- 5) Записник са оснивачке скупштине у изворнику, односно овереном препису;
- 6) Акт о избору заступника удружења;
- 7) Оверена фотокопија личне карте заступника удружења, ако она не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту / оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
- 8) Доказ о уплати накнаде за упис удружења у Регистар.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А
ЗА УПИС САВЕЗА У РЕГИСТАР УДРУЖЕЊА

1) Назив савеза

(навести пун назив савеза на српском језику и ћириличком писму)

2) Скраћени назив савеза

(навести скраћени назив савеза ако је одређен статутом)

3) Назив савеза на језику и писму националне мањине

(навести пун назив савеза на језику и писму националне мањине ако је предвиђен статутом)

4) Назив савеза у преводу на један или више страних језика

(навести пун назив савеза у преводу на један или више страних језика ако је предвиђен статутом)

5) Седиште и адреса савеза

6) Област остваривања циљева савеза

(навести област остваривања циљева савеза уређену статутом)

7) Датум оснивања савеза

8) Привредна и друге делатности које савез непосредно обавља

(навести делатности које савез непосредно обавља уређене статутом)

9) Заступник савеза

(навести лично име, пребивалиште и адресу и јединствени матични број грађана, односно боравиште и број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника савеза)

10) Предвиђено време за које се савез оснива (неодређено – одређено)

(обележити време и уколико се савез оснива на одређено време уписати датум до којег се савез оснива)

11) Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству

(навести пун назив савеза или асоцијације у земљи и иностранству чији је савез члан)

12) Датум доношења статута савеза

У _____
(место)

_____
(датум)

Заступник савеза

_____
(потпис)

_____
(име и презиме)

_____
(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)

_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Одлуке надлежних органа удружења о учлањењу у савез;
- 2) Оснивачки акт савеза;
- 3) Статут - два примерка;
- 4) Записник са оснивачке скупштине савеза у изворнику, односно овереном препису;
- 5) Акт о избору заступника савеза;
- 6) Оверена фотокопија личне карте заступника савеза, ако не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту / оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
- 7) Доказ о уплати накнаде за упис савеза у Регистар.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А

ЗА УПИС ПРОМЕНЕ ПОДАТАКА У РЕГИСТРУ УДРУЖЕЊА

1) Назив удружења / савеза

(навести пун назив удружења / савеза уписан у Регистар удружења)

2) Седиште и адреса удружења / савеза

(навести седиште и адресу уписану у Регистар удружења)

3) Матични број удружења / савеза

(навести матични број удружења / савеза уписан у Регистар удружења)

4) Промена података у Регистру удружења

(Обележити промену података који се уписују у Регистар удружења)

- Назив удружења / савеза;
- Скраћени назив удружења / савеза;
- Седиште и адреса удружења / савеза;
- Област остваривања циљева удружења / савеза;
- Привредна и друге делатности које удружење / савез непосредно обавља;
- Заступник удружења / савеза;
- Предвиђено време за које се удружење / савеза оснива;
- Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству;
- Датум доношења, односно измена и допуна статута удружења / савеза;
- Подаци о статусној промени (припајање / спајање / подела удружења / савеза);
- Подаци везани за ликвидацију удружења / савеза;
- Подаци везани за стечај удружења / савеза.

У _____
(место)_____
(датум)

Заступник удружења/савеза

_____
(потпис)_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Одлука надлежног органа о промени података;
- 2) Записник са седнице надлежног органа за доношење одлуке о промени података у изворнику, односно овереном препису;
- 3) Доказ о уплати накнаде за упис промене података у Регистру.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А

ЗА БРИСАЊЕ УДРУЖЕЊА / САВЕЗА ИЗ РЕГИСТРА УДРУЖЕЊА

1) Назив удружења / савеза

(навести пун назив удружења / савеза уписан у Регистар удружења)

2) Седиште и адреса удружења / савеза

(навести седиште и адресу уписану у Регистар удружења)

3) Матични број удружења / савеза

(навести матични број удружења / савеза уписан у Регистар удружења)

4) Брисање удружења / савеза

(Обележити основ брисања удружења / савеза)

- Број чланова удружења / савеза смањен испод броја оснивача потребног за оснивање удружења / савеза;
- Истек времена на које је удружење / савез основан-о;
- Одлука надлежног органа о престанку удружења / савеза;
- Извршена статусна промена (припајање / спајање / подела удружења / савеза).

У _____
(место)_____
(датум)

Заступник удружења / савеза

_____
(потпис)_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Докази на основу којих се утврђују чињенице из члана 49. став 2. тач. 1), 2), 3) и 4) Закона о удружењима;
- 2) Доказ о уплати накнаде за брисање удружења / савеза из Регистра.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А

ЗА УПИС УСКЛАЂИВАЊА У РЕГИСТАР УДРУЖЕЊА ДРУШТВЕНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА, УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И ЊИХОВИХ САВЕЗА УПИСАНИХ У РЕГИСТАР ДРУШТВЕНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И РЕГИСТАР УДРУЖЕЊА, ДРУШТВЕНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ПОЛИТИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

1) Назив удружења / савеза

(навести пун назив удружења / савеза на српском језику и ћириличком писму)

2) Скраћени назив удружења / савеза

(навести скраћени назив удружења / савеза ако је одређен статутом)

3) Назив удружења / савеза на језику и писму националне мањине

(навести пун назив удружења / савеза на језику и писму националне мањине ако је предвиђен статутом)

4) Назив удружења / савеза у преводу на један или више страних језика

(навести пун назив удружења / савеза у преводу на један или више страних језика ако је предвиђен статутом)

5) Седиште и адреса удружења / савеза

6) Матични број удружења / савеза

7) Област остваривања циљева удружења / савеза

(навести област остваривања циљева удружења / савеза уређену статутом)

8) Датум оснивања удружења / савеза

9) Привредна и друге делатности које удружење / савез непосредно обавља

_____

(навести делатности које удружење / савез непосредно обавља уређене статутом)

10) Заступник удружења / савеза

_____

(навести лично име, пребивалиште и адресу и јединствени матични број грађана, односно боравиште и број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника удружења)

11) Предвиђено време за које се удружење / савез оснива (неодређено – одређено)

_____

(обележити време и уколико се удружење / савез оснива на одређено време уписати датум до којег се удружење / савез оснива)

12) Чланство у савезу или другој асоцијацији у земљи и иностранству

_____

(навести пун назив савеза или асоцијације у земљи и иностранству чији је удружење / савез члан)

13) Датум доношења статута удружења / савеза

_____

(уписати датум доношења новог статута, односно његових измена и допуна)

У _____
(место)

_____
(датум)

Заступник удружења/савеза

_____
(потпис)

_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)

_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Решење о упису у Регистар друштвених организација и удружења грађана, односно у Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација;
- 2) Акт о избору заступника удружења / савеза;
- 3) Оверена фотокопија личне карте заступника удружења, односно савеза, ако она не садржи податак о пребивалишту и адреси и потврда о пребивалишту / оверена фотокопија путне исправе и потврда о боравишту;
- 4) Два примерка новог статута;
- 5) _____
(други акти донети у поступку усклађивања)

На основу члана 60. став 3. и члана 63. став 2. Закона о удружењима („Службени гласник РС“, број 51/09), Министар за државну управу и локалну самоуправу доноси

П Р А В И Л Н И К О САДРЖИНИ, НАЧИНУ УПИСА И ВОЂЕЊА РЕГИСТРА СТРАНИХ УДРУЖЕЊА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се садржина, начин уписа и вођења Регистра страних удружења (у даљем тексту: Регистар).

Овим правилником уређује се и садржина и изглед пријаве за упис представништва страног удружења у Регистар.

Члан 2.

У Регистар се уписује:

- 1) редни број уписа;
- 2) назив страног удружења;
- 3) скраћени назив страног удружења;
- 4) држава у којој је страно удружење основано;
- 5) седиште страног удружења у држави у којој је основано;
- 6) назив представништва страног удружења;
- 7) адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији;
- 8) адреса седишта огранака представништва страног удружења у Републици Србији;
- 9) време за које је представништво страног удружења основано;
- 10) име и презиме лица овлашћеног за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији, пребивалиште и јединствени матични број грађана ако се ради о држављанину Републике Србије, односно боравиште у Републици Србији и број путне исправе и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину;
- 11) матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) представништва страног удружења у Републици Србији;
- 12) циљеви страног удружења;
- 13) забелешка о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења;
- 14) забрана рада представништва страног удружења;
- 15) број и датум доношења решења о упису у Регистар;
- 16) број и датум доношења решења о промени података у Регистру;

17) број и датум доношења решења о брисању из Регистра;

18) напомена.

Члан 3.

Регистар се води у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Регистар у писаном и електронском облику мора садржати идентичне податке.

Члан 4.

Регистар се води у непрекидном низу бројева.

Представништва страних удружења се уписују у Регистар под редним бројем уписа, почев од броја 1.

Члан 5.

Регистар се састоји од регистарских листова који су нумерисани.

Уписивање података у Регистар врши се у одговарајуће рубрике регистарског листа.

Регистар у писаном облику је регистарска књига која се састоји од регистарских листова одштампаних након уписа извршеног у Регистар који се води као јединствена централна електронска база података и повезаних одговарајућим механизмом са корицама регистарске књиге тако да чине целину из које се могу издвојити.

Свака регистарска књига из става 3. овог члана састоји се од 500 регистарских листова.

Образац регистарског листа из става 1. овог члана, као Прилог 1, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 6.

На корици и првој нумерисаној страни регистарске књиге из члана 5. став 3. овог правилника одштампан је назив Регистра: „Регистар страних удружења“ и редни број регистарске књиге.

Прва нумерисана страна регистарске књиге оверава се потписом Регистратора страних удружења (у даљем тексту: Регистратор) и печатом Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција).

Члан 7.

Грешке у Регистру исправљају се на основу одлуке Регистратора, тако што се у одговарајући регистарски лист у рубрику „Напомена” упише број и датум доношења одлуке о исправци грешке и одговарајућа забелешка о исправци погрешно уписаног податка.

Истовремено, у одговарајућу рубрику регистарског листа непосредно испод основног уписа податка који се исправља, погрешно уписан податак се обележава црвеном линијом и уписује тачан податак.

Након уписа исправке грешке у Регистар регистарски лист се штампа и улаже у регистарску књигу из члана 5. став 3. овог правилника, а претходни регистарски лист под истим редним бројем уписа одлаже се у списе предмета на основу којих је извршен основни упис у Регистар.

II. УПИС У РЕГИСТАР

1. Упис представништва страног удружења у Регистар

Члан 8.

Упис у Регистар врши се на основу пријаве за упис представништва страног удружења у Регистар.

У одговарајуће рубрике регистарског листа уписују се подаци о страном удружењу и представништву страног удружења у Републици Србији, као и број и датум доношења решења о упису представништва страног удружења у Регистар.

Подаци о матичном броју и пореско идентификационом броју (ПИБ) представништва страног удружења уписују се у Регистар, по службеној дужности, на основу одлуке надлежног органа за доделу матичног броја, односно пореско идентификационог броја.

Члан 9.

Уз пријаву за упис представништва страног удружења у Регистар се подносе:

- 1) оверена фотокопија акта и оверен превод акта о регистрацији удружења у матичној држави или оверена фотокопија потврде (изјаве) оверене од стране суда или јавног бележника да удружење има према праву матичне државе статус правног лица и без уписа у регистар и оверен превод потврде (изјаве);
- 2) оверена фотокопија одлуке и оверен превод одлуке надлежног органа страног удружења о отварању представништва у Републици Србији;
- 3) оверен документ и оверен превод документа матичне државе из кога се утврђује ко су оснивачи удружења које оснива представништво у Републици Србији;
- 4) оверена одлука и оверен превод одлуке о лицу овлашћеном за заступање и представљање представништва страног удружења;

5) оверена фотокопија исправе о идентитету тог лица и потврда о пребивалишту, односно боравишту у Републици Србији;

6) фотокопија и оверен превод статута или одговарајућег акта који садржи податке о седишту и унутрашњој организацији представништва страног удружења на територији Републике Србије;

7) доказ о уплати накнаде за упис представништва страног удружења у Регистар у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 10.

Образац пријаве из члана 8. став 1. овог правилника као Прилог 2, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за упис представништва страног удружења у Регистар морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 9. овог правилника.

2. Упис промене података у Регистру

Члан 11.

Упис промене података у Регистру врши се на основу решења о упису промене података у Регистру, тако што се у одговарајуће рубрике регистарског листа уписује број и датум доношења решења о промени података у Регистру и податак који се мења.

Истовремено, у одговарајућу рубрику регистарског листа непосредно испод основног уписа податка који се мења, односно последњег уписа промене тог податка, који се обележава црвеном линијом, уписује се нов податак.

Након уписа промене податка у Регистру регистарски лист се штампа и улаже у регистарску књигу из члана 5. став 3. овог правилника, а претходни регистарски лист под истим редним бројем уписа одлаже се у списе предмета на основу којих је извршен основни упис у Регистар.

Члан 12.

За упис промене података у Регистру подноси се пријава за промену података у Регистру.

Уз пријаву за промену података у Регистру се подноси:

- 1) одлука надлежног органа о промени података;
- 2) записник са седнице надлежног органа за доношење одлуке о промени података, у изворнику односно овереном препису;
- 3) доказ о уплати накнаде за упис промене података у Регистру у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 13.

Образац пријаве из члана 12. став 1. овог правилника, као Прилог 3, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за промену података у Регистру морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 12. став 2. овог правилника.

3. Брисање представништва страног удружења из Регистра

Члан 14.

Брисање представништва страног удружења из Регистра врши се на основу решења о брисању представништва страног удружења из Регистра, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује број и датум доношења решења о брисању представништва страног удружења из Регистра.

Истовремено, регистарски лист који се односи на то представништво страног удружење, осим рубрика „Број и датум доношења решења о брисању из Регистра” и „Напомена”, прецртава се двома црвеним паралелним линијама.

Члан 15.

За брисање представништва страног удружења из Регистра, осим у случају из члана 68. став 1. тачка 3) Закона о удружењима, подноси се пријава за брисање представништва страног удружења из Регистра.

Члан 16.

Уз пријаву за брисање представништва страног удружења из Регистра се подносе:

- 1) докази на основу којих се утврђују чињенице из члана 68. став 1. тач. 1) и 2) Закона о удружењима;
- 2) доказ о уплати накнаде за брисање представништва страног удружења из Регистра у складу са актом којим се прописује висина накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра.

Члан 17.

Образац пријаве из члана 15. овог правилника, као Прилог 4, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део и може се преузети на интернет страници званичног сајта Агенције.

Подаци који се уписују у образац пријаве за брисање представништва страног удружења из Регистра морају бити идентични подацима садржаним у актима и документима из члана 16. овог правилника.

4. Упис података о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења и забрани рада представништва страног удружења

Члан 18.

Покретање поступка за забрану рада представништва страног удружења уписује се у Регистар, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује забелешка о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења, датум покретања поступка за забрану рада представништва страног удружења и подносилац предлога за забрану рада представништва страног удружења.

Члан 19.

Забрана рада представништва страног удружења уписује се у Регистар, тако што се у одговарајућу рубрику регистарског листа уписује број и датум доношења одлуке Уставног суда о забрани рада представништва страног удружења и датум достављања одлуке Уставног суда Агенцији.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 20

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се даном почетка примене Закона о удружењима.

Број: 110-00-86/2009-07

У Београду,
24. септембра 2009. године

Министар
Милан Марковић, с.р.

	1	Редни број уписа
	2	Назив страног удружења
	3	Скраћени назив страног удружења
	4	Држава у којој је страно удружење основано
	5	Седиште страног удружења у држави у којој је основано
	6	Назив представништва страног удружења
	7	Адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији
	8	Адреса седишта огранака представништва страног удружења у Републици Србији
	9	Време за које је представништво страног удружења основано
	10	Име и презиме лица овлашћеног за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији, пребивалиште и ЈМБГ ако се ради о држављанину Републике Србије, односно боравиште у Републици Србији број путне исправе и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину
	11	Матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) представништва страног удружења у Републици Србији
	12	Циљеви страног удружења
	13	Забелешка о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења
	14	Забрана рада представништва страног удружења
	15	Број и датум доношења решења о упису у Регистар
	16	Број и датум доношења решења о промени података у Регистру
	17	Број и датум доношења решења о брисању из Регистра
	18	Напомена

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А
ЗА УПИС ПРЕДСТАВНИШТВА СТРАНОГ УДРУЖЕЊА
У РЕГИСТАР СТРАНИХ УДРУЖЕЊА

1) Назив страног удружења

(навести пун назив страног удружења чије се представништво уписује у Регистар)

2) Скраћени назив страног удружења

(навести скраћени назив страног удружења чије се представништво уписује у Регистар)

3) Држава у којој је страно удружење основано

(навести назив државе у којој је основано страно удружење чије се представништво уписује у Регистар)

4) Адреса седишта страног удружења у држави у којој је основано

5) Назив представништва страног удружења у Републици Србији

(навести пун назив представништва страног удружења које се уписује у Регистар)

6) Адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији

7) Адреса и седиште огранака представништва страног удружења у Републици Србији

**8) Време за које је представништво страног удружења основано
(неодређено – одређено)**

(обележити време и уколико се представништво страног удружења оснива на одређено време уписати датум до којег се представништво страног удружења оснива)

9) Лице овлашћено за заступање и представљање представништва страног удружења

у Републици Србији

(навести име и презиме, пребивалиште и јединствени матични број грађана ако се ради о држављанину Републике Србије, односно боравиште у Републици Србији и број и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину)

10) Циљеви страног удружења

(навести циљеве страног удружења уређене статутом или другим општи актом страног удружења чије се представништво уписује у Регистар)

У _____
(место)

_____
(датум)

Лице овлашћено за заступање и представљање
представништва страног удружења

_____
(потпис)

_____
(име и презиме)

_____
(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)

_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Оверена фотокопија акта и оверен превод акта о регистрацији удружења у матичној држави или оверена фотокопија потврде (изјаве) оверене од стране суда или јавног бележника да удружење има према праву матичне државе статус правног лица и без уписа у регистар и оверен превод потврде (изјаве);
- 2) Оверена фотокопија одлуке и оверен превод одлуке надлежног органа страног удружења о отварању представништва у Републици Србији;
- 3) Оверен документ и оверен превод документа матичне државе из кога се утврђује ко су оснивачи удружења које оснива представништво у Републици Србији;
- 4) Оверена одлука и оверен превод одлуке о лицу овлашћеном за заступање и представљање представништва страног удружења;
- 5) Оверена фотокопија исправе о идентитету тог лица и потврда о пребивалишту, односно боравишту у Републици Србији;
- 6) Фотокопија и оверен превод статута или одговарајућег акта који садржи податке о седишту и унутрашњој организацији представништва страног удружења на територији Републике Србије;
- 7) Доказ о уплати накнаде за упис представништва страног удружења у Регистар.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А**ЗА УПИС ПРОМЕНЕ ПОДАТАКА У РЕГИСТРУ СТРАНИХ УДРУЖЕЊА****1) Назив страног удружења**

(навести пун назив страног удружења уписан у Регистар страних удружења)

2) Назив представништва страног удружења

(навести пун назив представништва страног удружења уписан у Регистар страних удружења)

3) Адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији

(навести седиште и адресу уписану у Регистар страних удружења)

4) Матични број представништва страног удружења у Републици Србији

(навести матични број представништва страног удружења у Републици Србији уписан у Регистар страних удружења)

5) Промена података у Регистру страних удружења

(Обележити промену података који се уписују у Регистар страних удружења)

- Назив страног удружења;
- Скраћени назив страног удружења;
- Седиште страног удружења у држави у којој је основано;
- Назив представништва страног удружења;
- Адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији;
- Адреса огранака представништва страног удружења у Републици Србији;
- Време за које је представништво страног удружења основано;
- Лице овлашћено за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији;
- Циљеви страног удружења.

У _____
(место)_____
(датум)Лице овлашћено за заступање и представљање
представништва страног удружења_____
(потпис)_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- 1) Одлука надлежног органа о промени података;
- 2) Записник са седнице надлежног органа за доношење одлуке о промени података у изворнику, односно овереном препису;
- 3) Доказ о уплати накнаде за упис промене података у Регистру страних удружења.

Агенција за привредне регистре

П Р И Ј А В А**ЗА БРИСАЊЕ ПРЕДСТАВНИШТВА СТРАНОГ УДРУЖЕЊА
ИЗ РЕГИСТРА СТРАНИХ УДРУЖЕЊА****1) Назив страног удружења**

(навести пун назив страног удружења уписан у Регистар страних удружења)

2) Назив представништва страног удружења

(навести пун назив представништва страног удружења уписан у Регистар страних удружења)

3) Адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији

(навести седиште и адресу уписану у Регистар страних удружења)

4) Матични број представништва страног удружења у Републици Србији

(навести матични број представништва страног удружења у Републици Србији уписан у Регистар страних удружења)

5) Брисање представништва страног удружења

(Обележити основ брисања представништва страног удружења)

- Страно удружење је престало са радом;
- Страно удружење је одлучило да представништво престане са радом.

У _____
(место)_____
(датум)Лице овлашћено за заступање и представљање
представништва страног удружења_____
(потпис)_____
(име и презиме)

(ЈМБГ)

_____
(пребивалиште и адреса / боравиште)_____
(контакт телефон и е-маил адреса)

Прилог:

- Докази на основу којих се утврђују чињенице из члана 68. став 1. тач. 1) и 2) Закона о удружењима;
- Доказ о уплати накнаде за брисање представништва страног удружења из Регистра страних удружења.

ЗАКОН О УДРУЖЕЊИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се оснивање и правни положај удружења, упис и брисање из регистра, чланство и органи, статусне промене и престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења.

Овим законом уређује се и статус и деловање страних удружења.

Појам удружења

Члан 2

Удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.

На политичке странке, синдикате, удружења организована ради обављања одређених делатности у циљу стицања добити, спортске организације и удружења, цркве и верске заједнице, спонтана привремена повезивања више лица и друга удружења чији је рад уређен посебним законом, одредбе овог закона сходно се примењују у питањима која нису уређена тим посебним законом.

На удружења која немају статус правног лица, сходно се примењују правна правила о грађанском ортаклуку, осим ако овим законом није другачије одређено.

Забрањена су тајна и паравојна удружења.

Слобода и циљеви удруживања

Члан 3

Удружење се оснива и организује слободно и самостално је у остваривању својих циљева.

Циљеви и деловање удружења не могу бити усмерени на насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне целокупности Републике Србије, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање и подстицање неравноправности, мржње и нетрпељивости засноване на расној, националној, верској или другој припадности или опредељењу, као и полу, роду, физичким, психичким или другим карактеристикама и способностима.

Одредба става 2. овог члана примењује се и на удружења која немају статус правног лица.

Упис у Регистар

Члан 4

Упис у регистар удружења је добровољан.

Удружење стиче статус правног лица даном уписа у регистар.

Јавност рада

Члан 5

Рад удружења је јаван.

Остваривање јавности рада уређује се статутом удружења.

Време на које се оснива удружење

Члан 6

Удружење се оснива на неодређено или одређено време.

Ако у оснивачком акту није другачије одређено сматра се да је удружење основано на неодређено време.

Савези и делови удружења

Члан 7

Удружење се може удруживати у савезе и у друге асоцијације у земљи и иностранству (у даљем тексту: савези).

На савезе из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона када се седиште савеза налази на територији Републике Србије.

Део удружења (секција, група, клуб, огранак, подружница и др) нема статус правног лица.

Статусне промене

Члан 8

Статусне промене удружења врше се на начин утврђен овим законом.

Законитост рада удружења

Члан 9

Удружење остварује активности у складу са законом, статутом и другим општим актима, као и правилима савеза чији је члан.

II. ОСНИВАЊЕ И НАЗИВ

Оснивачи удружења

Члан 10

Удружење могу основати најмање три оснивача, с тим што најмање један од оснивача мора имати пребивалиште, односно седиште на територији Републике Србије.

Оснивачи удружења могу бити пословно способна физичка или правна лица.

Малолетно лице са навршених 14 година живота може бити оснивач удружења уз изјаву о давању сагласности његовог законског заступника у складу са законом.

Изјава из става 3. овог члана мора да садржи потврду о овери потписа у складу са законом.

Оснивање удружења и оснивачки акт

Члан 11

Удружење се оснива усвајањем оснивачког акта и статута и избором лица овлашћеног за заступање, на оснивачкој скупштини удружења.

Оснивачки акт удружења садржи: лична имена, односно називе оснивача и њихова пребивалишта, односно седишта; назив и седиште и адресу удружења; област остваривања циљева удружења; циљеве ради којих се оснива; лично име и пребивалиште и адресу лица овлашћеног за заступање удружења; потписе оснивача и њихове јединствене матичне бројеве грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе за осниваче који су страни држављани и датум доношења оснивачког акта.

Правно лице као оснивач потписује се тако што његов заступник уз назив правног лица додаје свој потпис и печат, матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) правног лица.

Статут удружења

Члан 12

Статут је основни општи акт удружења.

Други општи акти, ако их удружење доноси, морају бити у сагласности са статутом.

Одредбе другог општег акта удружења које су супротне статуту, ништаве су.

Статутом се обавезно уређује: назив и седиште удружења; област остваривања циљева, циљеви ради којих се оснива; унутрашња организација, органи, њихова овлашћења, састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања; поступак за измене и допуне статута и поступак доношења и измена других општих аката удружења, ако их доноси; заступање удружења; остваривање јавности рада; услови и начин учлањивања и престанка чланства; права, обавезе и одговорност чланова; начин стицања средстава за остваривање циљева и располагање средствима, укључујући и одредбе о привредној или другој делатности којом се стиче добит, ако је удружење обавља; начин одлучивања о статусним променама и престанку рада; поступање са имовином удружења у случају престанка удружења; поступак усвајања финансијских и других извештаја; изглед и садржина печата; друга питања утврђена законом.

Статутом се могу уредити и друга питања од значаја за рад удружења.

Назив удружења

Члан 13

Удружење има назив.

Назив удружења мора бити на српском језику и ћириличком писму.

Назив удружења може садржати поједине стране речи ако оне чине назив међународне организације чије је удружење члан, ако су те речи уобичајене у српском језику, ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, или ако се ради о речима на мртвом језику.

Назив удружења, ако је то предвиђено статутом, може бити и на језику и писму националне мањине. Назив на језику и писму националне мањине уписује се у регистар после назива на српском језику и ћириличком писму.

Назив удружења, ако је то предвиђено статутом, може се уписати у регистар и у преводу на један или више страних језика, после уписа назива удружења на српском језику и ћириличком писму, односно језику и писму националне мањине.

Назив удружења не може да садржи елементе предвиђене чланом 3. став 2. овог закона.

Скраћени назив удружења

Члан 14

Удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом.

Скраћени назив уписује се у регистар.

Употреба назива удружења

Члан 15

Назив и скраћени назив удружења употребљавају се у правном саобраћају у облику у коме су уписани у регистар.

Разликовање назива удружења

Члан 16

Назив новооснованог удружења не може бити идентичан називу других удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар.

Назив удружења не сме да буде заменљив са називом другог удружења нити да изазива забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

Седиште удружења

Члан 17

Удружење има седиште.

Седиште удружења мора бити на територији Репу-

блике Србије, с тим да се као седиште одређује она јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази место из кога се управља удружењем.

Симболи визуелног идентитета

Члан 18

Удружење може имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом.

Симболи визуелног идентитета удружења не могу бити идентични симболима других удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар нити изазивати забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

III. ЧЛАНСТВО И ОРГАНИ

Чланство у удружењу

Члан 19

Свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан удружења.

Физичко лице може бити члан удружења независно од година старости, у складу са овим законом и статутом.

Изјаву о приступању, односно учлањењу у удружење за малолетно лице до 14 година живота даје његов законски заступник у складу са законом, а ако је у питању малолетник са навршених 14 година живота изјаву даје сам малолетник уз изјаву о давању сагласности његовог законског заступника у складу са законом.

Изјаве из става 3. овог члана морају да садрже потврду о овери потписа у складу са законом.

Удружење води евиденцију о својим члановима.

Ништавост одлуке органа удружења

Члан 20

Сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта удружења који је донет супротно статуту или другом општем акту удружења, односно за утврђивање ништавости појединачног акта удружења који је донет супротно закону, статуту или другом општем акту удружења, у року од петнаест дана од дана сазнања за акт, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта.

Утврђивањем ништавости акта из става 1. овог члана не дира се у права стечена од стране трећих савесних лица.

Поступак за утврђивање ништавости акта из става 1. овог члана води се према одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Управљање удружењем

Члан 21

Чланови управљају удружењем непосредно или преко својих изабраних представника у органима удружења.

Скупштина удружења

Члан 22

Скупштина је највиши орган удружења.

Скупштину чине сви чланови удружења.

Статутом се може одредити начин представљања чланова удружења у скупштини удружења.

Скупштина удружења усваја статут удружења, његове измене и допуне, бира и разрешава лице овлашћено за заступање удружења, ако статутом удружења није предвиђено другачије, одлучује о удруживању у савезе, о усвајању годишњег финансијског извештаја удружења, о статусним променама удружења и престанку рада удружења, као и другим питањима утврђеним статутом удружења.

Статутом се може утврдити другачији назив органа који има функцију скупштине.

Редовна седница скупштине одржава се најмање једном годишње, при чему се статутом удружења може предвидети и краћи рок.

Ванредна седница скупштине мора се сазвати ако захтев за њено сазивање, у писаном облику, поднесе једна трећина чланова удружења, с тим што се статутом може утврдити мањи број чланова удружења од броја утврђеног овим законом.

Ванредна седница скупштине мора се одржати најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за њено сазивање.

Начин сазивања скупштине, као и начин рада и доношење одлука ближе се уређује статутом.

Заступник удружења

Члан 23

Удружење има једно или више лица овлашћених за заступање удружења (у даљем тексту: заступник удружења), изабраних, односно именованих на начин утврђен статутом.

За заступника удружења може бити одређено само пословно способно физичко лице које има пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије.

Заступник удружења дужан је да се придржава овлашћења одређених статутом и одлуком надлежног органа удружења.

Други органи удружења

Члан 24

Статутом се могу предвидети и други органи удружења.

Одговорност за штету

Члан 25

Чланови органа удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују удружењу, ако је та одлука донета грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су у поступку доношења одлуке издвојили своје мишљење у записник.

Поступак за накнаду штете покреће се на основу одлуке органа одређеног статутом удружења или статутом одређеног дела чланова удружења. Одлуком се може одредити посебни заступник удружења за поступак за накнаду штете.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на радње заступника удружења.

IV. УПИС У РЕГИСТАР

Вођење Регистра удружења

Члан 26

Регистар удружења (у даљем тексту: Регистар) води Агенција за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција), као поверени посао.

Регистар из става 1. овог члана води се у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Садржину, начин уписа и вођења Регистра из става 1. овог члана ближе уређује министар надлежан за послове управе (у даљем тексту: Министар).

Регистратор удружења

Члан 27

Агенција води Регистар преко Регистратора удружења (у даљем тексту: Регистратор).

На услове и поступак именовања Регистратора, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује регистрација привредних субјеката, осим ако овим законом није другачије утврђено.

Садржина Регистра

Члан 28

У Регистар се уписују: назив и краћени назив удружења, седиште и адреса удружења; област остваривања циљева удружења; датум оснивања удружења; привредне и друге делатности које удружење непосред-

но обавља; лично име, пребивалиште, односно боравиште и јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника удружења; предвиђено време за које се удружење оснива; чланство у савезу удружења; датум доношења, односно измена и допуна статута; подаци о статусној промени; подаци везани за ликвидацију и стечај удружења; забелешка о покретању поступка за забрану рада удружења и забрана рада удружења; престанак удружења; број и датум доношења решења о упису, промени података и брисању из Регистра.

Пријава за упис

Члан 29

Упис у Регистар врши се на основу пријаве за упис.

Садржину и изглед пријаве из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Пријаву за упис подноси заступник удружења.

Уз пријаву се подносе оснивачки акт, два примерка статута, као и друге исправе које се утврђују актом који доноси Министар.

Одбацивање пријаве за упис

Члан 30

Регистратор решењем одбацује пријаву:

- 1) ако је назив удружења идентичан називу другог удружења које је уписано или уредно пријављено за упис у Регистар;
- 2) ако је назив удружења заменљив са називом другог удружења, изазива забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради;
- 3) ако је пријава поднета од неовлашћеног лица, односно уз пријаву нису поднете прописане исправе;
- 4) ако пријава, оснивачки акт или статут не садрже све податке прописане законом.

Прекид поступка уписа

Члан 31

Ако Регистратор оцени да се ради о удружењу из члана 2. став 4. овог закона или да су циљеви удружења у супротности са одредбама члана 3. став 2. овог закона, закључком прекида поступак уписа у Регистар и Уставном суду подноси предлог за забрану рада удружења.

Против закључка из става 1. овог члана није дозвољена посебна жалба.

По пријему одлуке Уставног суда Регистратор ће, зависно од садржине одлуке, решењем одбацити пријаву - ако је удружењу изречена забрана рада или наставити са поступком уписа - ако је одбијен предлог за забрану рада удружења.

Решење о упису у Регистар

Члан 32

Упис у Регистар врши се у року од 30 дана од дана подношења уредне пријаве за упис.

Регистратор доноси решење о упису у Регистар.

Уз решење о упису у Регистар удружењу се доставља примерак статута који се оверава печатом Агенције и потписом Регистратора, чиме се потврђује његова истоветност са примерком статута који се чува у Агенцији.

Ако се, у року из става 1. овог члана, не донесе решење о упису у Регистар, односно решењем не одбаци пријава за упис у Регистар, сматраће се да је удружење уписано у Регистар наредног дана од дана истека тог рока.

Промена података који се уписују у Регистар

Члан 33

Удружење је дужно да Регистратору пријави сваку промену података који се уписују у Регистар, у року од 15 дана од дана настале промене.

На упис промена података у Регистру сходно се примењују одредбе овог закона о упису удружења у Регистар.

Јавност Регистра

Члан 34

Подаци уписани у Регистар су јавни, у складу са законом.

Свако може да се поузда у тачност података уписаних у Регистар.

Накнада за вођење Регистра

Члан 35

Влада прописује висину накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра, на предлог Управног одбора Агенције.

V. ИМОВИНА И ОБАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ

Начин стицања имовине удружења

Члан 36

Удружење може стицати имовину од чланарине, добровољних прилога, донација и поклона (у новцу или натура), финансијских субвенција, оставина, камата на улоге, закупнине, дивиденди и на други законом дозвољени начин.

Физичка и правна лица која дају прилоге и поклоне удружењима могу бити ослобођена одговарајућих пореских обавеза у складу са законом којим се уводи одговарајући јавни приход.

Активности удружења

Члан 37

Удружење може да врши оне активности којима се остварују циљеви утврђени његовим статутом.

Удружење може непосредно да обавља и привредну или другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под следећим условима:

- 1) да је делатност у вези са његовим статутарним циљевима;
- 2) да је делатност предвиђена статутом;
- 3) да је делатност мањег обима, односно да се делатност обавља у обиму потребном за остваривање циљева удружења.

Делатност из става 2. овог члана уписује се у Регистар привредних субјеката и обавља се у складу са прописима којима је уређена област у коју спадају активности које се обављају.

Удружење може отпочети са непосредним обављањем делатности из става 2. овог члана тек након уписа делатности у Регистар из става 3. овог члана.

Послови које удружење закључи супротно одредби ст. 1. и 2. овог члана правно су ваљани, осим ако је треће лице знало или је морало знати за прекорачење.

Удружење нема право да остварену добит од привредне или друге делатности расподељује својим оснивачима, члановима, члановима органа удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Под повезаним лицима, у смислу овог закона, сматрају се лица која су као таква утврђена законом којим се уређују привредна друштва.

Средства за реализовање програма од јавног интереса

Члан 38

Средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма (у даљем тексту: програм) које реализују удружења, а који су од јавног интереса обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Влада, односно министарство надлежно за област у којој се остварују основни циљеви удружења додељује средства из става 1. овог члана на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма.

Под програмом од јавног интереса из става 1. овог члана нарочито се сматрају програми у области: социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите, заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци, заштите интерно расељених лица са Косова и Метохије и избеглица, подстицање наталитета, помоћи стари-

ма, здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права, образовања, науке, културе, информисања, заштите животне средине, одрживог развоја, заштите животиња, заштите потрошача, борбе против корупције, као и хуманитарни програми и други програми у којима удружење искључиво и непосредно следи јавне потребе.

Влада уређује ближе критеријуме, услове, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава из става 1. овог члана, уколико се утврди да удружење добијена средства не користи за реализовање одобрених програма.

Одредбе ст. 1 - 4. овог члана сходно се примењују и на средства која се удружењима додељују из буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Удружења која су из буџета Републике, односно аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе добила средства за реализовање програма од јавног интереса најмање једанпут годишње чине доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај достављају даваоцу средстава.

Удружење је обавезно да средства из става 1. овог члана користи искључиво за реализовање одобрених програма.

Одредба става 6. овог члана сходно се примењује и на удружења која су у претходној години, у складу са законом, користила пореске и царинске олакшице.

Пословне књиге и финансијски извештаји

Члан 39

Удружење води пословне књиге, сачињава финансијске извештаје и подлеже вршењу ревизије финансијских извештаја, у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Годишњи обрачуни и извештаји о активности удружења подnose се члановима удружења на начин утврђен статутом.

Одговорност за обавезе удружења

Члан 40

За своје обавезе удружење одговара целокупном својом имовином.

Чланови удружења и органа удружења могу лично одговорати за обавезе удружења, ако поступају са имовином удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе удружење као форму за незаконите или преварне сврхе.

Коришћење имовине удружења

Члан 41

Имовина удружења може да се користи једино за остваривање његових статутарних циљева.

Имовина удружења не може се делити његовим члановима, оснивачима, члановима органа удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Повезаним лицима сматрају се лица која су као таква утврђена у погледу забране расподеле добити удружења.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на давање пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

Прималац имовине удружења

Члан 42

За случај престанка удружења као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаће недобитно правно лице које је основано ради остваривања истих или сличних циљева.

Одредба става 1. овог члана не односи се на случај престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној, односно државној својини.

Република Србија као прималац имовине

Члан 43

Ако се у тренутку престанка удружења не може поступити на начин одређен овим законом или статутом за расподелу имовине, или ако удружење престаје на основу одлуке о забрани рада, након спроведеног поступка ликвидације, или статутом није одређен начин располагања имовином после престанка удружења, имовина удружења постаје имовина Републике Србије, с тим што право коришћења припада јединици локалне самоуправе на чијој је територији било седиште удружења.

На начин из става 1. овог члана поступиће се и у случају престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној, односно државној својини, без обзира да ли је то удружење у међувремену уписано у Регистар у складу са одредбама овог закона.

Ништавост располагања имовином удружења

Члан 44

Располагање имовином удружења супротно одредбама овог закона ништаво је.

VI. СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ

Појам и врсте статусних промена

Члан 45

Статусна промена је промена правног положаја удружења извршена на основу одлуке надлежног органа у складу са статутом и овим законом.

Статусне промене су припајање, спајање и подела удружења.

Припајање удружења

Члан 46

Припајање је пренос целе имовине једног удружења (припојеник) на друго удружење (припојилац), на основу уговора о припајању.

Уговор о припајању садржи називе и седишта удружења, одредбе о преносу имовине удружења које се припаја (тачан опис права и обавеза која се преносе, при чему је дозвољено упућивање на посебне исправе) и права чланова припојеног удружења.

Припајање једног или више удружења другом уписује се у Регистар удружења.

На упис припајања сходно се примењују одредбе овог закона о упису оснивања удружења.

Уз пријаву за упис подносе се и одлуке скупштина удружења која учествују у припајању о прихватању закључења уговора о припајању (у истоветном тексту), уговор о припајању, решење о упису у Регистар удружења која се припајају.

Уписом припајања у Регистар престаје да постоји припојено удружење, а удружење припојилац наставља са радом под називом под којим је уписано у Регистар.

Спајање удружења

Члан 47

Спајање је оснивање новог удружења на које прелази целокупна имовина два или више удружења која се спајају.

На поступак спајања удружења сходно се примењују одредбе овог закона о припајању.

Спајањем престају да постоје удружења која су се спојила, а новонастало удружење сматра се новим удружењем на које се сходно примењују одредбе овог закона о оснивању удружења.

Подела удружења

Члан 48

Удружење се може поделити на два или више удружења.

Одлука о подели удружења има правно дејство оснивачког акта.

На поступак поделе сходно се примењују одредбе овог закона о припајању удружења.

Подељено удружење престаје да постоји, а на поступак уписа новонасталих удружења примењују се одредбе овог закона о оснивању удружења.

Удружења настала поделом одговарају солидарно за обавезе подељеног удружења.

Удружења настала поделом уписују се у Регистар после разграничења средстава, права и обавеза (деобни биланс).

VII. ПРЕСТАНАК

Услови и начин брисања удружења из Регистра

Члан 49

Брисањем из Регистра удружење губи статус правног лица.

Брисање из Регистра врши се само ако:

- 1) се број чланова смањи испод броја оснивача потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана;
- 2) истекне време на које је удружење основано, када је удружење основано на одређено време;
- 3) надлежни орган удружења донесе одлуку о престанку рада;
- 4) је извршена статусна промена која, у складу са овим законом, има за последицу престанак удружења;
- 5) се утврди да удружење не обавља активности на остваривању статутарних циљева, односно да није организовано у складу са статутом дуже од две године непрекидно или ако је протекло двоструко више времена од времена утврђеног статутом за одржавање седнице скупштине, а она није одржана;
- 6) је удружењу забрањен рад;
- 7) стечајем.

Свако може обавестити Регистратора о постојању разлога за брисање удружења из Регистра утврђених ставом 2. тачка 5) овог члана.

Регистратор решењем утврђује чињенице из става 2. тачка 5) овог члана.

У случајевима из става 2. тач. 1), 2), 3), 5) и 6) овог члана брисање из Регистра врши се након спроведеног поступка ликвидације удружења, ако законом није другачије одређено. О спровођењу поступка ликвидације у Регистар се уписује забелешка.

Забрана рада удружења

Члан 50

О забрани рада удружења из члана 2. став 4. овог закона, као и удружења чији су циљеви или деловање супротни одредби члана 3. став 2. овог закона одлучује Уставни суд.

Одлука о забрани рада удружења може се заснивати на радњама чланова удружења ако постоји веза између тих радњи и деловања удружења или његових циљева, ако се радње заснивају на организованој вољи чланова и ако се према околностима случаја може сматрати да је удружење толерисало радње својих чланова.

Удружењу ће се забранити рад ако се учлани у међународну организацију или удружење из члана 2. став 4. овог закона, односно које делује ради остваривања циљева из члана 3. став 2. овог закона.

Забрана рада савеза односи се и на она удружења у његовом чланству која су изричито била обухваћена поступком забране.

Симболи визуелног идентитета и друге ознаке удружења коме је забрањен рад (заставе, паролe, униформе, грбови, значке и др) не смеју се јавно употребљавати.

Покретање поступка за забрану рада удружења

Члан 51

Поступак за забрану рада удружења покреће се на предлог Владе, Републичког јавног тужиоца, министарства надлежног за послове управе, министарства надлежног за област у којој се остварују циљеви удружења или Регистратора.

Поступак за забрану рада удружења може се покренути и водити и у односу на удружења која немају статус правног лица.

О покретању поступка за забрану рада удружења у Регистар се уписује забелешка.

Ликвидација удружења

Члан 52

Ликвидација удружења се спроводи када удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза.

На питања која се тичу поступка ликвидације удружења која нису уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се регулише ликвидација привредног друштва.

Предлог за покретање поступка ликвидације у случајевима из члана 49. став 2. тач. 1), 2), 3), 5) и 6) и члана 54. став 2. овог закона подноси Регистратор.

Од тренутка када су се стекли услови за покретање поступка ликвидације, удружење може предузимати само активности потребне за спровођење ликвидационог поступка.

Доношењем одлуке о престанку удружења ликвидацијом и именовањем ликвидационог управника престају овлашћења органа удружења и заступника и пуномоћника удружења, осим овлашћења надзорног одбора, ако га удружење има.

Одлука о престанку удружења ликвидацијом

Члан 53

У случајевима из члана 49. став 2. тач. 1), 2) и 3) овог закона, скупштина удружења дужна је да у року од 15 дана од дана наступања разлога за престанак удружења донесе одлуку о престанку удружења ликвидацијом и именовању ликвидационог управника и да ову одлу-

ку у року од три дана од дана доношења достави Регистратору.

Удружење је дужно да одлуку из става 1. овог члана објави у „Службеном гласнику Републике Србије” у року од три дана од дана доношења, с позивом повериоцима да у року од 30 дана од дана објављивања одлуке пријаве своја потраживања.

Дејство отварања поступка ликвидације наступа објавом из става 2. овог члана.

Поступак ликвидације у случају да није донета одлука

Члан 54

Ако одлука о отварању поступка ликвидације и именовању ликвидационог управника не буде донета или не буде објављена, заступник удружења дужан је да о томе обавести Регистратора у року од три дана од истека рока за њено доношење, односно објављивање.

У случају из става 1. овог члана, као и у случају када заступник удружења не обавести Регистратора о томе да су се стекли услови за спровођење поступка ликвидације, Регистратор у року од три дана од дана пријема обавештења, односно од сазнања и утврђивања да су испуњени услови за спровођење ликвидације, подноси предлог за покретање поступка ликвидације, о трошку удружења и за именовање ликвидационог управника.

На начин из става 2. овог члана Регистратор поступа и у случајевима престанка удружења из разлога утврђених у члану 49. став 2. тач. 5) и 6).

Упис ликвидације у Регистар

Члан 55

Овлашћење за заступање удружења прелази на ликвидационог управника даном отварања поступка ликвидације.

Одлука скупштине удружења о престанку удружења и подаци о ликвидационом управнику уписују се у Регистар.

У називу удружења уписује се ознака „у ликвидацији”.

Поступак после спроведене ликвидације

Члан 56

Са имовином удружења која преостане после намирења поверилаца и измирења пореских обавеза, ликвидациони управник поступа на начин предвиђен овим законом и статутом удружења.

После предаје имовине примаоцима, ликвидациони управник подноси пријаву за брисање удружења из Регистра, уз коју прилаже извештај о току ликвидације и изјаву да је сва имовина подељена у складу са законом и статутом.

Скраћени поступак ликвидације

Члан 57

Удружење може престати по скраћеном поступку ликвидације ако после доношења одлуке о престанку рада удружења већина чланова скупштине да Регистратору изјаву да су измирене све пореске обавезе, обавезе удружења према повериоцима и да су регулисани сви односи са запосленима.

Изјава из става 1. овог члана мора да садржи потврду о овери потписа у складу са законом.

Чланови скупштине удружења из става 1. овог члана одговарају солидарно за обавезе удружења три године од дана брисања удружења из Регистра.

Удружење које престаје по скраћеном поступку брише се из Регистра, уз уписивање у Регистар личних имена и пребивалишта, односно назива и седишта чланова скупштине из става 1. овог члана, са назначењем њихове солидарне одговорности за обавезе удружења.

Стечај удружења

Члан 58

Над удружењем које је трајније неспособно за плаћање спроводи се поступак стечаја сходном применом одредаба закона којим се регулише стечај и пореских закона којима се уређује третман обвезника у стечају.

Регистратор брише удружење из Регистра на основу правоснажне одлуке о закључењу стечајног поступка.

На упис у Регистар података који се односе на стечај удружења сходно се примењују одредбе закона којим се регулише стечај о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

Пријаву за упис података из става 3. овог члана Регистратору доставља стечајни управник.

VIII. СТРАНА УДРУЖЕЊА

Појам страног удружења

Члан 59

Страно удружење, у смислу овог закона, јесте удружење са седиштем у другој држави, основано по прописима те државе ради остваривања неког заједничког или општег интереса или циља, а чије деловање није усмерено на стицање добити, као и међународно удружење или друга страна, односно међународна невладина организација која има чланове који су се на добровољној основи повезали ради остваривања неког заједничког или општег интереса или циља који није усмерен на стицање добити.

Одредбе овог закона које се односе на упис у Регистар и рад удружења примењују се и на упис и рад представништва, канцеларије и другог организационог облика страног или међународног невладиног недобитног удружења које има седиште на територији Репу-

блике Србије (у даљем тексту: представништво страног удружења), ако законом или међународним уговором није другачије утврђено.

Вођење Регистра страних удружења

Члан 60

Представништво страног удружења може да делује на територији Републике Србије након уписа у Регистар страних удружења који води Агенција, као поверени посао.

Регистар из става 1. овог члана води се у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Садржину, начин уписа и вођења Регистра из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Регистратор страних удружења

Члан 61

Агенција води Регистар страних удружења преко Регистратора страних удружења.

На услове и поступак именовања Регистратора страних удружења, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује регистрација привредних субјеката, осим ако овим законом није другачије утврђено.

Садржина Регистра страних удружења

Члан 62

У Регистар страних удружења уписује се: назив и скраћени назив страног удружења; држава у којој је страно удружење основано и седиште тог удружења у тој држави; назив организационог облика страног удружења; адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији и његових огранака; време за које је представништво страног удружења основано; име и презиме лица овлашћеног за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији, пребивалиште и јединствени матични број грађана ако се ради о држављанину Републике Србије, односно боравиште у Републици Србији и број путне исправе и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину; циљеви страног удружења; забелешка о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења и забрана рада представништва страног удружења; број и датум доношења решења о упису, промени података и брисању из Регистра страних удружења.

Пријава за упис и упис представништва страног удружења у Регистар страних удружења

Члан 63

Упис у Регистар страних удружења врши се на основу пријаве за упис представништва страног удружења.

Садржину и изглед пријаве из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Уз пријаву за упис подноси се: оверена фотокопија акта и оверен превод акта о регистрацији удружења у матичној држави или оверена фотокопија потврде (изјаве) оверене од стране суда или јавног бележника да удружење има према праву матичне државе статус правног лица и без уписа у регистар и оверен превод потврде (изјаве); оверена фотокопија одлуке и оверен превод одлуке надлежног органа страног удружења о отварању представништва у Републици Србији; оверен документ и оверен превод документа матичне државе из кога се утврђује ко су оснивачи удружења које оснива представништво у Републици Србији; оверена одлука и оверен превод одлуке о лицу овлашћеном за заступање и представљање представништва страног удружења, оверена фотокопија исправе о идентитету тог лица и пријава пребивалишта, односно боравишта у Републици Србији; фотокопија и оверен превод статута или одговарајућег акта који садржи податке о седишту и унутрашњој организацији представништва страног удружења на територији Републике Србије.

Регистратор страних удружења доноси решење о упису представништва страног удружења у Регистар страних удружења.

Решење о упису представништва страног удружења у Регистар страних удружења објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, о трошку страног удружења.

Јавност Регистра страних удружења

Члан 64

Подаци уписани у Регистар страних удружења су јавни, у складу са законом.

Примена прописа на запослене у представништву страног удружења

Члан 65

На странце запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи којима се уређује кретање и боравак странаца.

На држављане Републике Србије запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи Републике Србије.

Средства за рад представништва страног удружења

Члан 66

Представништво страног удружења може из иностранства уносити финансијска средства за рад представништва и за остваривање свог програма у складу са одредбама закона којим се уређује девизно пословање.

Представништво страног удружења може, после измирења свих доспелих пореских и других обавеза у Републици Србији, изнети неутрошена финансијска средства из става 1. овог члана, у складу са одредбама закона којим се уређује девизно пословање.

Представништво страног удружења може привремено да увезе предмете и опрему који су потребни за његов рад и да их изнесе из Републике Србије у складу са царинским прописима и прописима о спољнотрговинском пословању.

Забрана рада представништва страног удружења

Члан 67

Представништво страног удружења има право да делује слободно на територији Републике Србије, ако његови циљеви и деловање нису у супротности са Уставом Републике Србије, овим законом, међународним уговорима које је закључила Република Србија и другим прописима.

Поступак за забрану рада представништва страног удружења покреће се на предлог Владе, Републичког јавног тужиоца, министарства надлежног за послове управе, министарства надлежног за област у којој се остварују циљеви удружења или Регистратора страних удружења.

Одлуку о забрани рада представништва страног удружења чији су циљеви или деловање супротни одредби става 1. овог члана доноси Уставни суд.

Брисање представништва страног удружења из Регистра страних удружења

Члан 68

Представништво страног удружења престаје и брише се из Регистра страних удружења:

- 1/ ако је страног удружење престало са радом;
- 2/ ако је страног удружење одлучило да представништво престане са радом;
- 3/ ако је представништву страног удружења забрањен рад одлуком Уставног суда.

Регистратор страних удружења доноси решење о брисању представништва страног удружења из Регистра страних удружења.

Решење о брисању представништва страног удружења из Регистра страних удружења објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, о трошку страног удружења.

IX. ПРАВНА СРЕДСТВА

Право на жалбу

Члан 69

Против решења Регистратора удружења и Регистратора страних удружења донесеног у првом степену може се изјавити жалба Министру.

Право на управни спор

Члан 70

Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Х. НАДЗОР

Надлежност за вршење надзора

Члан 71

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове управе.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко управних инспектора.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 72

Новчаном казном од 300.000 до 900.000 динара казниће се за привредни преступ удружење ако непосредно обавља привредну или другу делатност у циљу стицања добити која није у вези са његовим статутарним циљевима или није предвиђена статутом или је обавља иако је надлежни орган утврдио да не испуњава услове за обављање делатности (члан 37. став 2).

За привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 30.000 до 90.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Прекршаји

Члан 73

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај удружење ако:

- 1) остварује активности супротно закону, статуту и другим општим актима, као и правилима савеза чији је члан (члан 9);
- 2) обавља привредну или другу делатност у већем обиму, односно у обиму који није потребан за остваривање циљева удружења (члан 37. став 2. тачка 3);
- 3) имовину не користи једино за остваривање својих статутарних циљева (члан 41);
- 4) представништво страног удружења отпочне да делује пре уписа у Регистар (члан 60. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 74

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај удружење:

- 1) ако не омогући јавност рада на начин утврђен статутом (члан 5);
- 2) ако назив или скраћени назив не употребљава у правном саобраћају у облику у коме је уписан у Регистар (члан 15);
- 3) ако у року од 15 дана не пријави Регистратору промену података који се уписују у Регистар (члан 33. став 1);

4) ако извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава не учини доступним јавности и тај извештај не достави даваоцу средстава (члан 38. став 6).

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 75

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај заступник удружења ако у прописаном року не обавести Регистратора да није донета одлука о покретању поступка ликвидације или да она није објављена (члан 54. став 1).

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76

У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона Министар доноси прописе за извршавање овог закона.

Члан 77

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који важе до почетка примене овог закона.

Члан 78

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези основани према Закону о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Службени гласник СРС”, бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93 и 48/94), као и они који имају седиште на територији Републике Србије, а уписани су у Регистар према Закону о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 42/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), настављају са радом као удружења од дана почетка примене овог закона, с тим што су дужни да у року од 18 месеци од дана почетка примене овог закона ускладе свој статут и друге опште акте са одредбама овог закона.

Члан 79

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези из члана 78. овог закона дужни су да Регистратору уз пријаву за упис усклађивања поднесу решење о упису у Регистар друштвених организација и удружења грађана, односно Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација, одлуку о избору заступника удружења и оверену фотокопију личне карте заступника удружења, као и два примерка новог статута.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези који не поступе у складу са ставом 1. овог чла-

на, по спроведеном поступку ликвидације, решењем Регистратора бришу се из Регистра и губе статус правног лица, а њихова имовина прелази на лица одређена статутом, односно законом.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министру. Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 80

Непокретности у друштвеној својини на којима право коришћења имају друштвене организације, удружења или облици повезивања удружења (савези), са седиштем на територији Републике Србије (у даљем тексту: друштвене организације), даном ступања на снагу овог закона постају средства у државној својини на којима право коришћења има јединица локалне самоуправе на чијој се територији непокретности налазе.

Члан 81

Непокретности у друштвеној својини на којима су друштвене организације до дана ступања на снагу овог закона имале право коришћења прелазе у својину, односно сусвојину ових друштвених организација, сразмерно уделу којим су друштвене организације учествовале у финансирању ових непокретности сопственим средствима оствареним од добровољних чланарина, поклона, донација, легата и на други законом дозвољени начин.

Сопственим средствима из става 1. овог члана не сматрају се средства остварена по основу вршења јавних овлашћења или друга средства остварена из буџета друштвенополитичких заједница.

Својинска права из става 1. овог члана утврђују се у поступку пред надлежним судом.

Члан 82

Друштвене организације које су пре него што су на основу закона пререгистроване из статуса удружења грађана у друштвене организације имале право својине на непокретностима у друштвеној, односно државној својини права по том основу остварују по закону којим се уређује денационализација.

Члан 83

Друштвене организације које су до дана ступања на снагу овог закона имале право коришћења на непокретностима у државној својини, односно на непокретностима које по спроведеном судском поступку постану државна својина, настављају са фактичким коришћењем ових непокретности под условима који не могу бити неповољнији од услова какви су били до дана ступања на снагу овог закона.

Јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе непокретности на којима право коришћења имају друштвене организације, има право да откаже даље коришћење непокретности ако друштвена организација не усклади свој рад са одредбама овог

закона у прописаном року, као и у случају када непокретности користи супротно намени или циљевима утврђеним статутом.

Акт из става 2. овог члана јединица локалне самоуправе доноси уз сагласност Републичке дирекције за имовину Републике Србије.

Имовина у друштвеној, односно државној својини из члана 80. и члана 81. ст. 1. и 2. овог закона на којој право коришћења, односно право располагања имају друштвене организације не може се отуђивати до дана почетка примене овог закона.

Члан 84

Покретна имовина у друштвеној својини на којој право коришћења имају друштвене организације са седиштем на територији Републике Србије даном ступања на снагу овог закона постају средства у својини друштвених организација.

Члан 85

Сва имовина коју друштвене организације из члана 78. став 1. овог закона стекну након дана почетка примене овог закона јесте њихова својина, осим имовине стечене у вршењу јавних овлашћења.

Члан 86

Страна удружења која су отпочела са деловањем на територији Републике Србије пре дана почетка примене овог закона дужна су да своје деловање усагласе са овим законом и да поднесу пријаву за упис у Регистар страних удружења, са потребним документима, у року од три месеца од дана почетка примене овог закона.

Ако страном удружење не поступи у складу са одредбом става 1. овог члана, Регистратор страних удружења доноси решење о престанку његовог рада, до уписа у Регистар страних удружења.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министру. Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Агенција за привредне регистре ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона од надлежних органа прибавити постојећу евиденцију о страним удружењима.

Члан 87

Агенција за привредне регистре преузеће од министарства надлежног за послове управе и министарства надлежног за унутрашње послове регистре друштвених организација и удружења грађана, предмете, архиву и регистратурски материјал настао у раду на вођењу регистара, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 88

До почетка рада основних судова поступак за

утврђивање ништавости општег акта удружења из члана 20. овог закона покреће се пред надлежним општинским судом.

Члан 89

Даном почетка примене овог закона одредбе Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93 и 48/94) и Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 42/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), престају да се примењују на удружења грађана, друштвене организације и њихове савезе, осим на спортске организације и удружења.

Чланови 67. до 75. Закона о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91) и члан 60. став 1. тачка 2. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине („Службени гласник РС”, број 6/02), престају да важе даном почетка примене овог закона.

Члан 90

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почеће да се примењује даном истека три месеца од дана ступања на снагу, изузев члана 32. став 4. који ће почети да се примењују даном истека две године од дана ступања на снагу.

Štampanje ove publikacije su omogućili Misija OEBS u Srbiji i Ambasada Velike Britanije u Beogradu

МИНИСТАРСТВО ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ
И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ

**Gradanske
inicijative**
Udruženje građana
za demokratiju i
civilno obrazovanje

Britanska ambasada
Beograd

 oebs
ORGANIZACIJA ZA EVROPSKU
BEZBEDNOST I SARADNJU
Misija u Srbiji